«دنیای اقتصاد» به شما قدرت پیش بینی می دهد

دنیای اقتصاد

روزنامه صبح ایران

دوشنبه ۵ بهمن ماه ۱۳۹۴
۱۴ ربیع الثانی ۱۴۳۷
۲۵ ژانویه ۲۰۱۶
شماره ۳۶۸۶
۱۲ صفحه - رایگان

ضمیمه هفتگی استان های خراسان ۱۲۳

Telegram
در جریان اخبار لحظه ای
اقتصاد ایران و جهان باشید
اقتصاد_شرق
@Eqtesad_e_Shargh
اقتصاد شرق

سرمقاله

نگاه ملی به جای منطقه‌ای توصیه‌واره‌ای به وکلای مجلس

امیر شهلا*

ناامیدی و بدگمانی‌هایی که بعد از هر انتخابات در جان و دل مردم رخنه می‌کند، شاید به وعده‌ها و وعیدهایی بسته باشد که در آستانه هر انتخاب، از سوی نامزدهای سراسیمه برای رسیدن به کرسی‌های مجلس داده می‌شود و چون قابلیت اجرا ندارد، از فردای روز رأی‌ریزی، به طاق نسیان کوبیده می‌شود!

ادامه در همین صفحه

یادداشت

تبعات ایجاد آرامستان در داخل شهر

حسین حاتمی‌نژاد* صفحه ۷

بحران مسکن در گروه‌های کم درآمد حاشیه‌نشین

سحر سلطانی* صفحه ۲

تأثیر قطع روابط ایران با کشورهای عربی بر صنعت گردشگری

فاطمه رحمانی* صفحه ۱۰

گفت و گو با یلدا عباسی، نوازنده دوتار و خواننده موسیقی مقامی و محلی خراسان؛

عکس: دنیای اقتصاد/ آکو سامی

سازی که برای بقای موسیقی مقامی کوک می شود

صفحه ۴

«دنیای اقتصاد» از تبعات مصوبه شورای شهر درباره احداث قبرستان در مشهد گزارش می‌دهد؛

تصویب بدون چکُش کاری علمی

دنیای اقتصاد، گروه شهرسازی- عنوان لایحه این بود: «توسعه فضاهای فرهنگی، معنوی و خدمات زائر در محدوده پیرامون حرم مطهر رضوی با تمرکز بر رهباغ‌ها»؛ لایحه‌ای که کلیات آن در روز بیست و هفتم دی ماه سال جاری به تصویب اعضای شورای اسلامی شهر مشهد رسید و بر اساس آن قرار شد علاوه بر ایجاد رهباغ در مسیرهای منتهی به حرم امام هشتم، آرامستان جدیدی با ظرفیت هشت هزار و ۵۰۰ قبر در یکی از طبقات زیرسطحی این رهباغ‌ها ایجاد شود. شاید اغراق نباشد اگر شنیدن خبر احداث آرامستانی در هسته مرکزی شهر مشهد را که از متراکم‌ترین نقاط این شهر نیز محسوب می‌شود، شوکی بدانیم برای آنانی که این خبر را شنیده‌اند چراکه این اتفاق در نگاه اول با توجه به بافت فعلی مشهد و مکانی که برای ایجاد این آرامستان در نظر گرفته شده است، منطقی به نظر نمی‌رسد.

صفحات ۵، ۶ و ۷

«دنیای اقتصاد» از آثار احتمالی قطع روابط دیپلماتیک برخی کشورهای عربی با ایران، بر حوزه گردشگری گزارش می‌دهد؛

کاهش درآمد گردشگری مشهد؟

صفحه ۱۰

در گفت‌وگو با مریم حسین زاده، مشاور اسبق امور بانوان استاندار خراسان بزرگ مطرح شد:

لزوم تغییر دیدگاه جامعه نسبت به توانمندی زنان

صفحه ۳

«دنیای اقتصاد» از آخرین وضعیت واگذاری امور موسسه ثامن‌الحجج به یک بانک خصوصی گزارش می‌دهد؛

سپرده گذاران در انتظار خبرهای خوش

صفحه ۱۲

در مراسم گرامیداشت مهندس بازرگان عنوان شد:

انتقاد سالم در کنار احترام به قانون، روش کار مهندس بازرگان

صفحه ۲

نماینده‌های خراسان در مقدماتی المپیک ریو؛

از مشهد تا دوحه

صفحه ۹

سرمقاله

نگاه ملی به جای منطقه‌ای توصیه‌واره‌ای به وکلای مجلس

ادامه از بالای صفحه

از یکسو، رقابت‌های ناصحیح انتخاباتی در آن یک هفته سرنوشت، چنان اوج می‌گیرد که اگر نامزدی خود را به دست قول‌ها و شعارهای رنگ‌وارنگ نسپارد و صداقت و روراستی را وجهه همت خویش بگرداند، با دست خود، از گردونه مبارزه حذف می‌شود و از دیگر سو، سرمایه اعتماد و خوش‌بینی مردم به نظام انتخاباتی، از رهگذر هر انتخاب لطمه می‌بیند و خدشه می‌خورد. اما به راستی شأن نمایندگی تا چه اندازه با چنین سیستم شکننده‌ای تطابق دارد که هرچه بهتر و بیشتر وعده بدهی، از بخت بلندتری برای جلوس بر کرسی‌های سبزفام پارلمان، برخوردار خواهی شد؟ آیا می‌توان پایانی بر این تکرار ملال‌انگیز متصور بود؟ یا همچنان در بر همین پاشنه خواهد چرخید؟

واقعیت آن است که انحلال سازمان برنامه و بودجه در ماه‌های آغازین شروع به‌کار دولت نهم و انهدام اتاق فکر و ستاد برنامه‌ریزی کشور موجب شد تا تصمیم‌های فردی و باندی و جناحی، جایگزین نظام آمایش سرزمینی شود و نماینده هر حوزه انتخابیه که بیشتر و بهتر می‌توانست با کانون توزیع امکانات و اعتبارات ارتباط بگیرد و سینه‌چاکی‌اش را به اثبات برساند، سهم بیشتری از بودجه جاری وعمرانی کشور را نصیب حوزه خود گرداند، از همین رو، نمایندگان بیش از آن که خود را نماینده همه حوزه سرزمینی ایران بدانند، می‌کوشیدند برای تضمین راهیابی‌شان در دوره بعدی انتخابات، از همه توش و توان‌شان برای جذب اعتبار بیشتر در حوزه انتخابیه خود بکوشند. هم از این رو پروژه‌هایی کلید می‌خورد که به‌دلیل فقدان طرح توجیهی، ابتر و بی‌سرانجام می‌ماند و یا از همان روز اول برج و خرج‌شان، بیش از عایدی اجتماعی‌شان بود.

این رویه آرام آرام به فرهنگ رایج و اخلاق غالب تبدیل شد و هر نامزدی که وعده‌های چرب‌تر و قول‌های رنگین‌تری می‌داد، با اقبال و استقبال بیشتری روبه‌رو می‌گشت. این در حالی بود که مهم‌ترین رسالت یک نماینده، قانون‌گذاری او بود و طبق نص صریح قانون، نماینده همه مردم و همه سرای ایران انگاشته می‌شد و نباید با نگاه بخشی و منطقه‌ای، شئون نمایندگی خود را می‌آلود. اکنون و در آستانه انتخابی دیگر، باید طرحی درانداخت و فراخوان عمومی «شعار بس» را جایگزین طرح خروار خروار قول و قرارهایی نمود که نه اجرای آن‌ها امکان‌پذیر است و نه خزانه عمومی کشور یارا و توانایی پاسخگویی به آن‌ها را دارد. سقوط هر روزه قیمت نفت، بدهی گسترده دولت به بخش خصوصی و کسری بودجه عظیم کشور دیگر اجازه نخواهد داد تا نمایندگان مجلس پیش رو، پا جای قوه مجریه بگذارند و با نفوذ و لابی و پی‌گیری‌های بده‌بستانی، کلنگ‌های پی‌درپی و بلاتوجیه را در اقصی نقاط حوزه انتخابیه خود بر زمین بکوبانند و پس از آن، تقلا کنند تا ردیف اعتباری را از سال بعد در بودجه سنواتی کشور برای آن طرح ملی یا استانی برقرار کنند. حالا شاید وقت آن باشد تا مجلس آینده در کنار دولت، با وضع یک انضباط پولی فراگیر، اولا به پایان رساندن طرح‌های نیمه‌تمام و پروژه‌های خوابیده را در اولویت قرار دهد و پس از آن توزیع امکانات و اعتبارات را براساس آمایش سرزمینی و نیازها و مزیت‌های منطقه‌ای توزیع کنند. داوطلبین انتخابات دهم مجلس نیز بدون آن که بخواهند بر مطالبات قومی و سرزمینی ساکنان حوزه خود بیافزایند، با یک نگاه فرامنطقه‌ای و ملی بکوشند تا اندک سرمایه‌ها و اعتبارات موجود، درست در جایی هزینه شود که انتفاع ملی و عایدی فراگیر از آن حاصل شود و توزیع منصفانه و معقول امکانات در سرتاسر کشور نمود عینی پیدا کند. از این منظر شاید برگزاری استانی انتخابات، بیش از رویه و روال فعلی، کارساز و گره‌گشا بود؛ چه، هرقدر قلمرو نمایندگی یک نماینده موسع‌تر باشد، درگیری او با جزئیات حوزه مسئولیتی‌اش کمتر و زاویه نگاه عملیاتی‌اش، واسع‌تر و گسترده‌تر خواهدبود. شاید بهتر باشد مجلس دهم در اولین روزهای شکل‌گیری‌اش، دوباره طرح استانی شدن انتخابات را به صحن علنی بیاورد و با رفع ایرادات و ابهامات این طرح مترقی، کمک شایان‌توجهی به عام‌تر شدن حوزه مسئولیتی نمایندگان و تخصصی‌تر شدن جایگاه نمایندگی کند. وکلای مردم نیز بکوشند تا دوره کوتاه نمایندگی‌شان را به فرصتی برای خدمت به همه ایران تبدیل کنند، نه فروغلتیدن به نگاه‌های سلیقه‌ای، کلیشه‌ای و منطقه‌ای صرف. این شاید مهم‌ترین ضرورت برای مجلس آینده ما باشد.

* دکترای طراحی فضای کسب و کار

یادداشت

امیدهایی که برباد رفت یا آرزوهای بر بادرفته!

امیرحسین تقی‌پور

ما ایرانی‌ها در فرصت‌سوزی و به زوال کشیدن سرمایه‌ها سابقه درخشانی داریم.

جمعه شب گذشته یکی از پرستاره‌ترین تیم‌های امید ایران شانس حضور در المپیک را از دست داد؛ تیمی که بیشتر بازیکنانش در لیگ برتر بازی می‌کردند و ستاره تیم‌هایشان بودند.

با این وجود محمد مایلی‌کهن مدیر جنجالی این تیم معتقد است نباید زیاد روی حذف امیدهای ایران مانور داد چون تا قبل از حضور این بازیکنان در تیم ملی امید، هیچ‌کس این بازیکنان را نمی‌شناخته و حالا مشهور شده‌اند.

البته آقای مایلی‌کهن توضیح نداد چرا بازیکنان بزرگ و شناخته‌شده‌ای همچون سردار آزمون، علیرضا جهانبخش و سعید عزت‌اللهی که هر سه آن‌ها در باشگاه‌های اروپایی بازی می‌کنند و آرزوی هر تیمی حداقل در آسیا داشتن چنین بازیکنانی است، از این تیم بیرون ماندند؟

آیا این‌ها سرمایه‌های ملی این مملکت نیستند که مسئولان تیم ملی امید به‌راحتی شاید صرفا به این دلیل که رابطه خوبی با کارلوس کی‌روش سرمربی تیم ملی بزرگسالان دارند و یا اینکه مورد توجه این مربی پرتغالی واقع شده‌اند، از کنار نام آن‌ها می‌گذرند؟!

آیا بهتر نبود مدیر فنی تیم ملی امید که تا همین چند وقت پیش همچنان مشغول نیش و کنایه و زخم زبان زدن به کی‌روش بود به جای ایجاد این حواشی مضر، وقتش را صرف امور مربوط به تیم ملی امید می‌کرد؟

ایشان که به جای داشتن تفاهم و هماهنگی، دائم در حال جدل با دیگر مربیان است و تقریبا در کار هرکسی در هر حوزه‌ای از ورزش به‌ویژه فوتبال دخالت می‌کند، حالاکه نوبت به پاسخ گویی خودش رسیده است از زیر بار مسئولیت شانه خالی می‌کند و می‌گوید چرا باید فقط باخت تیم ملی امید پررنگ شود؟

البته تا بوده همین بوده و معمولا در ورزش ما کسی حاضر نیست مسئولیت شکست خود را به گردن بگیرد کمااینکه وزیر ورزش یکی از مسببان و افراد اصلی این شکست تحقیرآمیز تاکنون در این‌باره حرفی به زبان نیاورده است و جالب اینکه همین شخص در ماه‌های گذشته بارها و بارها درمورد فوتبال و تیم‌های ملی اظهارنظرهای خاصی داشتند اما حالا سکوت اختیار کرده‌اند.

مگر مدیر ایرانی از جنس حبیب کاشانی، مدیر فنی از جنس محمد مایلی کهن و مربی وطنی از جنس محمد خاکپور موردتأیید ایشان نبود؟ مگر این همان ترکیب موردعلاقه جناب وزیر نبود؟ پس چرا حالا پاسخ‌گوی ناکامی موجود نیستند؟!

همچنین جناب آقای حبیب کاشانی که در سال‌های اخیر به دنیای پرماجرای فوتبال پا گذاشته است و خود را فردی علاقمند به فوتبال که می‌تواند با استفاده از موقعیتش به فوتبال کمک کند و برایش امکانات و پول بیاورد نشان داده است، باید پاسخ دهد وقتی در تیم پرسپولیس نتوانست مدیریت مناسبی داشته باشد چطور به خودش اجازه داد به نیمکت تیمی نزدیک شود که آرزو و رویای یک ملت است؟!

و حالا ملتی مانده با آرزوهای بر بادرفته...

و در نهایت آقای خاکپور که بدون داشتن رزومه مربیگری قوی به سوی نیمکت بزرگ تیم ملی با سود بردن از روابط دوستانه خیز برداشت، چگونه می‌خواهد این شکست خردکننده را توجیه کند؟!

اینها تنها گوشه‌ای از سوالات بی‌شماری بود که این روزها ذهن فوتبال‌دوستان ایرانی را درگیر خودکرده است، سوالات بی‌جوابی که رفته رفته در غبار فراموشی گم خواهد شد.

ای کاش از این شکست تلخ و تحقیرآمیز درس بگیریم و همه چیز را به بدشانسی ربط ندهیم بلکه با استفاده از این تجربه امید را دوباره زنده کنیم و به این بیاندیشیم حال که المپیک ریو را از دست دادیم از همین حالا برای المپیک ۲۰۲۰ برنامه‌ریزی کنیم تا شاید پس از ۴۴ سال امیدهایمان دوباره المپیکی شوند.

در نشست خبری انجمن تحقیق و توسعه خراسان رضوی مطرح شد؛

جایگاه ضعیف پژوهش در میان واحدهای صنعتی استان

رئیس انجمن تحقیق و توسعه خراسان رضوی: نیروی محرکه اقتصاد کشور صنعت و نیروی محرکه و موتور صنعت، تحقیق و توسعه است

دنیای اقتصاد- انجمن تحقیق و توسعه یکی از انجمن‌های ۲۹گانه خانه صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی بوده که هم‌اکنون با ۱۰۰ عضو در حال فعالیت است و نخبگان شرکت‌های دانش‌بنیان و کارآفرینی استان اداره این انجمن را برعهده دارند.

رئیس انجمن تحقیق و توسعه خراسان رضوی در نشست خبری با خبرنگاران گفت: نیروی محرکه اقتصاد کشور، صنعت و نیروی محرکه و موتور صنعت، تحقیق و توسعه است اما متاسفانه این موضوع در میان واحدهای صنعتی به اندازه کافی دارای اهمیت نبوده و در سال‌های اخیر نه تنها نگاهی پژوهشی به این امر نشده بلکه نگاه‌ها به آن تشریفاتی بوده است.

حسین اختراعی افزود: ما بهترین واحدهای دانش‌بنیان کشور را در سطح استان خراسان رضوی داریم اما تعداد آنها محدود است و از ۱۰۰ شرکت عضو انجمن تحقیق و توسعه ۵۰ شرکت، دانش‌بنیان هستند. به‌طورکلی تنها ۱.۵ درصد از واحدهای صنعتی خراسان رضوی در عضویت انجمن قرار دارند و این موضوع نشان‌دهنده جایگاه پژوهش در میان آنهاست.

اختراعی با اشاره به شرایط اخذ مجوزهای لازم برای انجام تحقیق و توسعه در واحدهای صنعتی به عنوان یکی از مشکلات در این زمینه، اظهار کرد: صنعتگری که به دنبال انجام کاری پژوهشی به نفع کل کشور با هزینه از جیب خودش است، باید مجوزهایی اخذ کند اما این موضوع بسیار زمان‌بر بوده و تسهیلاتی هم برای آن اختصاص نیافته است.

رئیس انجمن تحقیق و توسعه خراسان رضوی تاکید کرد: با به سرانجام رسیدن برجام اتفاقات خوبی را شاهد خواهیم بود اما این موضوع در صورتی محقق می‌شود که با تحقیق و توسعه همراه باشد، بدون شک اگر این موضوع جدی گرفته نشود رشدی نخواهیم داشت و اگر تحقیق و توسعه با نگاه آینده‌پژوهانه همراه نباشد نیز رشد اقتصادی را نخواهیم داشت.

اختراعی با بیان اینکه وظیفه ما در انجمن، علاقمندسازی صنایع به تحقیق و توسعه است، گفت: در این راستا با دانشگاه‌های استان نیز زمینه همکاری را برقرار کرده‌ایم و خوشبختانه در ۱۰ سال اخیر سطح دانش مدیران صنعتی استان رشد داشته و از حضور آنها برای سخنرانی در دانشگاه‌ها استفاده شده است.

■ برخی از واحدها تنها به دنبال استفاده از مزایای انجمن هستند

دبیر انجمن تحقیق و توسعه خراسان رضوی گفت: بسیاری از موضوعات در جامعه ما به دلیل عدم آگاهی افراد مسکوت مانده است، انجمن ما دارای ۱۰۰ عضو است اما این بدان معنا نیست که همه این اعضا فعال هستند و برخی از اعضا پروانه تحقیق و توسعه را دارند و این پروانه برای واحدهای دارای بخش تحقیق و توسعه صادر می‌شود.

حمیدرضا مزاریان تصریح کرد: ضعفی که در حال حاضر وجود دارد این است که برخی از واحدهای صنعتی تنها به دنبال استفاده از مزایا هستند درحالی که نگاه ما در انجمن، پیاده‌سازی بخش تحقیق و توسعه در واحدهای صنعتی به طور سیستماتیک است تا بتوانند به دانش و فناوری محصول تولیدی خود دست یابند.

مزاریان با بیان اینکه ۳۶ شرکت در حال حاضر برای اخذ مجوزهای دانش بنیان اقدام کرده‌اند، افزود: یکی از وظایف انجمن‌ها ارائه خدمات به اعضای خود است و یکی از خدمات انجمن تحقیق و توسعه استان آموزش به اعضاست که ششمین دوره کلاس‌های آموزشی را در همین ماه برگزار خواهیم کرد.

دبیر انجمن تحقیق و توسعه خراسان رضوی از بی‌توجهی به فناوری، نوآوری و ابداع به عنوان دلایل شکست در صنعت نام برده و عنوان کرد: تا زمانی که مدیران با نگاه خلاقانه به موضوع تولید توجه نکنند موفق نخواهند بود، تجربه نشان داده واحدهایی که کار تحقیق و توسعه را انجام نداده‌اند در استان خراسان رضوی زودتر به تعطیلی رسیده‌اند و این درحالیست که برخی واحدهای بزرگ با انجام پژوهش و کار تحقیق و توسعه، توانسته‌اند از بحران‌های پیش رو عبور کرده و سرپا بمانند.

عضو هیات رئیسه انجمن تحقیق و توسعه خراسان رضوی نیز گفت: تحقیق و توسعه موتور پیشرفت جوامع امروزی است اما اینکه تحقیقات در چه حوزه‌ای باشد بسیار مهم است، باید تناسبی از سه نوع تحقیق در حوزه‌های کاربردی، بنیادی و توسعه‌ای در بودجه و آیین‌نامه‌های کشور وجود داشته باشد تا به پیشرفت مطلوب دست یابیم. احمد احمدیان اظهار کرد: انجمن‌ها نقشی اساسی در به‌هم‌پیوستگی و پیشرفت جوامع دارند و هیچ جامعه پیشرفته‌ای نیست که دارای سازمان‌های غیردولتی ضعیفی باشد زیرا این سازمان‌ها (NGO) با تخصص خود نقش مشاوره و کمک به دولت را دارند. در NGOهای ایران نیز فضای بسیاری برای کار وجود دارد تا بتوانیم مسائل را به طور خردمندانه و نه با تبلیغات و هیاهو حل کنیم.

در مراسم گرامیداشت مهندس بازرگان عنوان شد:

انتقاد سالم در کنار احترام به قانون، روش کار مهندس بازرگان

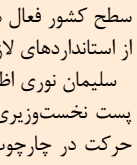

دنیای اقتصاد- مراسم گرامیداشت بیست‌ویکمین سالگرد درگذشت نخست‌وزیر دولت موقت جمهوری اسلامی با عنوان «توسعه سیاسی از منظر مهندس بازرگان » به میزبانی بنیاد امید ایرانیان خراسان رضوی برگزار شد.

در این نشست یک عضو شورای مرکزی مجمع نیروهای خط امام خراسان رضوی در سخنانی با اشاره به ادوار مختلف زندگی مهندس بازرگان، گفت: انتقاد سالم روش کار مهندس بازرگان در دوران پس از نخست وزیری محسوب می‌شود. البته وی در این راه مثل همیشه در چارچوب قانون عمل می‌کرد زیرا احترام به قانون همچون صداقت و صراحت لهجه از اصول زندگی ایشان است.

رضا سلیمان نوری با اشاره به این موضوع که مرحوم مهندس بازرگان تا قبل از دولت مرحوم دکتر مصدق بیشتر به عنوان یک فرد دانشگاهی و البته متخصص شناخته می‌شد، تصریح کرد: کودتای ۲۸ مرداد سال ۳۲ شرایط را به‌گونه‌ای تغییر داد که مهندس بازرگان، فعالیت سیاسی در چارچوب قانون وقت برای جلوگیری از نابودی ثمرات دولت ملی دکتر مصدق را مهم‌ترین اولویت زندگی خود قرار داد و در این راه تا آنجا پیش رفت که یکی از موسسین نهضت مقاومت ملی ایران شد.

عضو مجمع نیروهای خط امام خراسان رضوی در بخشی دیگر از سخنانش به جایگاه تشکل‌سازی در اندیشه سیاسی مهندس بازرگان پرداخت و گفت: نخست‌وزیر دولت موقت اهمیت خاصی برای کار در قالب نهادها و سازمان‌های مدنی و سیاسی قائل بود و کار تشکیلاتی را بهترین روش برای هدایت جامعه به سمت پیشرفت و ترقی می‌دانست. وی ادامه داد: براساس همین اندیشه، مهندس بازرگان در طول زندگی خود حداقل در تأسیس ۱۰ تشکل مختلف نقش اساسی داشت که دو مورد از آن‌ها یعنی «انجمن اسلامی دانشگاه تهران» و «انجمن فارغ‌التحصیلان دانشکده فنی» درحال حاضر به‌صورت رسمی و قانونی و یک مورد یعنی «نهضت آزادی ایران» به صورت غیررسمی فعال هستند.

سلیمان نوری با تاکید بر این موضوع که مهندس بازرگان را براساس عملکردش در این حوزه باید پیشگام تشکل‌سازی و نهادسازی در ایران معاصر لقب داد، افزود: متاسفانه فعالیت تشکیلاتی که نخست‌وزیر دولت موقت پایبند آن بود در جامعه کنونی ما به شدت کمرنگ شده است تا حدی که هرچند در حال حاضر نزدیک به ۳۰۰ تشکل سیاسی در سطح کشور فعال هستند اما اکثر قریب به اتفاق آن‌ها به معنای واقعی تشکل نبوده و از استانداردهای لازم برخوردار نیستند.

سلیمان نوری اظهار کرد: بازرگان در یکی از نخستین سخنرانی‌های خود بعد از تصدی پست نخست‌وزیری عنوان کرد که من یک فولکس نازک‌ونارنجی هستم که تنها توان حرکت در چارچوب قانون را دارد. این در حالی بود که آن زمان انقلاب و فعالیت‌های انقلابی در اوج خود بود. امری که بازرگان سنخیتی با آن نداشت و همین مسأله هم یکی از دلایل عمده استعفای وی از پست نخست‌وزیری بود.

عضو مجمع نیروهای خط امام خراسان رضوی در پایان با اشاره به شرایط کنونی کشور خاطر نشان کرد: با توجه به طرز فکر و اندیشه مهندس بازرگان اگر وی اکنون زنده بود به‌رغم حذف بسیاری از نیروهایی که از منظر او قابل‌اعتماد بودند باز هم با صندوق رأی قهر نکرده و نه تنها در انتخابات شرکت می‌کرد بلکه دیگران را نیز به این امر تشویق می‌کرد زیرا انتخاب کردن را حق مردم می‌دانست.

گفتنی است حسین امینی، رئیس بنیاد امید ایرانیان شاخه خراسان رضوی، مظفر علیزاده، دبیر مجمع نیروهای خط امام خراسان رضوی و علاءالدین موسوی، قائم‌مقام حزب کارگزاران خراسان رضوی از جمله حاضران در این مراسم سخنرانی بودند.

انتقال آلودگی ناشی از پخت با حرارت مستقیم به نان

دنیای اقتصاد- استاد دانشکده کشاورزی دانشگاه فردوسی مشهد معتقد است پخت نان با حرارت مستقیم باعث می‌شود آلودگی‌های ناشی از مواد سوختی به راحتی به نان منتقل شود.

محمدرضا نصیری اظهار کرد: منبع اصلی سوخت دستگاه‌های فعلی پخت نان که با حرارت مستقیم کار می‌کنند، گاز، گازوئیل و ... است که این حرارت مستقیم باعث انتقال آلودگی‌های ناشی از مواد سوختی به نان می‌شود.

این استاد دانشگاه فردوسی مشهد با تأکید بر اینکه پخت نان بهتر است با حرارت غیرمستقیم صورت گیرد، خاطرنشان کرد: بهتر است نانوایی‌هایی که با حرارت مستقیم و به صورت سنتی نان تولید می‌کنند، به دستگاه‌های صنعتی پخت با حرارت غیرمستقیم تجهیز شوند؛ استفاده از دستگاه‌های پخت نان با حرارت غیرمستقیم باعث تولید نان سالم‌تری می‌شود و به دلیل فراهم شدن امکان تنظیم حرارت، از سوختن نان جلوگیری کرده و ضایعات آن را کاهش می‌دهد.

نصیری با اشاره به تأثیر بهبوددهنده‌ها در کیفیت نان، تصریح کرد: برای بهبود کیفیت نان بر اساس انواع آن باید بهبوددهنده‌های ارگانیک به نان اضافه شود؛ همچنین باید با رعایت مسائل بهداشتی مانند گذشته از خمیرترش برای بهبود کیفیت آن استفاده شود.

سخت‌ترین کار دنیا چیه؟

هر کاری می تونه سخت باشه، ولی یه کارهایی انقدر سختن که آدم اگه قهرمان، شجاع، منطقی، عارف، قوی، ثروتمند یا حتی مرد آهنین هم باشه نمی‌تونه اون رو به سادگی انجام بده. هیچ کاری تو دنیا به سختی تحمل بیماری فرزند نیست، ولی همین لحظه مادر و پدر هزاران کودک مبتلا به سرطان دارن این سخت‌ترین کار دنیا رو با امید نجات جون فرزندشون انجام میدن. بیاین با هم کاری کنیم که هیچکس دست تنها نمونه، بیاین در انجام سخت ترین کار دنیا شریک باشیم.

حتی با هزار تومان می‌شه به اونها درانجام سخت ترین کار دنیا و نجات جان یک کودک کمک کرد.

محک
مؤسسه خیریه حمایت از کودکان مبتلا به سرطان
mahak-charity.org

۰۲۱-۲۳۵۴۰ ×۷۲۰×۲۳۵۴۰

شماره حساب بانک پارسیان: ۱۲۰۳-۸۱۰۴۴۴۴۹
شماره کارت: ۶۰۳۷-۹۹۱۱-۹۹۵۰-۰۵۹۰

از اینکه به ما کمک می کنید، سپاسگزاریم.

یادداشت

بحران مسکن در گروه‌های کم درآمد حاشیه‌نشین

سحر سلطانی*

حق تأمین مسکن برای جامعه، از ابتدای قرن بیستم در کشورهای توسعه‌یافته به عنوان یکی از «حقوق شهروندی» به رسمیت شناخته شده و به تدریج به یکی از وظایف دولت‌های آن جوامع تبدیل گشته است. با این‌حال، در کشورهای در حال توسعه، از جمله ایران، درصد قابل‌توجهی از خانوارهای شهری قادر به تأمین مسکن نیستند. سرنوشت طرح‌های شهری و منطقه‌ای کلان‌شهرهای کشور طی دهه‌های اخیر، حکایت از ناتوانی اغلب آنان در تامین مسکن گروه‌های کم‌درآمد دارد.

مسکن کالایی ضروری است و یکی از پرهزینه‌ترین کالاهای مصرفی به‌شمار می‌آید. براساس داده‌های هزینه و درآمد خانوارهای شهری و روستایی مرکز آمار ایران، در سال ۱۳۹۲ سهم هزینه مسکن در کل هزینه‌های خالص غیرخوراکی سالانه یک خانوار شهری در استان خراسان رضوی در حدود ۴۵ درصد و متوسط این سهم برای دهک‌های اول تا سوم درآمدی شهری استان برابر ۶۳ درصد بود. بدیهی است که دهک اول درآمدی، بالاترین (۸۸،۳ درصد) و دهک دهم درآمدی کمترین (۳۷ درصد) سهم اختصاص یافته به هزینه‌های مسکن را در میان اقلام هزینه‌های غیرخوراکی دارا بودند. در خصوص خانوارهای روستایی استان نیز در سال مورد بررسی، سهم هزینه مسکن از کل هزینه‌های غیرخوراکی خانوار برابر ۲۹،۵ درصد و متوسط این سهم برای دهک‌های اول تا سوم برابر با ۵۱ درصد بود. در مورد خانوارهای روستایی نیز دهک اول درآمدی بیشترین (۶۲،۵ درصد) و دهک دهم کمترین (۱۶،۵درصد) سهم اختصاص یافته به هزینه‌های مسکن را در میان اقلام هزینه‌های غیرخوراکی دارا بودند. چنانچه مشاهده می‌شود سهم هزینه‌های مسکن در کل هزینه‌های غیرخوراکی در دو سطح شهر و روستا تفاوت قابل‌توجهی دارد و تفاوت آشکاری در این شاخص، میان دهک‌های اول تا سوم با متوسط استان و دهک‌های بالای درآمدی ملاحظه می‌گردد. در بیانی کلی‌تر، عمده درآمد خانوار در گروه‌های کم‌درآمد، صرف نیازهای حیاتی مسکن و خوراک می‌شود.

گروه‌های اصلی کم‌درآمد کشورهای در حال توسعه شامل کارگران ساده و نیمه‌ماهر صنعتی و خدماتی، کسبه و اصناف خرده‌پا و خانوارهای دارای سرپرست بیکار و غیرفعال هستند. این گروه‌ها در طی زمان، بر اثر رشد جمعیت و افزایش شهرنشینی توسعه می‌یابند.

دو عامل گستردگی اقشار غیر ماهر و کم‌درآمد نیروی کار و گرانی هزینه مسکن در کشور ایران، به عنوان عوامل موثر بر بحران مسکن کم‌درآمدها ذکر شده‌اند.

عامل اول از طریق پیامدهایی نظیر محروم ماندن از مزایای مختص کارمندان و متخصصان وابسته به دولت و نیروی کار ماهر (نظیر بیمه‌های اجتماعی، مقررات حمایتی در زمینه اشتغال و حداقل دستمزد و مزایای کار)، برخورداری از شانس کمتر برای تشکل و حضور در بازار رسمی مسکن و نهایتا عدم‌برخورداری از پیش‌نیازهای اولیه جهت تأمین مالی تهیه مسکن بر توانایی این گروه در دستیابی به مسکن تاثیر می‌گذارد. از این رو است که گروه‌های کم‌درآمد را گروه‌های نیازمند حمایت همه‌جانبه جهت تامین مسکن می‌دانند.

در خصوص عامل دوم (گرانی هزینه مسکن)، برخورداری از توان مالی اندک گروه‌های کم‌درآمد و افزایش قیمت تمام‌شده مسکن رسمی (ساختمان‌های ساخته شده براساس اصول و ضوابط مهندسی و با رعایت استانداردهای لازم) باعث روی آوردن این گروه به بازار و زمین غیررسمی شده است.

اگر فقر مطلق مسکن را حاصل همراهی مضیقه فضای سکونت خانوار با سکونت در محیط نامجهز و حاشیه‌ای و فقر نسبی مسکن را حاصل همراهی مضیقه فضای سکونت خانوار در محیط مناسب شهری بدانیم، اغلب اقشار کم‌درآمد شهری و روستایی دچار فقر نسبی مسکن و اقشار کم‌درآمد ساکن مناطق حاشیه‌ای شهرها، دچار فقر مطلق مسکن هستند.

مساله بسیار مهم دیگر این است که نظام برنامه‌ریزی، ناتوان از تعریف الگوی مسکن اقشار کم‌درآمد است. این مساله نیز عاملی برای ایجاد محلات فقیرنشین و شکل‌گیری سکونتگاه‌های غیررسمی و در شهرهای مختلف کشور شده است. اگر کیفیت مسکن در نقاط حاشیه‌ای را کالایی لوکس بدانیم، هدف هرگونه برنامه‌ریزی مسکن باید برآوردن تقاضای کمیّت مسکن باشد زیرا با افزایش سطح درآمد خانوارها، سطح کیفی اسکان خودبه‌خود افزایش خواهد یافت.

علاوه بر مسائل پیش گفته، اقشار کم‌درآمد در طرح‌های شهری و برنامه‌های مسکن به‌عنوان شهروند رسمی به حساب نیامده‌اند و جایی در برنامه‌ریزی رسمی برای آن‌ها درنظر گرفته نشده است. مجموع این شرایط مشکل اقتصاد مسکن این گروه را روزبه‌روز پیچیده‌تر کرده و خانوارهای بیشتری را به این دام گرفتار می‌نماید.

با درنظرگرفتن شرایط کنونی اقتصاد ایران و بروز پدیده رکود تورمی، تداوم عوامل موثر بر بحران مسکن گروه‌های کم‌درآمد قابل‌انتظار است.

به‌عبارت دیگر بحران مسکن این گروه، در صورت اتخاذ نکردن راه‌حل‌های مناسب همچنان گریبان‌گیر آنان خواهد بود و سالانه گروه‌های بیشتری دچار این معضل خواهند شد. این مساله است که لزوم مطالعات اقتصاد مسکن خاص دهک‌های پایین درآمدی و ساکنان مناطق حاشیه شهرها را پررنگ‌تر می‌نماید.

*عضو هیأت علمی گروه پژوهشی اقتصاد جهاددانشگاهی خراسان رضوی

آژانس ابوذر
(تاکسی هوشمند)

امکان دریافت تاکسی توسط مسافر از طریق نرم‌افزار همراه «آس»
از هر نقطه شهر مجهز به سیستم موقعیت‌یابی ماهواره‌ای (GPS)
امنیت و آسایش را با ما تجربه کنید.

جهت دریافت نرم‌افزار همراه «آس» به آدرس WWW.AACCO.IR مراجعه و پس از دریافت و نصب نرم‌افزار کد ۱۱ را در قسمت کد آژانس وارد کنید

تلفن: ۳۸۴۲۲۰۰۰ -۳۸۴۷۳۰۰۰ -۳۸۴۵۴۰۰۰

مدیریت صدقی: ۰۹۱۵۱۲۵۹۱۷۴

در گفت‌وگو با مریم حسین زاده، مشاور اسبق امور بانوان استاندار خراسان بزرگ مطرح شد:

لزوم تغییر دیدگاه جامعه نسبت به توانمندی زنان

مشخصا چه اقداماتی در دوره مسئولیت‌تان برای بهبود وضع زنان انجام دادید؟

هنگامی‌که به این سمت منصوب شدم؛ مطالعاتی را در زمینه مشکلات زنان و کودکان در سطح استان خراسان انجام دادم. غیر از برگزاری همایش‌ها و سمینارهای موضوعی پیرامون روز زن، سعی بر ایجاد تعادل بین دو جنس زن و مرد در جامعه داشتیم. درغیر این‌صورت انرژی و توان را باید برای رفع تقابل مصرف می‌کردیم. در آن دوران، استان خراسان از نظر تعداد زنان سرپرست خانوار رتبه دوم در کشور را داشت که برای این مقوله با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان، مکاتباتی انجام دادم و با توجه به آمار زنان سرپرست خانوار، مسئول این سازمان در خراسان سهم اعتبارات تبصره خوداشتغالی زنان را افزایش داد. در طرح خوداشتغالی زنان روی هزینه‌کرد بودجه‌ای که به این بانوان اختصاص می‌دادیم، نظارت صورت می‌گرفت از این جهت که این بودجه در محل موردنظر به‌کار گرفته شده است. این اقدامات باعث شد که رئیس وقت سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی خراسان، این طرح را به‌عنوان سالم‌ترین توزیع اعتبار در استان معرفی کردند که جای خوشحالی بسیاری داشت. در گذشته معمولا از سهم اعتبارات آنچنان بودجه‌ای عاید شهرستان‌ها نمی‌شد ولی در آن دوران هماهنگی‌هایی انجام شد که توزیع اعتبار در شهرستان‌های استان خراسان بزرگ صورت بگیرد. همچنین در شهر مشهد با کمک شورای شهر وقت، پارک بانوان و پارک حجاب به بهره‌برداری رسید.

در آن دوران، استان خراسان از نظر تعداد زنان سرپرست خانوار رتبه دوم در کشور را داشت که برای این مقوله با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان، مکاتباتی انجام دادم و با توجه به آمار زنان سرپرست خانوار، مسئول این سازمان در خراسان سهم اعتبارات تبصره خوداشتغالی زنان را افزایش داد

در صحبت‌هایتان به موضوع توجه به کودکان اشاره کردید، آیا در این حوزه اقدام مفیدی صورت گرفت؟

ما دومین همایش حقوقی کودک را بعد از تهران در مشهد برگزار کردیم، به‌دلیل اینکه کودکانی در سطح خراسان بودند که از ازدواج با مهاجرانی که بعضا صاحب شناسنامه نیستند، به‌وجود آمده‌اند و برخی از آن‌ها به‌دلیل رفتارهای بزهکاری توسط کانون اصلاح و تربیت نگهداری می‌شوند. موضوع همایش از این قرار بود که کودکان بزهکار به جای اینکه به کانون اصلاح و تربیت سپرده شوند مطابق اقدام ناهنجاری که انجام داده‌اند کار مفیدی انجام دهند. بدین معنی که اگر کودکی مواد غذایی از فروشگاهی دزدیده است برای جبران آن خطا به مدت یک هفته برای آن فروشگاه کار کند. در آن همایش ایده بخش مبارزه با کودک‌آزاری با شماره تلفن ۱۲۳ جرقه زد که تا همین حالا هم درحال فعالیت است.

موضوع ازدواج سالم نیز یکی از مسائل چالشی و مهم در سطح کشور است. در این زمینه چه اقداماتی انجام شد؟

از سال ۱۳۷۸ مراکز مشاوره قبل و بعد از ازدواج را در استانداری خراسان فعال کردیم. در این طرح به‌صورت رایگان زوج‌های جوانی که کمتر از پنج سال باهم زندگی می‌کردند با کمک یک مشاور، یک قاضی زن و یک پزشک، در زمینه مسائل حقوقی، بهداشتی و روانشناختی آموزش می‌دیدند. با اینکه همه هزینه‌های این طرح را استانداری متقبل شده بود متاسفانه بعد از رفتن بنده از استانداری این مرکز مشاوره تعطیل شد و آمار طلاق هر سال افزایش پیدا کرد.

توانمندسازی زنان طی سال‌های گذشته حالت سینوسی داشته است؛ در دوران اصلاحات اوج پیدا کرد و در دولت‌های نهم و دهم رو به افول رفت و حالا دوباره جان گرفته است

دنیای اقتصاد، مهرداد امیرکلالی- توسعه پایدار را توسعه‌ای انسان‌محور تعریف کرده‌اند که موجب بیشترین تغییر مثبت و ماندگار در افراد جامعه می‌شود. فراگیری این تغییرات در همه قشرهای اجتماعی و درگیرکردن تمامی افراد و گروه‌ها در فرآیند توسعه مهمترین‌وجه تمایز توسعه پایدار از تعریف‌های پیشین توسعه‌یافتگی به‌شمار می‌رود. با این وصف، زنان، به‌عنوان نیمه‌ای از جامعه بشری که تا سده‌های اخیر معمولاً نه موضوع تحول و تغییر بوده‌اند و نه منشاء تغییر، در توسعه پایدار نقشی محوری برعهده دارند. در واقع شرط تحقق توسعه پایدار حضور و مشارکت واقعی و فعال زنان در فرآیند توسعه است. اما بی‌تردید حضور و مشارکت واقعی زنان در گرو توانمندی آن‌هاست. به‌عبارتی توانمندسازی زنان مقدمه‌ای لازم برای حضور آن‌ها در جریان توسعه است.

نگرش سیستمی به بحث توانمندسازی زنان هم از مباحث مهم در این زمینه است. یعنی همانگونه که زنان درارتباط منسجم و پویا با جامعه خود هستند، توانمندسازی زنان را هم باید در یک سیستم اجتماعی دید و تعریف کرد و مجموعه عوامل مرتبط با زنان، موقعیت و شرایط فردی، خانوادگی و اجتماعی‌شان را باید در جهت توانمند کردن آن‌ها هماهنگ و همسو کرد. اگر در جامعه‌ای مجموعه باورها و نگرش‌ها نسبت به زنان با توانمندی آن‌ها سازگار نباشد و مجموعه برنامه‌ریزان، سیاست‌گذاران و مدیران اجرایی اعتقادی به نقش موثر زنان در فرآیند توسعه‌یافتگی نداشته باشند، توانمندسازی زنان در حد حرف و شعار باقی خواهد ماند.

پیامبر اسلام فرموده‌اند: «زنان را بزرگ نمی‌دارند مگر بزرگواران و کوچک و حقیر نمی‌سازند مگر فرومایگان.» این نه تعریفی از فردی خاص بلکه تعریفی از جامعه‌ای است که نگرش در آن نسبت به زنان، نگرشی تعالی‌جویانه یا تحقیرآمیز است. توانمندی زنان در جامعه‌ای که نگاه بزرگوارانه به زن ندارد، نه تنها موجب خرسندی خود زنان و خرسندی جامعه نمی‌شود، بلکه تعادل موجود را که به‌نوعی بر بی‌عدالتی و تبعیض استوار است، برهم می‌زند. درست است که این برهم خوردن تعادل برای زنان مثبت تلقی می‌شود و دستاوردهای خوبی برای آن‌ها به‌بارمی‌آورد، ولی این دستاوردها به بهای گرانی به‌دست می‌آید. پیشرفت و توانمندسازی زنان در جریان اصلی توسعه سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی میسر نمی‌شود مگر با نهادینه شدن حضور و مشارکت زنان و این هم در گرو به میدان آمدن بالاترین رده‌های مدیریت اجرایی کشور، دستگاه‌ها وسازمان‌ها در سطح ملی است . به همین جهت گفت‌وگویی با مشاور امور بانوان استاندار خراسان، در دولت هفتم انجام دادیم. مریم حسین‌زاده در رشته روانشناسی دانشگاه فردوسی تحصیل کرده و تا قبل از سال ۱۳۷۸ در مدارس شاهد آموزش و پرورش مشغول به خدمت بوده است. در دی‌ماه ۱۳۷۸ از سوی استانداری دعوت به همکاری می‌شود و تا اردیبهشت سال ۱۳۸۰ به‌عنوان مشاور امور بانوان استاندار وقت، آقای مهرعلیزاده فعالیت می‌کند. او بر لزوم ایجاد توازن و تعادل بین دو جنس در عرصه اجتماعی تاکید دارد. حسین‌زاده به توانمندسازی زنان به صورت واقعی و عملی و نه شعاری و کلامی فکر می‌کند و معتقد است باید راهبردهای توانمند سازی زنان را بومی، سیستمی و شفاف تعریف کنیم و توجه داشته باشیم که مانند ضرب‌المثل «با حلوا حلوا کردن دهان شیرین نمی‌شود» هرچه از توانمندسازی حرف بزنیم، توانمندی برای زنان حاصل نمی‌شود. وی درمورد اقداماتی که در آن دوران صورت گرفته است توضیحاتی ارائه می‌دهد و از قائم به شخص بودن پروژه‌ها می‌گوید که بعد از اتمام مسئولیت افراد، طرح‌های مختلف نیز موضوعیت خود را از دست می‌دهند. حسین‌زاده به این موضوع باور دارد که توانمندسازی زنان اگر تنها به شکل صوری و فرمایشی ارائه شود و برای زنان ما درونی نشود، فایده‌ای نخواهد داشت. نگاهی که به جامعه دارد از رشته دانشگاهی‌اش سرچشمه می‌گیرد و اذعان دارد که کل جامعه را باید در نگرش‌ها نسبت به زنان به سمت تحول مثبت سوق داد و سپس به برنامه‌ریزی واقع‌بینانه و مبتنی بر ظرفیت‌های واقعی زنان جامعه‌مان همت کرد. مشروح این گفت‌وگو را می‌خوانید.

چه اقداماتی در حوزه بهبود فعالیت‌های اقتصادی بانوان انجام دادید؟

بازارچه خوداشتغالی زنان با کمک شهرداری و با بودجه استانداری به مبلغ ۱۵۰ میلیون تومان در کال قره‌خان (چهارراه گلستان) به بهره‌برداری رسید و مدتی در اختیار بانوان بود، اما به‌دلیل اینکه از سیستم خارج شدیم و مدیریت بازارچه دچار تغییرات عظیمی شد، درحال حاضر تبدیل به بازار کتاب شده است. متاسفانه در ایران با رفتن و آمدن مسئولان برخی برنامه‌ها و طرح‌های بزرگ ملغی می‌شود و اقدامات سلیقه‌ای صورت می‌گیرد.

ما دومین همایش حقوقی کودک را بعد از تهران در مشهد برگزار کردیم، به‌دلیل اینکه کودکانی در سطح خراسان بودند که از ازدواج با مهاجرانی که بعضا صاحب‌شناسنامه نیستند، به‌وجود آمده‌اند و برخی از آن‌ها به‌دلیل رفتارهای بزهکاری توسط کانون اصلاح و تربیت نگهداری می‌شوند

چه شد که در دوران استانداری آقای رسولی در این مسئولیت به فعالیت‌تان ادامه ندادید؟

بنده سیاسی نبودم و نیستم و در آن دوران هدفم صرفا کار مفید بود. آقای رسولی بیشتر به دنبال فرد سیاسی بود و با توجه به نقش مادری در خانواده‌ام و توجه به فرزندانم، از این مسئولیت کنار رفتم و به آموزش و پرورش برگشتم.

به‌صورت کلی توانمندسازی زنان را طی سال‌های اخیر چطور ارزیابی می‌کنید؟

توانمندسازی زنان طی سال‌های گذشته حالت سینوسی داشته است؛ در دوران اصلاحات اوج پیدا کرد و در دولت‌های نهم و دهم رو به افول رفت و حالا دوباره جان گرفته است. این وضعیت به فعالیت‌های بانوان استمرار نمی‌بخشد، جامعه باید بپذیرد که اگر زنان توانمندی هستند به آن‌ها اجازه حضور و فعالیت دهد. ما در این زمینه با چالش‌هایی مواجهیم؛ بعضا بازی‌های سیاسی موجب کند شدن پیشرفت توانمندسازی زنان می‌شود. دیدگاه‌ها باید تغییر کند در غیر این صورت تغییراتی مشاهده نخواهیم کرد. در همان دوران آقای خاتمی به خراسان سفر کردند و در یکی از شهرستان‌ها در مقابل مردم اعلام کردند که سالن ورزشی برای بانوان احداث می‌شود اما بعدا متوجه شدم که بودجه این سالن ورزشی بانوان در کانال دیگری هزینه شده است. هنگامی که این اتفاقات رخ می‌دهد به‌تبع آن خانم‌ها نیز احساس می‌کنند سازوکار مناسبی برای حمایت از آن‌ها وجود ندارد.

این موضوع را ناشی از چه عواملی می‌دانید؟

این مسائل باید در خانواده اصلاح شود، بدین معنی که از همان سنین کودکی، پدر و مادر تفاوتی بین فرزندان دختر و پسر در تقسیم مسئولیت و نقش در خانه قائل نشوند. اگر این تفاوت ایجاد شود به جامعه سوق پیدا می‌کند و طرز نگاه متفاوتی در جامعه حاکم می‌شود. باید آموزش‌های پایه‌ای و بنیادی در جامعه شکل بگیرد تا در آینده شاهد اتفاقات بهتری باشیم. این موضوعات هیچ مغایرتی هم با دین ندارد و همین مسائل از آداب و اخلاقیات دینی است.

تاریخ

استانداران خراسان در عهد پهلوی-۱۳

هادی پژوهش

مصطفی قلی‌رام، پسر علی‌اکبرخان، معروف به انتخاب‌الملک در سال ۱۲۷۷ در مشهد متولد شد و تحصیلات خود را در حد متعارف در همین شهر گذراند. ابتدا به شغل معلمی پرداخت سپس به تهران رفت و زبان فرانسه را فراگرفت و چندی هم در اروپا تحصیلات جدید را گذراند. وی کار خود را از وزارت فوائد عامه شروع کرد، در آن وزارتخانه مشاغلی را احراز نمود سپس به وزارت دارایی انتقال یافت و از نزدیکان داور شد و مدتی رئیس پرسنل پیشکاری دارایی خراسان بود. در کابینه احمد متین‌دفتری در سال ۱۳۱۹ به ریاست کل کشاورزی ایران منصوب شد و این سمت را درکابینه علی منصور هم حفظ کرد. مدتی ریاست اداره دخانیات را به او سپردند. سرانجام پیشکار دارایی آذربایجان شد. رام در سال ۱۳۲۰ شهردار تهران شد. چندی در آن سمت باقی ماند تا به ریاست اداره کل آمار و سجل احوال منصوب شد. پس از آن مدت کوتاهی نایب‌التولیه آستان قدس رضوی گردید. در سال ۱۳۳۰ در کابینه دکتر مصدق به وزارت کشور معرفی شد اما در آن شغل دوام زیادی نداشت. در انتخابات دوره هجدهم، رئیس انجمن نظارت انتخابات تهران بود. مطابق میل و دلخواه دولت، انتخابات مجلس شورای ملی و سنا را به انجام رسانید. در سال ۱۳۳۴ استاندار خراسان شد. از دیگر مشاغل او استانداری فارس است. از دوره دوم سنا تا پایان دوره پنجم نمایندگی مجلس سنا را بر عهده داشت. رام مردی مطلع، ثروتمند، بی‌سروصدا، محافظه‌کار و عاقل بود. قریب به ۵۰ سال مشاغل مختلف را احراز کرد. در زمان فوتش بیش از ۸۰ سال داشت. در ۱۳۶۰ در تهران درگذشت و طبق وصیتش جسدش به مشهد منتقل شد و در صحن انقلاب حرم مطهر رضوی دفن گردید.

■ **سیّدمهدی فرخ**

فرزند سیّدمحمد سادات تهرانی است که در سال ۱۳۳۳ هجری قمری لقب معتصم‌السلطنه گرفت. تاریخ تولد فرخ را ۱۳۰۴ هجری قمری نوشته‌اند. ملقب به لقب معتصم‌السلطنه، ۱۳ ساله بود که لقب متین‌السلطنه و فرمان مستوفی‌گری از مظفرالدین‌شاه گرفت. پس از انجام تحصیلات ابتدایی و متوسطه به مدرسه عالی علوم سیاسی راه یافت و دوره مدرسه مزبور را قبل از مشروطیت به پایان رسانید و به خدمت در وزارت امور خارجه درآمد. سپس مأموریت قفقاز گرفت و چندی در باطوم و گنجه نایب‌قنسول بود. در سال ۱۳۳۱ هجری قمری به‌عنوان کارگزار، مأمور خدمت در تربت‌حیدریه شد و در انتخابات دوره سوم قانون‌گذاری از طرف مردم تربت‌حیدریه به مجلس رفت. مجلس سوم به علت جنگ بین‌الملل اول و مهاجرت نمایندگان و تشکیل حکومت موقت در کرمانشاه بیش از یک‌سال به طول نیانجامید. پس از آن سرحددار سیستان گردید و پس از مدتی کارگزار گیلان شد. بعد از کودتای ۱۲۹۹ با سمت کارگزاری کل، عازم خراسان شد. فرخ در این مأموریت از دوستان و نزدیکان کلنل محمدتقی‌خان پسیان شد و در قیام او مشارکت داشت. پس از شهادت مرحوم کلنل، فرخ مدتی تحت‌تعقیب حکومت مرکزی قرار گرفته و به بیرجند رفت. اعتبارنامه وی در دوره چهارم در مجلس رد شد. در سال ۱۳۰۵ با سمت وزیرمختار به افغانستان رفت و مدت دو سال در آن کشور اقامت داشت. فرخ در این مأموریت موفق شد قرارداد و عهدنامه بی‌طرفی دو دولت را به امضا برساند. شغل بعدی فرخ، معاونت وزارت معارف بود. در آن تاریخ، اعتمادالدوله قره‌گوزلو، وزیر معارف بود. در سال ۱۳۱۴ فرخ به حکومت ارومیه منصوب شد و دو سال بعد مجددا رئیس اداره کل صناعت شد، پس از چند روز اداره صناعت به وزارت صناعت تبدیل و فرخ وزیر صناعت ایران شد.

مدتی کوتاه در مقام وزارت صناعت باقی بود تا اینکه جای خود را ابتدا به فروهر و بعد به منصورالملک داد. در سال ۱۳۱۹ استاندار فارس و بنادر شد و در شهریور ۱۳۲۰ به استانداری کرمان و بلوچستان تغییر مأموریت یافت.

در سال ۱۳۲۱ از کرمان احضار شد و در تیرماه همان سال در کابینه سهیلی به وزارت کشور رسید. هنوز یک ماه از وزارت کشور او نگذشته بود که کابینه سهیلی دچار بحران گردید و کنار رفت. در سال ۱۳۳۴ برای بار سوم به استانداری فارس رفت و یک سال بعد استاندار خراسان شد، مدتی در این سمت باقی بود تا به تهران احضار گردید و دیگر از آن تاریخ، شغلی به وی ارجاع نشد. فرخ قریب به نیم‌قرن به‌طور متوالی مصدر مشاغل و مقامات مختلف بوده است، در عمر سیاسی خود هفت مرتبه استاندار، پنج نوبت وزیر، سه دوره سناتور، دو دوره نماینده مجلس و دو دفعه سفیرکبیر بوده است. فرخ در تمام مدت خدمت خود در کارها قاطعیت داشته، با قدرت و انضباط خاص امور مربوطه را اداره نموده است. وی در اواخر عمر به انتشار خاطرات زندگانی سیاسی خود پرداخت و از دیگر آثارش می‌توان به «تاریخ مختصر افغانستان»، «نظری به مشرق»، «تاریخ سیاسی افغانستان»، «یک سال در چین»، «خاطرات سیاسی فرخ» و «شجره‌ی خبیثه» اشاره کرد. گذشته از اینکه این خاطرات لایحه دفاعیه زندگانی سیاسی او بود، فرخ آن‌ها را در کمال بی‌پروایی و یک‌جانبه به رشته تحریر درآورده و در حقیقت تحریف تاریخ است. او در ۸۸ سالگی در تهران درگذشت.

■ **اقدامات فرخ در خراسان:**

- جلوگیری از خروج غله از خراسان در زمان بروز قحطی که منجر به عزل وی شد.
- جلوگیری از نصب مجسمه شاه روبه‌روی باغ نادری توسط شهرداری.
- تنبیه خوانین خراسانی که در قتل کلنل پسیان دست داشتند.

پایگاه اطلاع رسانی اقتصاد شرق EastEconomy.ir

خبر

شجریان در بجنورد خوش درخشید

دنیای اقتصاد- کنسرت هوای گریه همایون شجریان در بجنورد، در حالی در سه شب و شش اجرا به کار خود پایان داد که خیلی از مردم موفق به تهیه نشدند چراکه تمام بلیت‌ها در ساعات اولیه فروش به اتمام رسید.

جدا از محبوبیت خانواده شجریان در میان مردم، دلیل این استقبال‌های پرشور، علاقه وافر مردم خراسان شمالی به موسیقی و نیز حضور مشهدی‌هایی است که از کنسرت رفتن در شهر خود محروم‌اند. همایون شجریان در این کنسرت دو آلبوم نسیم وصل و با ستاره‌ها را به آهنگ‌سازی محمدجواد ضرابیان، به همراه گروه ارکستر خود، سینا جهان‌آبادی، حسین رضایی‌نیا، پاشا هنجنی، پریچهر خواجه، میلاد محمدی، آئین مشکاتیان، شهرام رکویی، علی جعفری، پریسا پیرزاده، لعیا اعتمادی، نگار نوراد و آتنا اشتیاقی اجرا کرد. این کنسرت در تالار گلشن بجنورد به تهیه‌کنندگی طاهر خرمی به کار خود پایان داد.

جشنواره فیلم فجر مشهد در سینما آفریقا برگزار می‌شود

دنیای اقتصاد- معاون هنری اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی خراسان رضوی گفت: سیزدهمین جشنواره فیلم فجر مشهد، از ۱۷ تا ۲۵ بهمن ماه برگزار خواهد شد.

به گزارش ایسنا، ناصر نبی‌زاده گفت: طبق برنامه‌ریزی انجام شده، سیزدهمین جشنواره فیلم فجر مشهد، شش روز پس از آغاز سی و چهارمین جشنواره بین‌المللی فیلم فجر آغاز خواهد شد و علاقه‌مندان می‌توانند در بازه زمانی ۹ روزه، از ۱۷ تا ۲۵ بهمن به تماشای آثار این جشنواره بنشینند.

دبیر جشنواره فجر مشهد افزود: هم‌اکنون برای اکران ۲۰ فیلم در جشنواره فیلم مشهد، شامل ۱۵ فیلم سینمایی بلند و پنج اثر مستند، برنامه‌ریزی شده است که تعداد نهایی براساس میزان اعتباری که در اختیار ما قرار بگیرد، مشخص خواهد شد، اما در نهایت حداقل ۱۴ فیلم، شامل ۱۰ اثر سینمایی بلند و ۴ اثر مستند، را به مشهد خواهیم آورد. نبی‌زاده گفت: به احتمال زیاد سینما آفریقای مشهد به عنوان محل اصلی اکران فیلم‌ها و سینما هویزه نیز میزبان بخش‌های جنبی جشنواره شامل اکران آثار پویانمایی، آثار مستندسازان استان و همچنین مراسم بزرگداشت یکی از چهره‌های سینمایی خراسان رضوی خواهد بود.

بی‌سروصدا برگزار شدن استقبال از بهار برای کمتر هزینه کردن

دنیای اقتصاد- یک مدرس دانشگاه با بیان اینکه چند سالی است طرح استقبال از بهار به‌دلیل نگرش شهرداری و یا مدیریتی با تغییراتی همراه بوده و شاید به این نتیجه رسیده‌اند که باید این طرح را کم‌هزینه و کم‌خرج پیش ببرند، گفت: همین امر سبب شده که طرح استقبال از بهار در حاشیه قرار بگیرد و قصد داشته باشند زودتر به اصل مطلب برسند.

حسن کلانتری در گفت‌وگو با ایسنا، در ادامه در خصوص تأخیر طولانی‌مدت شهرداری برای ارائه فراخوان طرح استقبال از بهار سال ۹۵، اظهار کرد: این طرح کنسل نخواهد شد چرا که شهر به اینگونه زیباسازی‌ها نیاز دارد و نبود این موارد با مخالفت از سوی مردم مواجه می‌شود چراکه علاقه دارند المان‌های خوب و مطلوب ببینند. وی خاطرنشان کرد: برای ارائه فراخوان طرح استقبال از بهار باید زودتر اقدام می‌شد اما در حال حاضر این اتفاق رخ نداده و فقط آثار تعدادی از هنرمندان برای این طرح و کار با شهرداری آماده است یعنی کسانی که می‌دانند می‌خواهند در طرح استقبال از بهار حضور داشته باشند و با شهرداری همکاری کنند، چون دارای تخصص در این زمینه هستند، بدون درنظر گرفتن فراخوان آثار، در آن حضور پیدا می‌کنند. کلانتری افزود: فراخوان باید زودتر و بسیار مدون، بهتر و شفاف‌تر منتشر می‌شد که هنرمندان زمان کافی داشته باشند که حداقل ۲ تا ۳ ماه قبل از فراخوان بتوانند روی آثار خود کار کرده و برای ارائه آماده باشد.

این هنرمند مشهدی با بیان اینکه زمان اندک، شتاب‌زدگی در روند داوری آثار را به دنبال دارد، گفت: هرچه‌قدر زمان کوتاه‌تری در اختیار باشد هنرمندان کمتری می‌توانند در این طرح حضور پیدا کنند و کاهش حضور هنرمندان، این طرح را با کاهش تنوع در آثار روبه‌رو می‌کند، حتی به دلیل عدم‌آگاهی برای برگزاری این طرح، هنرمندان با ایده‌های قوی نمی‌توانند در آن حضور پیدا کنند.

گفت‌وگوی اختصاصی «دنیای اقتصاد» با یلدا عباسی؛

سازی که برای بقای موسیقی مقامی کوک می شود

در جشنواره‌ها مسائل رقابتی وجود دارد و حق و ناحقی که می‌شود برایم خوشایند نیست، دوست ندارم ساز زدن من را داوری کنند

دنیای اقتصاد، احسان میرزاده، ضحی زردکانلو- یلدا عباسی در ۱۱ آذرماه ۱۳۶۶ در شیروان متولد و در قوچان بزرگ شده است. او از سن ۱۱ سالگی شروع به یادگیری دوتار کرده است، از مجید احمدی به‌عنوان اولین استادش نام می‌برد و نزد اساتیدی چون، اباصلت راستگو، رمضان بردری و محمد یگانه سرمشق موسیقی گرفته و مراحل پایانی و تکمیلی و پژوهشی خود را با استاد مجتبی قیطاقی به پایان رسانده است. او از مادرش خانم فاطمه اسماعیلیان که قبل از انقلاب با اسم مستعار گلچهره در رادیو و تلویزیون ایران مشغول به کار هنری بوده به عنوان اولین الگوی هنری خود یاد می کند و می گوید اولین تجربه من در کار موسیقی در سن ۴ سالگی بود که در نمایشنامه موزیکال خاله سوسکه به کارگردانی مادرم در قوچان اجرا شد در نقش خاله سوسکه آواز می‌خواندم. گفت‌وگوی ما را با این هنرمند خراسانی که در دفتر مرکزی روزنامه انجام شده است می‌خوانید.

اولین آلبوم موسیقی خود را چه زمانی منتشر کردید؟

در سال ۸۹ اولین آلبوم‌ام را به اسم کووات به معنی باد، با همخوانی مادرم و آقای محسن میرزازاده، تهیه کردیم. خوشبختانه این آلبوم با استقبال زیادی مواجه شد البته مجوز نداشت. ما آن زمان مشهد زندگی می کردیم و بعد از انتشار این آلبوم، آموزش ردیف ایرانی را نزد استاد رضا شاکری آغاز کردم.

از تجربه کنسرت‌ها و فستیوال‌های خارج از کشور بگویید؟

زمانی‌که موسیقی دستگاهی را شروع به یاد گرفتن کردم و مدتی برای آموزش صداسازی آواز ایرانی به تهران و نزد استاد حمیدرضا نوربخش می‌آمدم با آقای پرواز همای آشنا شدم، ایشان برای تور اروپایی خود به من پیشنهاد کار دادند من با ایشان همکاری کردم و بعد از اینکه از این تور برگشتیم به همراه مادرم در چندین فستیوال در کشورهای آلمان، سوئیس، ترکیه و... به اجرای برنامه پرداختیم.

در حال حاضر ساکن تهران هستم وگروهی دارم که همگی خانم هستند و انشاا... می‌خواهم برای بانوان سرزمینم‌بخوانم.

آیا تابه‌حال در جشنواره‌های موسیقی شرکت کرده‌اید؟

من معمولا در جشنواره‌ها شرکت نمی‌کنم ولی سال گذشته درجشنواره فرهنگ و هنر اقوام ایران با ارکستر فیلارمونیک کردستان به رهبری مهدی احمدی همکاری داشتم و قطعه لو را اجرا کردیم.

همه می‌دانند در مشهد با توجه به شرایطی که وجود دارد نه تنها من که هیچ گروه موسیقی دیگری هم نمی‌تواند اجرای زنده موسیقی داشته باشد

گفتید که در جشنواره‌ها شرکت نمی کنید، دلیلش چیست؟

در جشنواره‌ها مسائل رقابتی وجود دارد و حق و ناحقی که می‌شود برایم خوشایند نیست، دوست ندارم ساز زدن من را داوری کنند. (جمله‌اش را با شعری به پایان می‌برد): صیقل می‌دهد روح خسته را مضرابی که فرود می‌آید بر پیکره چوب خشکی از مانده درخت زردآلوی شیرین پاره و توت قَندَک. دوتار پیونددهنده تارهای درونی آدمی‌ست با عالم هزارتار... چه زیبا هدیه‌ای است از خداوند عاشقی‌ها و زیبایی‌ها برای من، با احساس دخترانه‌ام و بخشی‌های معترض به ناملایمت‌های روزگار در شمال خراسان از دیرباز تاکنون.

اخیرا مصاحبه‌ای هم با روزنامه شرق داشتید، درست است؟

زمانی‌که به سنندج رفتم هفته‌نامه‌ای به نام سیروان با من مصاحبه کرد و یک روز بعد از اینکه مصاحبه‌ام در هفته نامه سیروان منتشر شد روزنامه شرق هم آن را چاپ کرد.

تمام هنرمندان منطقه شمال خراسان امیدشان به این است که یک عروسی یا مراسمی یا جشنواره‌ای باشد و دعوت شوند تا ساز بزنند...

درباره دو کاری از شما که موزیک ویدئو شده است، بگویید.

دو کار تصویری «لو» و «له یاره» که هردو در رابطه با حوادث اخیر و جنگ‌های ناگوار کوبانی، شنگال و... بوده که در این دو ویدئو ازتصاویر مستند استفاده کردم و به تمامی دختران و زنانی تقدیم کردم که با ایستادگی و مقاومتشان حماسه تکرارنشدنی تاریخ شدند.

بعد از کووات از آلبوهای دیگری که منتشر کردید، بگویید.

آلبوم در حسرت دیدار را با همکاری، آهنگسازی و تنظیم پروازهمای و تهیه‌کنندگی مادرم در اروپا منتشر کردیم و دوآهنگ شاهسیار و له یاره را در این آلبوم با تنظیم جدید آقای همای بازخوانی کردیم، شاهسیار به معنای شَهسوار است.

عکس: دنیای اقتصاد/ آکو سالمی

فکر می‌کنم بیشتر با این آهنگ مشهور شدید؟

بله این آهنگ و لیاره.

با روی کار آمدن دولت آقای روحانی و تغییراتی که در وزارت ارشاد اعمال شده، فکر می کنید دستتان برای انجام کارهای هنری بازتر شده است یا نه؟

زمانی‌که شهرستان زندگی می کردم زیاد در وادی اجرا و ... نبودم و سعی می‌کردم بیشتر یاد بگیرم و دوتارم را به مرحله نهایی و برتر برسانم و تجربه کسب کنم، از زمانی که به تهران آمدم، حس می‌کنم آنطورکه می‌گویند سخت‌گیری نیست و همه دارند کارشان را می‌کنند، هر روز ما در سالن‌های شهر اجرا داریم، چه در بخش بانوان و چه در بخش عمومی، گروه‌های بانوان زیادی تشکیل شده و آنقدر این گروه‌ها زیادند که زمانی‌که می‌خواستم اسم گروهم را مشخص کنم هر اسمی که انتخاب می‌کردم می‌گفتند این اسم ثبت شده است. با توجه به شرایط امیدوارم که من هم بتوانم برای بانوان اجرا داشته باشم.

اجرای بانوان برای بانوان همیشه برقرار بوده، خانم‌ها هنگامه اخوان، سیمین غانم و بسیاری ازخوانندگان زن دیگر مرتب اجراهایی بی‌نظیر برای بانوان دارند.

خیلی پیش آمده که اجازه ندادند نوازنده خانم به روی صحنه برود ولی خب همیشه اجرای خانم‌ها برای خانم‌ها برگزار شده و کنسل نشده است.

در مشهد چقدر فعالیت هنری کردید؟

زمانی‌که مشهد زندگی می‌کردم بیشتر سعی داشتم بیاموزم، هرهفته نزد استاد قیطاقی کلاس دوتار می‌رفتم و همچنین ردیف آواز ایرانی را نزد استاد رضا شاکری آموزش می‌دیدم. همه می‌دانند در مشهد با توجه به شرایطی که وجود دارد نه تنها من که هیچ گروه موسیقی دیگری هم نمی‌تواند اجرای زنده موسیقی داشته باشد.

علت اینکه تهران را برای سکونت انتخاب کردید، چیست؟

من هر هفته برای شرکت در کلاس‌هایم به تهران می‌آمدم و برای فراگیری تکنیک‌های آواز کلاسیک در کلاس‌های آقای همای شرکت می‌کردم،کلاس پیانو و ... می‌رفتم و رفت و آمد برایم سخت بود، از طرفی درمجموع جوّ کار هنری در تهران بهتر است چه از نظر کلاس‌ها و چه از نظر فعالیت‌های هنری و نیز تمرکز و تجمع هنرمندان و موزیسین‌های کشور در پایتخت است و طبیعتا امکانات هم خیلی بیشتر است.

به‌جز سبک موسیقی مقامی و محلی در سایر سبک‌ها هم فعالیت دارید؟

بله، من آواز ایرانی هم کار کردم ولی ترجیح می‌دهم موسیقی خودم را ادامه بدهم. چون این موسیقی در خون من است، از کودکی در گوشم زمزمه شده، از مادربزرگ و مادرم سینه به سینه به من منتقل شده و سعی می‌کنم همین را ادامه بدهم و وظیفه خودم می‌دانم که به گوش هم زبانانم و جهانیان برسانم و همیشه هم سعی کردم سبک موسیقی که ارائه می‌دهم با بقیه فرق داشته باشد. خیلی‌ها با من تماس گرفتند و گفتند بعد از اینکه ترانه‌هایم را شنیده اند، می‌خواستند که این زبان و گویش را یاد بگیرند تا بدانند این شعرها چه می گویند و می گفتند آوازهای کردی خراسان برایشان دلنشین شده است.

شما درآمدی هم از موسیقی دارید؟

بله، درآمد حاصل از کنسرت‌ها و فستیوال‌ها، ضمن اینکه من دوتار و آواز محلی هم تدریس می‌کنم و درآمدم از راه موسیقی است.

آیا از درآمد خود راضی هستید؟

بله.

از جاذبه‌های موسیقی خراسان بیشتر بگویید.

(جمله‌اش را با شعری آغاز می‌کند) در پس خیال من، تصویر دوتار من، همچون چشمه‌ای زلال و پرخروش در بلندترین نقطه شاه‌جهان است، که مدید مدتی است پنهان مانده از انظار و دستی در آن فرو نرفته هیچگاه... موسیقی مقامی خراسانی یک موسیقی غنی و بکر است و من فکر می‌کنم باید در همین حال و هوا و بکر بماند و اصالت خودش را حفظ کند و همیشه سعی کردم که ساز دوتار و مقام‌ها و ملودی‌های منطقه خودم در کارم حفظ شود. تمام این ملودی‌ها و مقام‌های خراسانی، ریشه تاریخی و داستان واقعی دارند و مضمون‌شان غمگین است، حتی همان ملودی شاهسیار که همه دوست دارند، با اینکه یک ریتم شش و هشت و شاد دارد اگر بخواهی در بطن موسیقی‌اش بروی غم را احساس می کنی چون‌که داستانی غمگین دارد.

چرا ما ملودی شاد در موسیقی خراسان نداریم؟

داریم اما کمتر، به‌خاطر اینکه همه براساس داستان واقعی و مهاجرت اقوام آن منطقه بوده، رابطه عاشق و معشوقی که به‌خاطر جنگ و... از هم دور افتاده‌اند و مادری که فرزندش را از دست داده است...همگی غمگین است.

الگوی شما در موسیقی چه کسی بوده است؟

الگو، استاد، مشوق و حمایت‌کننده مادی و معنوی من مادرم بوده است.

با خانم سیما بینا چقدر آشنایی دارید؟

من با خانم سیما بینا در تماس و گاهی جویای احوالشان هستم و ایشان هم در زمینه موسیقی الگوی من و همیشه جزو کسانی بوده‌اند که وقتی کار جدیدی داشته باشم برایشان می‌فرستم و نظرشان را می‌پرسم.

راجع به اقتصاد موسیقی فولکلور بگویید که چه وضعیتی دارد؟ خوانندگان و نوازندگانی که در همان مناطق خودشان فعالیت می‌کنند و کسی هم آنان را نمی‌شناسد.

بله، متاسفانه این افراد حمایت نمی‌شوند. هنرمندان آن منطقه یا درگذشتند، مثل استاد ولی رحیمی، حاج قربان سلیمانی، حاج حسین یگانه، استاد علی یزدانی ، حسین به‌بی و ... و یا آنان که هستند هنرشان مربوط به همان منطقه شده. تمام هنرمندان منطقه شمال خراسان امیدشان به این است که یک عروسی یا مراسمی یا جشنواره‌ای باشد و دعوت شوند تا ساز بزنند ... در تکه کوتاهی از مستند از یادرفتگان به کارگردانی آقای عابدی دیدم که در گفت‌وگویی با مرحوم ولی عاشق ایشان می گویند: زمانی که ما را به مجلس عروسی دعوت می‌کنند تمام آن شب از خوشحالی خوابمان نمی‌برد...

من آواز ایرانی هم کار کردم ولی ترجیح می‌دهم موسیقی خودم را ادامه بدهم. چون این موسیقی در خون من است، از کودکی در گوشم زمزمه شده، از مادربزرگ و مادرم سینه به سینه به من منتقل شده و سعی می کنم همین را ادامه بدهم

فکر می‌کنید آینده موسیقی مقامی و محلی به چه سمتی برود؟

اگر در همین راستا حفظ شود و حسادت‌ها، تنگ‌نظری‌ها و رقابت‌های ناسالم اجازه دهد، می‌توانیم جهانی‌اش کنیم.

آیا خاطره‌ای دارید که به‌خاطر موسیقی یا آهنگی از شما مخاطبتان متحول شده باشد و ابراز احساسات کند؟

بله زیاد. دراین مدت کسانی که مبتلا به بیماری سرطان بودند برای من پیام گذاشتند، ایمیل زدند و من را دعا کردند و خیلی پیام‌های این‌چنینی داشتم. از موسسه بچه‌های بی‌سرپرست به من پیام دادند که تمام بچه‌ها آهنگ‌های شما را حفظ هستند و مادرانی بودند که به من گفتند کودکان ما فقط با شنیدن آهنگ لیاره شما می‌خوابند و...

آیا تا به‌حال پیش آمده به شما زنگ بزنند و بگویند برایمان آواز بخوان؟

بله، بسیار پیش آمده است.

فکر می‌کنید چرا این اتفاقات می‌افتد؟

به‌خاطر اینکه موسیقی یک زبان دیگری است و اگر خوب باشد، برای مردم خاطره خوب بسازد، مردم آن خاطره را همیشه در ذهنشان دارند و در شرایط سختی و مشکلات این موسیقی است که می‌تواند آنان را آرام کند.

تابه‌حال تلاش کرده‌اید موسیقی را به‌صورت آکادمیک هم دنبال کنید؟

بله می‌خواهم به زودی برای ادامه تحصیل به ایتالیا بروم.

عکس هفته

عکس: محمد زائرنیا

کاشت درخت صلح در مشهد

با حضور معاون نخست‌وزیر کشور اسلواکی و شهردار مشهد، درخت صلح و دوستی ایران و اسلواکی در باغ گیاه‌شناسی مشهد کاشته شد. پتر کاژیمیر، معاون نخست‌وزیر اسلواکی در صدر یک هیأت اقتصادی در هفته‌ای که گذشت مهمان مشهد بود.

کتاب خوان‌ها

کتاب «محفل فیلسوفان خاموش»

این کتاب، مجموعه نامه‌هایی است که از ژانویه ۱۹۹۴ تا ژانویه ۱۹۹۶میان دختری یازده ساله به نام نوراک و ویتوریو هوسله، استاد فلسفه دانشگاه اسن آلمان، رد و بدل شده است.

پرسش‌های کودکانه نورا از جمله پیچیده‌ترین مسائل فلسفی است و پروفسور هوسله را وادار می‌سازد تا در میان این نامه‌ها دست در دست نورای کنجکاو و مبهوت از مسیر هزارتوی فلسفه بگذرد و برای پرسش‌های او پاسخ بیابد. این دو در کنار هم محفلی رویایی و زیبا پدید می‌آورند که در آن فیلسوفان بزرگی از افلاطون تا هانس یوناسن درباره پروردگار، جهان هستی و راه صحیح زندگی سخن می‌گویند و به بحث می‌نشینند.

این نامه نگاری‌های عجیب و غیرمعمول، در نهایت مجموعه‌ای را فراهم می‌آورد که در نوع خود نوشته‌ای مقدماتی درباره فلسفه به حساب می‌آید و ذهن افراد کنجکاو را به خود مشغول می‌سازد.

پرفسور ویتوریو هوسله در سال۱۹۶۰متولد شده است و در دانشگاه اسن به تدریس فلسفه اشتغال دارد. تاکنون از وی کتاب‌های متعددی به چاپ رسیده است. ترجمه این کتاب را کوروش صفوی انجام داده و انتشارات هرمس آن را چاپ کرده است.

«دنیای اقتصاد» از تبعات مصوبه شورای شهر درباره احداث قبرستان در مشهد گزارش می‌دهد؛

تصویب بدون چکُش کاری علمی

یادداشت

قبرستان شهری و گره کور ترافیک

محمدعلی احمدیان*

یکی از دلایل مکان‌یابی گورستان‌ها در خارج از شهرها مسائل بهداشتی است؛ آلودگی منابع آبی یکی از مسائلی است که ممکن است با ایجاد آرامستان در داخل شهر ایجاد شود.

همچنین گاهی دفن اجساد باعث ایجاد تعفن در زیر لایه خاک می‌شود که این تعفن ممکن است به وسیله بادهایی که به سمت شهرها می‌وزند، وارد شهر شود؛ بنابراین آرامستان‌ها باید به گونه ای مکان‌یابی شود که در مسیر آبراهه‌ها نباشد و شیب آن هم به سمت شهر نباشد؛ علاوه بر این زمین آرامستان‌ها باید غیرقابل نفوذ بوده و به آب‌های زیرزمینی هم نزدیک نباشد؛ براساس ضوابط مربوط به محیط اکولوژیکی، آرامستان‌ها باید در محدوده مناسبی خارج از شهرها مکان‌یابی شوند.

ممکن است ایرادات مذکور با تکنیک‌ها و ابتکاراتی در زمینه معماری و ... مرتفع شود اما باز هم احداث آرامستان در داخل شهر مشکل بزرگتری از جنس افزایش ترافیک در هسته مرکزی شهر ایجاد می‌کند؛ با توجه به اینکه در کشور ما، مردم براساس فرهنگ مذهبی خود زیاد به زیارت اهل قبور می‌روند، ایجاد آرامستان در داخل شهر باعث افزایش رفت‌وآمد مردم می‌شود و این مسأله برای مشهد مشکل لاینحلی ایجاد خواهد کرد به‌ویژه در ایام پیک تردد به قبرستان‌ها برای مثال در ایام چراغ برات؛ تصور کنید در این ایام همه بخواهند برای زیارت اهل قبور به سمت این گورستان بیایند و این جمعیت را به افرادی اضافه کنید که به قصد زیارت بارگاه رضوی به سمت هسته شهر تردد می‌کنند و همچنین افرادی که محل کسب‌وکار آنان اطراف بارگاه رضوی است؛ تداخل نقشی که با احداث این آرامستان ایجاد می‌شود، مشکلات بزرگی ایجاد خواهد کرد که ارائه راه‌حل برای آن بعید به نظر می‌رسد.

هر برنامه یا پروژه‌ای نقاط مثبت و منفی دارد که اقتصاددانان از آن به عنوان هزینه و فایده یاد می‌کنند؛ اجرای این طرح‌ها و پروژه‌ها بدون نقاط منفی ممکن نیست اما مسأله قابل اهمیت این است که بین نقاط ضعف و قوت توازن برقرار باشد؛ اگر قرار باشد هزینه‌های طرحی بیشتر از منافع باشد این طرح مورد قبول نیست؛ ایجاد آرامستان در رەباغ‌های اطراف حرم نیز شاید منافع اندکی داشته باشد اما نقاط منفی آن بسیار بیشتر از منافع است و نارضایتی‌های بسیاری هم به دنبال خواهد داشت؛ به نظر می‌رسد این طرح پختگی کافی را ندارد و بدون ارزیابی‌های لازم ارائه شده است.

با توجه به جایگاه مشهد و زائرپذیری آن، باید این مسأله را نیز درنظر داشت که تبعات ایجاد این آرامستان تنها برای مشهد و ساکنان آن نیست؛ و باید این طرح در معرض ارزشیابی کارشناسان قرار گیرد و از مردم نیز نظرخواهی شود زیرا برنامه‌ریزی شهری باید با مردم و برای مردم باشد.

بحث دسترسی در برنامه‌ریزی‌های شهری اهمیت بسیاری دارد؛ این نکته که دسترسی دشوار به آرامستان‌های خارج از شهر صحیح است اما ایجاد آرامستان در داخل محدوده شهری راه‌حل رفع این مشکل نیست زیرا این راهکار مشکل بزرگتری را ایجاد می‌کند؛ با وجود بار ترافیکی موجود در اطراف حرم، ایجاد جاذبه و بار جدید در این منطقه درست نیست؛ برای رفع مشکل دسترسی، مدیریت شهری می‌تواند ناوگان حمل‌ونقل عمومی به ویژه قطار شهری را برای انتقال مردم به آرامستان‌های خارج شهر توسعه دهد.

اگر می‌خواهیم ایده شهر اسلامی در مشهد پیاده شود باید دیدگاه اقتصادی را تحت‌الشعاع دیدگاه فرهنگی قرار دهیم تا عملکرد ما به ایده شهر اسلامی نزدیک شود؛ اگر دیدگاه اقتصادی داشته باشیم مسلما ارزش‌های فرهنگی مشهد قربانی منافع اقتصادی می‌شود.

باید افرادی غیر از اعضای شورای شهر درباره ایجاد آرامستان در رەباغ‌های اطراف حرم اظهار نظر کنند و از جنبه‌های مختلف به مسأله بپردازند؛ فرمانداری مشهد باید تا دیر نشده و کار از کار نگذشته است، ورود پیدا کند و کمیسیون ماده پنج هم باید به وظیفه شرعی و قانونی خود عمل کند چرا که مسائل شهر را نباید ساده تلقی کرد و هر اقدامی انجام می‌شود حتما باید با نظرسنجی و کار کارشناسی باشد.

نهادهای ذی‌صلاح این مسأله را در نظر داشته باشند که باید علاوه بر مردم، نزد خدا نیز پاسخگو باشند و نباید اقدامات بر اساس سلیقه شخصی انجام شود؛ همچنین این مصوبات در کارنامه شورای شهر ثبت می‌شود و باید به گونه‌ای باشد که در آینده بتوانند از آن دفاع کنند و به شهر صدمه نزنند.

***مدیرگروه جغرافیای دانشگاه آزاد اسلامی مشهد**

یادداشت

گورستان اقتصادی!

سیدرضا حسین‌زاده*

جای بسی تأسف است که طرح‌های توسعه شهری در شهر مشهد به شدت تحت‌تأثیر ایده های غلط و بی‌بنیان علمی برخی افراد قرار گرفته که‌صرفاباتک‌بعدی‌نگری‌انتفاعی‌وافزایش درآمد، ابتدا سطح زمین شهر را تخریب، سپس آسمان آن را آلوده می‌کنند و اخیرا قلمرو دست‌درازی این نبوغ فکری به زیر سطح زمین شهر نیز گسترش یافته است.

اگر تصور بر این است که ایده‌های برگرفته از این تفکرات پاره‌پاره را می‌توان به صورت وصله و پینه های ناجور در توسعه بافت شهری متجلی ساخت و به شهری به اصطلاح فرهنگی و آرامش‌بخش رسید، باید خاطرنشان نمود که لباس دوخته شده بر قامت شهر آنقدر وصله‌های رنگارنگ و کوچک و بزرگ دارد که متن اصلی این لباس یعنی هویت ایرانی- اسلامی بودن شهر دیگر قابل‌رویت نیست

در دنیای امروز که یکی از رویکردهای مهم در مکان‌یابی آرامستان‌ها، آرامستان‌های اکولوژیک و نه اکونومیک است متأسفانه شورای شهر مشهد در یکی از مصوباتش احداث آرامستانی البته اقتصادی و به زبانی عامیانه‌تر ریالی و کالایی را در قلب شهر مشهد تأیید کرده تا بدین‌وسیله ضمن زنده نگه داشتن خاطره فروشندگان قدیمی بهشت و به‌زعم ایشان افزایش سطح معنویت! در جوار بارگاه ملکوتی آن امام مظلوم را به دنبال داشته باشد.

گرچه خود طرح ایجاد رهباغ‌های زیرزمینی در خیابان‌های منتهی به حرم مطهر یکی دیگر از همان وصله‌های ناجور برگرفته از شهرهای زیرزمینی در دیگر کشورهاست و قطعا با دیگر متغیرهای شهرنشینی شهر مشهد همخوانی ندارد، احداث آرامستان در این ره باغ‌ها نهایت بی‌توجهی به حقوق شهروندان و تخریب بیش‌ازپیش فضای عمومی شهری و تأمین بودجه سیری‌ناپذیر سازمان‌های ذی‌ربط است. کاملا طبیعی است وقتی به همه چیز حتی معنویت و اعتقادات به‌عنوان کالایی قابل‌فروش نگریسته شود باید چنین ایده‌های خطرناکی به طرح تبدیل شود، برای آن مشاور تعیین شود، مشاور در جهت هدف هدایت شود، سپس جلسه گذاشته شود و تصویب هم با صلوات گرفته شود.

پیکره شهر مشهد زخم‌خورده بسیاری از این دست طرح‌های سودآور و بنگاهی است. از تبدیل غیراصولی کاربری‌ها، بلندمرتبه‌سازی آشفته و تراکم‌فروشی گرفته تا پنهان نمودن چشم‌انداز حرم ثامن الحجج در پناه ساختمان‌های بلند بی‌قواره و تخریب چشم‌انداز کوهسنگی و ارتفاعات جنوب شهر و در نهایت طرح‌های اسباب‌بازی‌گونه، مانند ایستگاه‌های دوچرخه که همه البته جهت رفاه حال شهروندان و تأمین نیازهای آنان بوده است!؟ حال که بازار پررونق تراکم‌فروشی و بورس‌بازی زمین و تأمین مسکن برای ساکنان زنده شهر با رکود مواجه شده، سازمان‌های مربوطه با استمداد از شورای شهر و شاید در فرایندی رقابتی طرحی نو یعنی تأمین مسکن برای مُردگان منتخب را درانداخته‌اند.

اگر منتخبان مردم در شورای شهرمشهد نگاهی هرچند گذرا به معیارهای مکان‌یابی کاربری‌ها در منابع مربوطه بیندازند، خواهند دید که نه تنها محل قبرستان باید خارج از بافت مسکونی باشد که بلکه توصیه جدی شده تا قبرستان‌های داخل بافت نیز با یک زمان‌بندی خاص تغییر کاربری یابند حتی در خارج از بافت مکان مناسب، مکانی است که ویژگی‌های فیزیکی و میکروبیولوژیکی خاک امکان تجزیه سریع پیکرها را فراهم آورد، پی.اچ محیط خنثی باشد، درجه رطوبت خاک پایین باشد، در مسیر آب‌های زیرسطحی یا تحت تأثیر آب‌های زیرزمینی نباشد و افزایش حجم ترافیک را به‌دنبال نداشته باشد. این معیارها درباره محل پیشنهادی نه تنها صدق نمی‌کند که درباره مشهد مسائل بسیار بیشتر و جدی‌تری به شرح زیر مطرح خواهد بود:

۱- مرکز شهر مشهد یک منطقه بحرانی از نظر آلودگی هوا، آب و ترافیک سنگین است لذا هرگونه بارگذاری اضافی در این محدوده شرایط را بحرانی‌تر نموده، ترافیک را سنگین‌تر می‌نماید و در نهایت تأمین آرامستان برای ۸۵۰۰ نفر به بهای آسیب رساندن به چند هزار و در طول زمان چند میلیون شهروند و زائر خواهد بود.

۲- رهباغ‌ها و آرامستان‌های مربوطه به توسعه جزیره حرارتی شهر و پایداری آلودگی‌ها کمک خواهد کرد. **این طرح در حین اجرا مشکلات چندین ساله زودگذر برای شهر به‌وجود می‌آورد اما نتیجه اجرای آن مشکلات درازمدت و غیرقابل جبرانی خواهد بود به‌طوری که انرژی‌های مستقیم و غیرمستقیم مضاعفی را مصرف و گرما و آلودگی مضاعفی را تولید خواهد کرد.**

۳- محل مورد نظر از نظر ژئومورفولوژی در دشت تراکمی واقع شده و بدترین موقعیت از نظر شیب سطحی، شیب هیدرولیک و زه‌کشی را دارد؛ **این امر باعث می‌شود که آلودگی‌های انباشته شده از تجزیه اجساد در سفره آب زیرزمینی و خاک توزیع شده و از طرفی آب‌ها و فاضلاب‌های نفوذی از شبکه‌های انتقال آب و فاضلاب که به‌طور معمول تا ۳۲۰ درصد نشت دارند، فرایند تجزیه را مختل و آلودگی‌های آن حتی متوجه فضای بیرونی آرامگاه‌ها خواهد شد.**

۴- نوع خاک منطقه مناسب احداث گورستان نبوده زیرا بافت خاک رُسی است که علی‌رغم تخلخل زیاد به‌دلیل ریزی منافذ خاک، مرطوب ماندن همیشگی و کمبود هوا فرایند تبدیل را طولانی می‌نماید و این مسأله با معیارهای علمی در تضاد است؛ این نوع خاک‌ها خصوصا وقتی سطح آب زیرزمینی بالا باشد در برابر امواج زمین لرزه روان‌گرایی یافته و تأسیسات زیرین و قبور را با خطر تخریب و انتشار آلودگی‌ها مواجه می‌سازد؛ عمق دفن‌شدگی از سطح زمین هم بسیار مهم است که در این طرح به شدت افزایش می‌یابد.

۵- سطح آب زیرزمینی در این محدوده بالاست و لذا در فصول خاصی که سطح آب افزایش می‌یابد به شدت آلودگی‌ها را توسعه می‌دهد.

۶- و کلام آخر اینکه اجرای این طرح بی عدالتی اجتماعی بوده، با دیگر اجزاء شهر مشهد سازگاری ندارد، با مسأله امنیت روبه رو بوده و مهم‌تر اینکه راه‌های اصولی متعددی برای افزایش سطح معنویت و آشنا ساختن شهروندان با دنیای پس از مرگ وجود دارد که کشاندن گورستان به مرکز کلان‌شهر مشهد شاید بی‌مقدارترین آن‌ها باشد.

*عضو هیأت علمی دانشگاه فردوسی مشهد

«دنیای اقتصاد» از تبعات مصوبه شورای شهر در

تصویب بدون چ

قرار است آرامستان جدیدی با ظرفیت ۸۵۰۰ قبر در یکی از طبقات زیرسطحی رهباغ‌های منتهی به حرم احداث ش

دنیای اقتصاد، فاطمه رافع- عنوان لایحه این بود: «توسعه فضاهای فرهنگی، معنوی و خدمات زائر در محدوده پیرامون حرم مطهر رضوی با تمرکز بر رهباغ‌ها»؛ لایحه‌ای که کلیات آن در روز بیست و هفتم دی ماه سال جاری به تصویب اعضای شورای اسلامی شهر مشهد رسید و بر اساس آن قرار شد علاوه بر ایجاد رهباغ در مسیرهای منتهی به حرم امام هشتم، آرامستان جدیدی با ظرفیت هشت هزار و ۵۰۰ قبر در یکی از طبقات زیرسطحی این رهباغ‌ها ایجاد شود.

شاید اغراق نباشد اگر شنیدن خبر احداث آرامستانی در هسته مرکزی شهر مشهد را که به دلیل وجود بارگاه منور رضوی یکی از بحرانی‌ترین نقاط این شهر نیز محسوب می‌شود، شوکی بدانیم برای آنانی که این خبر را شنیده‌اند چراکه این اتفاق در نگاه اول با توجه به بافت فعلی مشهد و مکانی که برای ایجاد این آرامستان در نظر گرفته شده است، منطقی به نظر نمی‌رسد؛ علاوه بر این در طرح تفصیلی در طبقات منفی رهباغ‌ها کاربری پارکینگ تعریف شده است و شاید این تغییر کاربری با توجه به شلوغی و حجم ترافیک هسته مرکزی شهر، چندان منطقی به نظر نرسد.

اعضای شورای شهر با تصویب این لایحه به شهرداری مشهد اجازه داده‌اند در راستای توسعه فضاهای فرهنگی، معنوی و خدمات زائر در بافت شهری پیرامون حرم مطهر رضوی، با استفاده از ظرفیت‌های اقتصادی این رهباغ‌ها و البته با رعایت موازین شرعی و ملاحظات فرهنگی، مبلغ دو هزار میلیارد تومان اوراق وقف را طی پنج سال منتشر و منابع حاصله از آن را برای آزادسازی اراضی رهباغ و احداث فضاهای فرهنگی استفاده کند؛ در مقابل واقفان نیز به تناسب میزان مشارکت خود،

بازسازی را از طریق فروش اماکن تجاری و اقامتی تأمین کنند.

حجت‌الاسلام حسنعلی اخلاقی امیری با بیان اینکه در حوزه اقامتی، در اطراف حرم نیاز زائران وجود دارد و مشکلی نداریم، خاطرنشان می‌کند: اما تبدیل اطراف حرم مطهر امام رضا(ع) به یک مجموعه اقتصادی و تجاری، از آسیب‌هایی است که در گذشته مورد توجه بسیاری از نخبگان بوده و حتی با دیدگاه اقتصادی نیز سازگار نیست؛ شهرداری هم در این زمینه احساس ضرورت کرده تا طبقات زیرین رهباغ‌ها را که قرار بود در طرح سابق بازسازی بافت فرسوده اطراف حرم، کاربری تجاری داشته باشد، به کاربری فرهنگی تبدیل کند و از طریق فروش اوراق وقف هزینه‌های ایجاد این رهباغ‌ها تأمین شود.

این عضو شورای شهر مشهد ادامه می‌دهد: شهرداری بر اساس دغدغه‌های گروه مختلف مبنی بر اینکه اطراف حرم صرفا به پکیج تجاری تبدیل نشود، کاربری طبقات زیرین را از تجاری به فرهنگی تبدیل کرد تا زائران و مجاوران بتوانند از امکانات و

مهدی‌نیا: این تصمیم بیشتر اقتصادی به نظر می‌رسد تا تصمیم کارشناسانه‌ای که ابعاد مختلف آن از جمله مباحث شهرسازی در نظر گرفته شده باشد؛ مشهد پتانسیل‌های بسیار بیشتری برای خلق سرمایه و ثروت دارد تا اینکه به صورت کوتاه‌مدت به موضوع نگاه کنیم؛ فضاهای اطراف بارگاه رضوی پتانسیل‌های بیشتری برای رقابت‌پذیری دارد که می‌تواند کسب سرمایه

ظرفیت‌های معنوی استفاده کنند و در ادامه، این طرح بدون آسیب از ابعاد مختلف زیست محیطی، ترافیکی و ... و بر اساس عشق و علاقه‌ای که مردم به تدفین اموات خود در حرم مطهر و صحن‌های اطراف دارند، در دسترسی ۱۵ تا ۶۰ متر از حرم، ایجاد این آرامستان را در این لایحه در نظر گرفت.

اخلاقی با بیان اینکه نظرات مخالف اعضای شورای شهر و دغدغه آنان قابل احترام است، تصریح می‌کند: برخی از این مخالفت‌ها به این دلیل است که همیشه در مطالعات کشورهای غربی و در شهرهای مختلف آرامستان‌ها خارج از شهرها واقع بوده است؛ حاضریم درباره این مسأله گفت‌وگو کنیم که آیا باید همیشه از الگوهای تدوین شده در دنیای غرب استفاده کنیم و آیا نیاز نداریم در این زمینه بازنگری انجام دهیم؟

این عضو شورای شهر مشهد تصریح می‌کند: قابل پذیرش نیست که با توجه به امکانات امروز، نتوانیم مشکلات زیست محیطی این طرح را برطرف کنیم؛ ضمن اینکه از سالیان گذشته در حرم مطهر رضوی دفن اموات انجام می‌شده و متأسفانه در این سال‌ها در هیچ مقاله یا سخنرانی به اشکالات این مسأله اشاره نشده است؛ این رهباغ‌ها قرار است به ورودی‌های حرم متصل باشد؛ درب‌های ورودی این رهباغ‌ها ۱۵

■ **مصوبه‌ای بر خلاف ضوابط زیست‌محیطی!**

معاون نظارت و پایش اداره کل حفاظت محیط‌زیست خراسان رضوی در این‌باره به «دنیای اقتصاد» می‌گوید: مصوبات شورای شهر باید در چارچوب قانون باشد در حالی که مصوبه اخیر مبنی بر احداث آرامستان در داخل شهر مغایر با قوانین، ضوابط و استانداردهای محیط زیست مصوب در تاریخ ۱۵ تیر ماه ۱۳۹۰ و تصویب‌نامه اصلاحیه تاریخ چهارم اردیبهشت ماه ۱۳۹۱ هیأت وزیران است.

محمد عرفانی با تأکید بر اینکه هیچ فردی اجازه ندارد در محدوده‌های شهری آرامستان ایجاد کند، خاطرنشان می‌کند: احداث آرامستان‌های جدید باید خارج از محدوده شهری باشد و اگر شورای شهر چنین مصوبه‌ای داشته باشد، این مصوبه خلاف قانون است.

عرفانی: مصوبات شورای شهر باید در چارچوب قانون باشد در حالی که مصوبه اخیر مبنی بر احداث آرامستان در داخل شهر مغایر با قوانین، ضوابط و استانداردهای محیط زیست مصوب در تاریخ ۱۵ تیر ماه ۱۳۹۰ و تصویب‌نامه اصلاحیه تاریخ چهارم اردیبهشت ماه ۱۳۹۱ هیأت وزیران است

معاون نظارت و پایش اداره کل حفاظت محیط‌زیست با بیان اینکه ایجاد آرامستان در داخل محدوده شهری تبعات زیست محیطی از قبیل آلودگی منابع آب و خاک دارد، تصریح می‌کند: اگرچه ایجاد آرامستان در خارج از محدوده شهرها نیز چنین تبعاتی دارد اما برای مکان‌یابی آن‌ها به پهنه‌های آبی و منابع آب‌های زیرزمینی و ... توجه می‌شود و احداث آرامستان داخل محدوده شهری هیچ توجیهی ندارد. وی با اشاره به حضور نماینده محیط‌زیست در کمیسیون ماده پنج بدون حق رأی، عنوان می‌کند: صدور مجوز احداث آرامستان در داخل محدوده شهری توسط کمیسیون ماده پنج نیز مغایر با قانون است و نباید این کمیسیون چنین اجازه‌ای را صادر کند.

■ **کاربری ناهمخوان!**

رئیس اداره محیط زیست انسانی اداره کل حفاظت محیط‌زیست خراسان رضوی هم ایجاد آرامستان در فضای داخلی شهر را مغایر با ضوابط زیست محیطی می‌داند و می‌گوید: آرامستان‌ها به دلیل احتمال ایجاد آلودگی خاک و در پی آن آب‌های زیرزمینی در صورت مدیریت نادرست، ایجاد ترافیک به دلیل حمل‌ونقل متوفی و همراهان که در پی آن آلودگی هوا را هم به همراه خواهد داشت، همچنین ایجاد اثرات روحی و روانی نامطلوب، به عنوان یک کاربری ناهمخوان در طرح‌های مطالعاتی شهری و روستایی شناخته شده و به همین علت باید با فاصله زیاد و خارج از محدوده سکونت‌گاه‌ها و

معظمی‌فرد: آرامستان‌ها به دلیل احتمال ایجاد آلودگی خاک و آب‌های زیرزمینی در صورت مدیریت نادرست، ایجاد ترافیک به دلیل حمل‌ونقل متوفی و همراهان و آلودگی هوا، ایجاد اثرات روحی و روانی نامطلوب، به عنوان یک کاربری ناهمخوان در طرح‌های مطالعاتی شهری و روستایی شناخته شده و به همین علت باید با فاصله زیاد و خارج از محدوده سکونت‌گاه‌ها و محدوده‌های شهری و روستایی مستقر شوند

محدوده‌های شهری و روستایی مستقر شوند.

زیبا معظمی‌فرد ادامه می‌دهد: مصوبه هیأت وزیران مورخ ۱۵ تیر ماه ۹۰ و تصویب‌نامه اصلاحیه مورخ چهارم اردیبهشت ماه ۹۱ و قوانین موجود نیز این موضوع را تأیید می‌کند؛ اگرچه ممکن است با مدیریت صحیح بتوان برخی از تأثیرات منفی تصمیم فعلی را کاهش داد اما ریسک ایجاد این آلایندگی با توجه به سطح بالای آب‌های زیرزمینی همواره وجود خواهد داشت.

این کارشناس محیط زیست اضافه می‌کند: در این زمینه تأثیرگذاری بر ترافیک شهری و عدم همخوانی با کاربری‌های همجوار اجتناب‌ناپذیر است و این در حالی است که منطقه ثامن به عنوانی یکی از آلاینده‌ترین مناطق شهر مشهد است؛ در هر صورت مصوبه شورای شهر مشهد مغایر با مصوبه هیأت وزیران است و مورد تأیید قوانین زیست محیطی نیست.

حسنی: بر اساس آیین‌نامه‌های ما، احداث آرامستان داخل شهر قابل قبول نیست اما بر اساس عرف، گاهی داخل آرامگاه امامزاده‌ها یا حرم ائمه، آرامستان هم وجود داشته است؛ برای اینکه قضاوت عجولانه درباره این لایحه شهرداری نداشته باشیم، خواستیم پیوست سلامت را تهیه کنند و سپس ما نظر خود را اعلام می‌کنیم

■ **مغایرت با آیین‌نامه‌های بهداشتی**

مدیرگروه بهداشت محیط و حرفه‌ای معاونت بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی مشهد در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» با اشاره به اینکه شهرداری لایحه مذکور را به معاونت بهداشتی ارسال کرده است، می‌افزاید: بر اساس آیین‌نامه و دستورالعملی که داریم از شهرداری خواستیم برای تأیید احداث این آرامستان، پیوست سلامت را ارائه کند.

علی‌اصغر حسنی با بیان اینکه این طرح هنوز خام است، خاطرنشان می‌کند: باید تمام اثرات این لایحه بر سلامت جامعه و مردم از منظر اجتماعی و روانی بررسی شود؛ شورای شهر این لایحه را تصویب کرده است اما برای اجرایی شدن باید تأییدیه وزارت بهداشت را داشته باشد؛ تأییدیه ما منوط به این پیوست سلامت است؛ پس از ارائه پیوست سلامت، طرح را کاملا بررسی و سپس نظر کارشناسی را اعلام می‌کنیم.

مدیرگروه بهداشت محیط و حرفه‌ای معاونت بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی مشهد این نکته را نیز یادآوری می‌کند که بر اساس آیین‌نامه‌های ما، احداث آرامستان داخل شهر قابل قبول نیست اما بر اساس عرف، گاهی داخل آرامگاه امامزاده‌ها یا حرم ائمه، آرامستان هم وجود داشته است؛ برای اینکه قضاوت عجولانه درباره این لایحه شهرداری نداشته باشیم، خواستیم پیوست سلامت را تهیه کنند و سپس ما نظر خود را اعلام می‌کنیم.

■ **عدول از چارچوب قانونی**

عضو هیأت علمی گروه جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری دانشگاه فردوسی مشهد هم در این زمینه به «دنیای اقتصاد» این طور می‌گوید: ظاهرا در طرح تفصیلی برای فضای زیرسطحی رهباغ‌ها بیشتر کاربری پارکینگ در نظر گرفته شده اما اکنون قرار است تغییر کاربری داشته باشد و این امر عدول از چارچوب قانونی است و مراجع ذی‌ربط از قبیل فرمانداری، کمیسیون ماده پنج و ... می‌توانند به این تغییر کاربری در طرح اعتراض کنند.

دکتر محمدرحیم رهنما با اشاره به اینکه در مباحث توسعه، با توجه به ارزشمندی زمین در شهرها کاربری زیرسطحی تعریف می‌شود، تصریح می‌کند: مرکز شهر مشهد در همین محدوده رهباغ‌ها امکان تحقق چنین ایده‌ای را دارد اما با توجه به سایر کاربری‌های موجود در اطراف حرم، ایجاد آرامستان کاربری ناسازگار خواهد بود.

این عضو هیأت علمی دانشگاه فردوسی مشهد ادامه می‌دهد: مرکز شهر مشهد به دلیل وجود بارگاه رضوی و ظرفیت زائرپذیری بسیار، بارگذاری سنگین ناشی از کاربری‌های تجاری، اداری، اقامتی و ... همیشه نقطه ثقلی برای تمرکز جمعیت، اشتغال و ... است و ترافیک زیادی دارد و بهتر است این فضا تغییر کاربری نداشته باشد و همان پارکینگ احداث شود. وی اضافه می‌کند: مباحث زیست‌محیطی و آلودگی هوا نیز از مسائلی است که باید در این زمینه در نظر گرفته شود؛ از طرفی با احداث آرامستان، آلودگی‌های صوتی ناشی از عزاداری‌ها باعث می‌شود آرامش نسبی که انتظار می‌رود اطراف حرم باشد، از بین برود.

رهنما با تأکید بر اینکه این مسأله مانند فروش تراکم، ممکن است مشکل تأمین منابع را برای ایجاد رهباغ‌ها حل کند اما مشکلات دیگری ایجاد خواهد کرد، خاطرنشان می‌کند: این روش، مناسب نیست و استدلال شهرداری و شورای شهر برای تصویب این لایحه قانع‌کننده به نظر نمی‌رسد.

این عضو هیأت علمی دانشگاه فردوسی مشهد گفت: تصویب این لوایح بر زندگی روزمره مردم اثر دارد و فکر نمی‌کنم شهروندان نظر مثبتی نسبت به این مصوبه شورای شهر داشته باشند؛ اگر در طرح تفصیلی کاربری پارکینگ برای طبقات منفی رهباغ‌ها در نظر گرفته شده باشد، احداث آرامستان خلاف ضوابط قانونی است و کمیسیون ماده پنج باید از اجرای آن جلوگیری کند.

■ **مغایرت با اهداف طرح جامع**

رئیس دانشکده هنر و معماری دانشگاه آزاد اسلامی مشهد هم معتقد است که درباره این مصوبه کار کارشناسی صورت نگرفته و می‌گوید: تصویب موضوع مهمی که در عمل تغییر کاربری محسوب می‌شود، نیازمند این است که کار کارشناسی مفصلی درباره آن انجام شود و یک مشاور ذی‌صلاح ابعاد مختلف آن را بررسی کند.

محمدهادی مهدی‌نیا به این نکته نیز اشاره می‌کند که تمام تأکید مشاور طرح جامع مشهد بر کاهش بار ترافیکی و غیر از بحث زیارت، کاهش مراجعه جمعیتی به مرکز شهر بوده است و اظهار می‌کند: با در نظر گرفتن این هدف کلان، ایجاد این آرامستان با این هدف مغایرت دارد و نه تنها مشکلات مرکز شهر را حل نمی‌کند بلکه بر مشکلات خواهد افزود.

رئیس دانشکده هنر و معماری دانشگاه آزاد مشهد خاطرنشان می‌کند: با توجه به تغییر الگوی آب‌های زیرسطحی در مشهد، باید قبل از ارائه و تصویب این لایحه مطالعات دقیق‌تری صورت می‌گرفت و تأثیر آن بر آب‌های زیرزمینی و بهداشت و سلامت آن بررسی می‌شد؛ این‌ها مباحث کارشناسی است و باید چکش‌کاری علمی برای آن صورت گیرد.

مهدی‌نیا ادامه می‌دهد: این تصمیم بیشتر اقتصادی به نظر می‌رسد تا تصمیم کارشناسانه‌ای که ابعاد مختلف آن از جمله مباحث شهرسازی در نظر گرفته شده باشد؛ مشهد پتانسیل‌های بسیار بیشتری برای خلق سرمایه و ثروت دارد تا اینکه به صورت کوتاه‌مدت به موضوع نگاه کنیم؛ فضاهای اطراف بارگاه رضوی پتانسیل‌های بیشتری برای رقابت‌پذیری دارد که می‌تواند کسب سرمایه کند تا اینکه بخواهیم به صورت کوتاه‌مدت، تنها به الگویی که به صورت سنتی در ابتدا پیاده شده و بعد آن را گسترش داده اند، توجه کنیم و آن را در سایر فضاهای اطراف حرم توسعه دهیم.

رئیس دانشکده هنر و معماری دانشگاه آزاد مشهد با بیان اینکه فکر نمی‌کنم کمیسیون ماده پنج این مصوبه را تأیید کند، می‌گوید: با توجه به اینکه در شرایط پساتحریم هستیم، شاید نیازی نباشد برای کسب درآمد تصمیمات عاجل بگیریم و بسترهای بیشتری برای کسب درآمد و سرمایه‌گذاری ایجاد خواهد شد.

وی با بیان اینکه بحث این نیست که درآمد حاصل از فروش این قبور کجا مصرف می‌شود، می‌افزاید: بحث این است که می‌توان از روش‌های دیگری کسب سرمایه کرد؛ این امر به نوعی اجاره به شرط تملیک یا اجاره طولانی‌مدت است؛ چه دفن اموات صورت گیرد چه این مکان تجاری باشد، تفاوتی نمی‌کند و در عمل فضا به مستغلات تبدیل و واگذار می‌شود؛ به نظر روش‌های بهینه بیشتری برای جذب سرمایه برای ایجاد این رهباغ‌ها وجود دارد.

■ **دغدغه‌هایی از جنس سؤال**

استاد بازنشسته دانشگاه علم و صنعت هم به «دنیای اقتصاد» می‌گوید: طرح اولیه مبنی بر ایجاد مسیرهای پیاده زیرسطحی برای ایجاد فضاهای سرزنده و فعالی بوده است که در اوقات شلوغ به کمک فضاهای روسطحی بیایند و به هیچ وجه در طرح اولیه چنین ایده‌ای مطرح نبوده است.

راضیه رضازاده در ادامه پاسخ‌های خود را در قالب چند سؤال مطرح و خاطرنشان می‌کند: مگر ما فضای آرامستان کم داریم یا اینکه آرامستان‌ها حتما باید در همین محدوده باشد؟ آیا وجود آرامستان‌ها در طبقات منفی دو یا سه از فعالیت سرزنده طبقات فوقانی نخواهد کاست و بر روحیه این فضاها تأثیر نخواهد داشت؟

این استاد دانشگاه آزاد اسلامی مشهد تصریح می‌کند: زمانی که صحبت از فضاهای زیرسطحی در این فضا شد، مبنا این بود که ساختمان‌های بزرگی که شکل گرفته‌اند از طریق توسعه این فضاها به هم راه پیدا کنند و همچنین در شرایط آب و هوایی خیلی گرم یا خیلی سرد بتوان از طریق این فضاها به حرم مطهر رضوی دسترسی داشت؛ بنابراین اینکه این ایده از کجا آمده است، جای سؤال دارد.

رضازاده ادامه می‌دهد: آیا مطالعه‌ای صورت گرفته که طی سال‌های آینده به چه میزان فضای آرامستانی نیاز داریم؟ با توجه به اینکه هر ۳۰ سال یک بار این فضاها تجدید و ظرفیت آن‌ها دوباره در اختیار شهرداری قرار می‌گیرد، بنابراین باید اصطلاح فروش قبر را به «اجاره قبر» اصلاح کرد.

■ **توجیهات شبه‌علمی!**

عضو هیأت علمی گروه معماری دانشگاه آزاد اسلامی مشهد هم با اعتقاد بر اینکه مطالعات کارشناسانه متقنی برای این لایحه انجام نشده است، اظهار می‌کند: به لحاظ تاریخی، عملیاتی و اجرایی ایجاد یک قبرستان عمومی در مرکز شهر به ویژه اطراف حرم مطهر رضوی که بافت شلوغی دارد، تبعات زیست محیطی، ترافیکی و ... بسیاری دارد.

محسن طبسی اینطور ادامه می‌دهد: گاهی زمانی که برای انجام کاری تصمیم گرفته‌ایم، توجیه علمی متناسب با آن را پیدا و مطرح می‌کنیم؛ فکر می‌کنم این فرهنگ از ۱۰ سال قبل در کشور ما رایج شده و گفته می‌شود کار علمی برای آن انجام شده است و دلایلی مطرح می‌شود که «شبه‌علمی» است.

این عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد با اعتقاد بر اینکه

رهنما: در مباحث توسعه، با توجه به ارزشمندی زمین در شهرها کاربری زیرسطحی تعریف می‌شود، مرکز شهر مشهد در همین محدوده رهباغ‌ها امکان تحقق چنین ایده‌ای را دارد اما با توجه به سایر کاربری‌های موجود در اطراف حرم، ایجاد آرامستان کاربری ناسازگار خواهد بود

منافع اقتصادی در این مصوبه شورای شهر پر رنگ است، می‌گوید: این مسأله را در سطح مدیریتی و سیاستی مشهد می‌بینم و به نظر من نمی‌توان تصویب آن را از جایگاه کارشناسی پذیرفت و دلیل علمی برای آن ارائه کرد زیرا دلیل علمی وجود ندارد؛ ممکن است افرادی که از سودهای میلیاردی این مصوبه سهمی نمی‌برند انتقاداتی را مطرح کنند اما طبیعی است ارائه‌دهندگان این لایحه از آن دفاع و ایجاد چنین آرامستانی را توجیه کنند.

طبسی ضمن ابراز امیدواری از اینکه چنین آرامستانی در داخل شهر مشهد ایجاد نشود، می‌افزاید: تصور نمی کنم زمانی که شهرداری برای ایجاد این آرامستان تصمیم گرفته و شورای شهر هم آن را مصوب کرده است، مانع چندانی برای آن‌ها وجود داشته باشد؛ در شهر مشهد این موانع به دلیل مناسبات فراقانونی رفع خواهد شد و فکر نمی کنم چالش جدی وجود داشته باشد مگر اینکه اجماع نخبگانی در این زمینه شکل بگیرد که بعید به نظر می‌رسد.

«دنیای اقتصاد» سراغی هم از برخی اعضای شورای شهر مشهد گرفته و از آن‌ها درباره این مصوبه پرسیده است.

■ **بررسی ۵ ماهه در کمیسیون‌های مختلف**

عضو کمیسیون فرهنگی، اجتماعی و زیارت شورای اسلامی شهر مشهد با بیان اینکه عنوان لایحه «گسترش فضاهای فرهنگی در اطراف حرم مطهر» است، اظهار می‌کند: تراز صفر طرح بازسازی مناطق فرسوده اطراف حرم، متولیان این طرح را وادار کرده بود که سطح اشغال حوزه تجاری را به اندازه‌ای در نظر بگیرند که بتواند هزینه‌های طرح

درباره احداث قبرستان در مشهد گزارش می‌دهد؛

کُش کاری علمی

به عنوان پاداش از اجازه خاکسپاری در این آرامستان‌ها برخوردار خواهند شد.

مطرح شدن این لایحه در صحن علنی شورای شهر موافقان و مخالفانی داشت و در نهایت ۱۲ نفر از اعضای شورای شهر به کلیات آن رأی مثبت دادند و ۹ نفر نیز مخالفت خود را اعلام کردند؛ مخالفت با بارگذاری‌های جدید در اطراف حرم، توجه نکردن به مسائل زیست محیطی و سطح آب‌های زیرزمینی، افزایش آلودگی هوا، درآمدزایی برای شهرداری به قیمت فروش قبر، افزایش مشکلات ترافیکی و ... از جمله دلایلی بود که مخالفان این لایحه در صحن علنی شورا مطرح کردند و در مقابل موافقان هم بیکار ننشستند و استدلال‌های خود را برای موافقت با این لایحه مطرح کردند؛ استدلال‌هایی از این دست که روح لایحه جبران خطای گذشتگان مبنی بر ایجاد فضای تجاری در اطراف حرم و تبدیل آن‌ها به فضاهای فرهنگی است یا اینکه از راه این وقف قرار نیست حتی یک ریال به شهرداری برسد و پول این اوراق صرف ایجاد رهباغ‌ها خواهد شد؛ یکی دیگر از استدلال‌های موافقان این بود که هر ایراد منطقی که قرار است به ایجاد این آرامستان وارد شود به آرامستان حرم هم وارد است و با این کار پاسخی داده می‌شود به سیل مشتاقانی که می‌خواهند در اطراف حرم رضوی آرامگاه داشته باشند و ...

«دنیای اقتصاد» در این گزارش سعی کرده تنها از منظر کارشناسی به این مسأله بپردازد و از همین رو سراغی گرفته است از کارشناسان این حوزه و البته نمایندگانی از سازمان‌های ذی‌صلاحی که باید ایجاد آرامستان در رهباغ‌های اطراف حرم به تأیید آن‌ها هم برسد؛ آنچه می‌خوانید حاصل گفت‌وگوی «دنیای اقتصاد» با این کارشناسان است:

متر تا حرم فاصله دارد؛ چرا نسبت به دفن اموات در حرم موضع‌گیری خاصی وجود ندارد و کسی اعتراض نمی‌کند؟

دغدغه‌های زیست محیطی در خصوص دفن اموات در حرم نیز می‌تواند وجود داشته باشد.

اخلاقی با اعتقاد بر اینکه با رعایت مسائل بهداشتی، زیست محیطی، ترافیکی و ... قبرستان‌ها می‌تواند در داخل شهرها احداث شود، عنوان می‌کند: ادبیات دینی ما اقتضا می‌کند مردم با قبور رفتگان خود ارتباط داشته باشند.

وی در واکنش به مغایرت این مصوبه با ضوابط زیست محیطی اینطور پاسخ می‌دهد: دغدغه این مسأله را نداریم زیرا مصوبات شورای شهر به فرمانداری ارسال می‌شود و اگر مغایرت قانونی داشته باشد، فرمانداری این مسأله را اعلام می‌کند؛ اگر این مصوبه مغایر با قوانین بالادستی باشد، کمیسیون ماده پنج، فرمانداری و ... می‌تواند این مصوبه را رد کند.

رضازاده: زمانی که صحبت از فضاهای زیرسطحی در این فضا شد، مبنا این بود که ساختمان‌های بزرگی که شکل گرفته‌اند از طریق توسعه این فضاها به هم راه پیدا کنند و همچنین در شرایط آب و هوایی خیلی گرم یا خیلی سرد بتوان از طریق این فضاها به حرم مطهر رضوی دسترسی داشت؛ بنابراین اینکه ایده از کجا آمده است، جای سؤال دارد

■ رد شائبه درآمدزایی

عضو شورای شهر مشهد به این نکته نیز اشاره می‌کند که لایحه حدود پنج ماه در شورای شهر وجود داشته و چند کمیسیون آن را بررسی کرده است و می‌افزاید: امکان بررسی لایحه برای مرکز پژوهش‌های شورای شهر وجود داشته اگرچه که این مرکز در روز آخر نظر خود را تنها در قالب دو برگ به اعضا ارائه و برخی ایرادات را مطرح کرد که متأسفانه دیر به دست اعضا رسید و دلایلی که مطرح شد، نیز کافی نبود؛ اساتید پیشنهاد دهند شورای شهر چه راهکاری را برای شنیدن نظر تمام کارشناسان ارائه دهد؛ در حال حاضر کمیسیون‌های مختلفی در شورا وجود دارد؛ قبول داریم باید نظر حداکثر کارشناسان دریافت شود اما جلب نظر تمام کارشناسان با وضعیت موجود دشوار است.

اخلاقی ضمن رد شائبه درآمدزایی برای شهرداری در این مصوبه، تصریح می‌کند: این لایحه در دوره‌های مختلف شورا مطرح بوده و واقعا اینطور نیست؛ مهم‌ترین رکنی که در این لایحه از سوی اعضای شورا مدنظر قرار گرفته، تغییر چهره تجاری اطراف حرم به یک چهره فرهنگی است؛ ظرفیت بزرگی به نام وقف داریم که در حوزه‌های اندکی تاکنون مورد استفاده قرار می‌گرفته است؛ یکی از مزایای این لایحه این است که وقف را در حوزه فضای شهری وارد می‌کنیم و مردمی که عشق و علاقه به توسعه فضای حرم دارند از طریق اوراق وقف این قبور، به این امر کمک کرده و در این زمینه سرمایه‌گذاری کنند.

وی معتقد است تبعات اجتماعی این مصوبه به نحوه ی اطلاع‌رسانی رسانه‌ها برمی‌گردد و عنوان می‌کند: زمانی که عنوان لایحه به فروش قبر در مرکز شهر تبدیل شود، طبیعت انسان ایجاب می‌کند بازخورد مثبتی نداشته نباشد اما خواهش می کنم اطلاع‌رسانی درست در زمینه تمام لایحه صورت گیرد؛ در چند روز گذشته رسانه‌های مختلف به کدام یک از مزایای این لایحه اشاره کرده‌اند؟ نوع ارائه این لایحه به مردم و بیان نقاط مثبت آن در پذیرش آن اثر بسیاری دارد و در این صورت هیچ تبعات اجتماعی نخواهد داشت و حتی مردم از آن استقبال خواهند کرد.

■ فروش اوراق وقف برای تأمین هزینه رهباغ‌ها

عضو هیأت رئیسه شورای اسلامی شهر مشهد هم در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» با بیان اینکه به نظام شورایی اعتقاد دارم، اظهار می‌کند: به دلیل اینکه این لایحه در شورا تصویب شده است، به مصوبه احترام می‌گذارم اما این مصوبه نکاتی نیز دارد.

سیدجلال فیاضی ادامه می‌دهد: شهرداری به هر حال بر اساس برنامه‌ریزی‌های انجام شده باید این رهباغ‌ها را ایجاد کند و طبیعی است این اقدام نیاز به منابع مالی دارد که شهرداری تصمیم گرفته این منابع را از طریق فروش قبوری که قرار است در طبقه منفی یک یا منفی دو این رهباغ‌ها ایجاد شود، تأمین کند؛ بنابراین اصولا فروش قبور برای تأمین منابع مالی ایجاد خود رهباغ‌ها پیشنهاد شده است.

این عضو هیأت رئیسه شورای شهر با بیان اینکه صرف نظر از مسائل زیست محیطی و ... من با اصل ایجاد آرامستان در مرکز شهر مخالف هستم و حتی در روستاها نیز آرامستان‌ها خارج از روستا ایجاد می‌شود، خاطرنشان می‌کند: اگرچه قبرستان محل عبرت‌گیری است اما این مسأله دلیل نمی‌شود آرامستان داخل شهر ایجاد شود و معتقدم بین تدفین اموات در داخل حرم مطهر رضوی و آرامستان‌های اطراف تفاوت وجود دارد.

فیاضی با تأکید بر اینکه در این مصوبه آمده است که باید قبل از اجرا از تمام مراجع ذی‌صلاح مانند وزارت بهداشت، محیط زیست و ...تأییدیه اخذ شود، عنوان می‌کند: یکی از نهادهایی که حتما باید احداث این آرامستان را تأیید کند، کمیسیون ماده پنج است و امیدوارم این کمیسیون تمام ابعاد مسأله از قبیل تغییر کاربری، مسائل زیست محیطی و ... را در نظر بگیرد و سپس اظهار نظر کند؛ مسئولان شهرداری باید این ملاحظات شورا را مبنی بر اخذ تأییدیه از سازمان‌های مربوطه رعایت کنند.

این عضو هیأت رئیسه شورای شهر در خصوص مغایرت مصوبه با قوانین زیست محیطی، می‌افزاید: اگر در این زمینه قوانین بالادستی روشن باشد، فرمانداری وظیفه دارد مغایرت این مصوبه را با ضوابط و قوانین بالادستی مشخص کند و حتی سازمان محیط زیست می‌تواند نظر خود را به فرمانداری اعلام کند؛ با این حال اگر فرمانداری هم این مصوبه را تأیید کند، بر اساس خود مصوبه شهرداری موظف است تأیید محیط زیست را اخذ کند.

اخلاقی: قابل پذیرش نیست که با توجه به امکانات امروز، نتوانیم مشکلات زیست محیطی این طرح را برطرف کنیم؛ ضمن اینکه از سالیان گذشته در حرم مطهر رضوی دفن اموات انجام می‌شده؛ چرا نسبت به دفن اموات در حرم موضع‌گیری خاصی وجود ندارد و کسی اعتراض نمی‌کند

فیاضی با بیان اینکه شهرداری معتقد است کارشناسی‌های کافی برای این لایحه صورت گرفته، تصریح می‌کند: البته کمیسیون فنی و عمران شورای شهر با این لایحه مخالفت کرده است؛ در شرایط کنونی ما به عنوان اعضای شورا به مصوبه احترام می‌گذاریم و از شهرداری نیز می‌خواهیم همین مصوبه را اجرا کند با این حال رسانه‌ها آزاد هستند دیدگاه‌های کارشناسانه را اخذ و بیان کنند.

این عضو هیأت رئیسه شورای شهر اضافه می‌کند: معتقدم تمام ابعاد اجتماعی و فرهنگی این لایحه مورد بررسی قرار نگرفته و اصولا نفس ایجاد آرامستان در مرکز شهر، موضوع نادرستی است و به همین دلیل من مخالفت کردم اما شهرداری و کمیسیون‌های مربوطه اعلام کردند بررسی‌های لازم انجام شده است و حالا که این لایحه تصویب شده باید نقد منصفانه صورت گیرد و نهادهای مرتبط نیز بر اساس قوانین بالادستی و کار کارشناسی نظر خود را اعلام کنند و اگر اجماع این نهادها مبنی بر احداث این آرامستان باشد، ایجاد خواهد شد در غیر این صورت بر اساس مصوبه شهرداری نمی‌تواند بدون تأییدیه این نهادها اقدام به احداث این آرامستان کند.

■ نظر کارشناسی مرکز پژوهش‌های شورا

رئیس مرکز پژوهش‌های شورای اسلامی شهر مشهد به «دنیای اقتصاد» می‌گوید: روح لایحه بحث ایجاد آرامستان نیست و لایحه استفاده از ظرفیت سنت حسنه وقف در جهت نوسازی فضاهای فرهنگی و مذهبی رهباغ‌های منتهی به حرم است؛ هدف لایحه این است که از ظرفیت وقف در جامعه استفاده کند و با فروش اوراق وقف به افراد، فضاهای زیرسطحی و روسطحی رهباغ‌ها را نوسازی کند؛ قبور این آرامستان قرار است از طریق اوراق وقف در اختیار افراد قرار گیرد.

براتعلی خاکپور خاطرنشان می‌کند: این لایحه از منظر استفاده از ظرفیت وقف لایحه خوبی است اما از این منظر که در این فضا آرامستان ایجاد می‌کند، مشکلاتی را به همراه خواهد داشت و حرف و حدیث‌های زیادی وجود دارد؛ به همین دلیل خواستار حذف بندی از لایحه شدم که پیشنهاد ایجاد آرامستان می‌داد و گفتم با استفاده از سنت وقف از این ظرفیت در جهت ساخت‌وسازهای فرهنگی و مذهبی مکمل زیارت و وابسته به حرم استفاده کنیم و نیازی نیست حتما آرامستان ایجاد شود.

رئیس مرکز پژوهش‌های شورای اسلامی شهر مشهد با تأکید بر اینکه ایجاد آرامستان در این فضا مورد سؤال است، تصریح می‌کند: به همین دلیل در مرکز پژوهش‌ها هم نشستی داشتیم با حضور کارشناسان مرتبط و در این نشست مغایرت‌های آن مطرح شد؛ یکی از این مسائل مغایرت با آیین‌نامه مقررات بهداشتی آرامستان‌هاست که بر اساس آن آرامستان‌ها خارج از شهرها ایجاد شود و با در نظر گرفتن سطح آب‌های زیرزمینی در مکان مناسبی احداث شود که سطح آب‌ها بالا نباشد.

خاکپور با اشاره به اینکه ایجاد قبرستان در اطراف حرم با ویژگی‌های زمین‌شناسی این منطقه مغایرت دارد، عنوان می‌کند: بافت خاک در این منطقه به صورتی است که توان دفع پساب را به دلیل غیرقابل نفوذ بودن و بالا بودن سطح آب‌های زیرزمینی ندارد و این منطقه برای ایجاد آرامستان مناسب نیست؛ همچنین امکان نشت شیرابه‌ها به آب‌های زیرسطحی وجود دارد و بنابراین مشکلات آلایندگی این آب‌ها را دارد.

این عضو شورای شهر با بیان اینکه در خصوص سازگاری این کاربری با سایر کاربری‌های منطقه حرف و حدیث وجود دارد و به عنوان یک کاربری ناسازگار در نظر گرفته می‌شود، می‌افزاید: ممکن است این اوراق وقف را افرادی از سایر شهرها نیز دریافت کنند و این مسأله باعث تشدید ترافیک و کمبود پارکینگ در این منطقه می‌شود؛ ضمن اینکه با در نظر گرفتن مسائل روحی و روانی، آرامستان معمولا فضایی متناسب با عزاداری دارد و در کنار آن اگر فضاهای اقامتی، تجاری و ... وجود داشته باشد و این برخورد افراد با شرایط روحی متفاوت ممکن است پیامدهای نامناسبی داشته باشد.

خاکپور با اشاره به اینکه نظر کارشناسی مرکز پژوهش‌ها قبل از تصویب لایحه بین اعضای شورای شهر توزیع شد، می‌گوید: به دلیل اینکه موضوع به مرکز پژوهش‌ها ارجاع نشده بود، به صورت رسمی نظر خود را به شهرداری اعلام نکردیم اما از آنجایی که بحث ایجاد آرامستان برای من جای سؤال داشت جلسه کارشناسی فوق را با حضور کارشناسان برگزار کردیم و مغایرت‌های مذکور حاصل این جلسه است.

محمدرضا دیمه‌کار، عضو شورای شهر مشهد نیز ضمن انتقاد از شیوه‌های تأمین درآمد توسط شهرداری، اظهار می‌کند: فروش قبر در اطراف حرم و صرف آن برای اداره شهر شاید از ضعیف‌ترین و پست‌ترین پروژه‌هایی باشد که جهانیان با اجرای آن ما را به سخره خواهند گرفت؛ آیا مدیریت شهری به قدری ناتوان شده که با هزینه و خرج‌کرد امام رضا(ع) قصد اداره شهر را دارد.

طبسی: گاهی زمانی که برای انجام کاری تصمیم گرفته‌ایم، توجیه علمی متناسب با آن را پیدا و مطرح می‌کنیم؛ فکر می‌کنم این فرهنگ از ۱۰ سال قبل در کشور ما رایج شده و گفته می‌شود کار علمی برای آن انجام شده است و دلایلی مطرح می‌شود که «شبه‌علمی» است

■ پاسخ ندادن شهرداری

«دنیای اقتصاد» در تماسی با معاون خدمات و محیط زیست شهرداری مشهد خواستار پاسخگویی وی نسبت به این مصوبه شد که «کاظمی» مصاحبه را به زمان دیگری موکول کرد و پس از آن هم پاسخگوی تلفن همراه خود نبود.

سراغ مدیرعامل سازمان فردوس‌های شهرداری مشهد نیز رفتیم اما گویا «کریم‌دادی» به دلیل جلسات متعدد فرصت پاسخگویی یا تمایلی به انجام مصاحبه در این زمینه نداشت.

فیاضی: در این مصوبه آمده است که باید قبل از اجرا از تمام مراجع ذی‌صلاح مانند وزارت بهداشت، محیط زیست و ...تأییدیه اخذ شود؛ یکی از نهادهایی که حتما باید احداث این آرامستان را تأیید کند، کمیسیون ماده پنج است و امیدوارم این کمیسیون تمام ابعاد مسأله از قبیل تغییر کاربری، مسائل زیست محیطی و ... را در نظر بگیرد و سپس اظهار نظر کند

■ نظر فرمانداری

از آنجا که مصوبات شورای شهر باید به تأیید فرمانداری مشهد برسد، تلاش کردیم نظر کارشناسانه فرماندار را نیز در این زمینه جویا شویم؛ منصوری که خود در مأموریت کاری در تهران به سر می‌برد، خبرنگار «دنیای اقتصاد» به «بنده‌ای»، معاون عمرانی خود ارجاع داد که بنده‌ای پاسخگویی در این زمینه را به بعد از بازگشت فرماندار از سفر و برگزاری نشستی در خصوص این مصوبه شورای شهر موکول کرد.

خاکپور: این لایحه از منظر استفاده از ظرفیت وقف لایحه خوبی است اما از این منظر که در این فضا آرامستان ایجاد می‌کند، مشکلاتی را به همراه خواهد داشت و حرف و حدیث‌های زیادی وجود دارد؛ به همین دلیل خواستار حذف بندی از لایحه شدم که پیشنهاد ایجاد آرامستان می‌داد

در ظاهر امر این طور به نظر می‌رسد که استدلال‌های موافقان این مصوبه نه تنها جامعه نخبگان و کارشناسان مشهد بلکه حتی تعدادی از اعضای شورای شهر مشهد را قانع نکرده است؛ حال باید همانطور که در مصوبه آمده است منتظر اعلام نظر کارشناسانه و تأیید یا رد فرمانداری و سایر سازمان‌ها و نهادهای ذی‌صلاح ماند.

یادداشت

تبعات ایجاد آرامستان در داخل شهر

حسین حاتمی‌نژاد*

در گذشته آرامستان‌ها داخل شهرها ایجاد می‌شدند و در بسیاری از شهرهای دنیا نیز این روال وجود داشت؛ گاهی هم اگر آرامستان‌ها خارج از شهر بود، توسعه شهرها باعث شده، شهرها قبرستان‌ها را دربرگیرد مانند آرامستان گلشور که امروزه به محدوده شهری مشهد پیوسته و به پارکی تبدیل شده است.

اگر به نقشه پاریس توجه کنید، می‌بینید دور تا دور این شهر پر از آرامستان است و چند قبرستان معروف هم داخل این شهر وجود دارد بنابراین وجود قبرستان در داخل شهر ممکن است در تمام دنیا مرسوم باشد. همچنین اگر به صدر اسلام هم برگردیم، به لحاظ دینی وجود آرامستان در داخل شهرها مشکلی ندارد؛ اما آنچه اهمیت دارد این است که از این مسأله شاید هزاران سال می‌گذرد و امروزه که امکانات بهداشتی، علمی و ... وجود دارد، بهتر است آرامستان‌ها خارج از شهر ایجاد شود. مسلمانان براساس آموزه‌های اسلامی، اموات را دفن می‌کنند و این امر اثرات مثبت بسیاری دارد؛ اما کجا باید این مردگان را دفن کرد؟ افزایش جمعیت و گسترش شهرها و تغییرات مختلف از ابعاد اقتصادی، اجتماعی و ... دست به دست هم می‌دهد تا به ما این نکته را دیکته کند که از هرگونه بارگذاری جدید در گره‌های شهری خودداری کنیم برای مثال اگر خیابان پرستار مشهد به لحاظ ترافیکی منطقه پرترددی است، نباید گره جدیدی در آنجا ایجاد شود بلکه باید به دنبال عدم‌تمرکز و تفرق کاربری‌های بسیار شلوغ و مزاحم شهری بود.

آرامستان‌ها یکی از کاربری‌های مزاحم شهری است که اثرات منفی زیست‌محیطی به جای می‌گذارد، از این منظر که ممکن است آلودگی‌های ناشی از شستشوی اموات یا تغییر شکل فیزیولوژیک جنازه به لایه‌های زیرین خاک نفوذ کرده و آب‌های زیرسطحی را آلوده کند؛ در پرانتز این نکته را می‌توان ذکر کرد که هر یک لیتر شیرابه زباله معمولا چهار هزار لیتر معادل چهار مترمکعب از آب‌های زیرزمینی را آلوده می‌کند و بنابراین به لحاظ زیست محیطی ایجاد آرامستان در مرکز شهر اقدام اشتباهی است. نکته دیگر اثرات روحی و روانی است که ایجاد این آرامستان در مرکز شهر دارد؛ برخی مکان‌ها مانند حرم مطهر رضوی مکان مقدسی محسوب می‌شود و دفن اموات در این مکان به دلیل فضای معنوی خاص و نورپردازی‌های موجود به لحاظ روحی مشکلی را ایجاد نمی‌کند اما احداث یک قبرستان در مرکز شهر اقدامی عبث، بیهوده و ضدقوانین شهرسازی است. آرامستان‌ها باید متعدد و خارج از شهر باشند؛ با گسترش شهرها و تبدل آن‌ها به کلان‌شهر باید دسترسی آسان به آرامستان برای تمام مردم وجود داشته باشد؛ ضمن اینکه در ایجاد این آرامستان‌ها باید قواعد شهرسازی از قبیل شیب توپوگرافی، جهت باد، نوع مالکیت، ویژگی‌های اکولوژیک، بافت خاک و ... رعایت شود.

به شهر باید مانند یک موجود زنده نگاه کرد؛ همانطورکه آسیب یک قسمت از بدن، بر کارکرد تمام بدن اثر منفی برجای می‌گذارد، تعریف کاربری نادرست در یکی از مناطق شهری هم به همین‌گونه خواهد بود؛ یکی از دلایل آلودگی هوا عدم‌برنامه‌ریزی صحیح و علمی کاربری اراضی است؛ معمولا برای کاربری اراضی برنامه درستی وجود ندارد و بیشتر به تأمین منافع مادی توجه می‌شود و بنابراین آثار سوء این کاربری‌های نادرست که زندگی مردم را به خطر می‌اندازد، مغفول می‌ماند؛ مرگ افراد بر اثر آلودگی هوا به دلیل ندانم‌کاری‌ها در این زمینه است؛ تعریف این کاربری‌های اشتباه باعث افزایش میزان وقوع جرم و جنایت، خودکشی، اعتیاد، طلاق و به‌طورکلی افزایش آسیب‌های اجتماعی خواهد شد و از طرف دیگر تبدیل کاربری‌های زنده به کاربری‌های مرده آثار سوء و منفی بر روابط اجتماعی دارد و سرزندگی، شادابی، تعلق مکانی و ... را در بین ساکنان کاهش خواهد داد. یکی از اهداف برنامه‌ریزی شهری زیبایی شهر و سلامتی ساکنان است و این امر با نوع کاربری‌ها در ارتباط است؛ مردم مشهد در مقایسه با مردم سایر شهرهای کشور نسبتا افسرده‌تر هستند و باید به دنبال ایجاد کاربری‌های شاد، نورپردازی‌های صحیح و طراحی‌های مثبت باشیم؛ نباید با ایجاد آرامستان نزدیک مکان‌هایی که قرار است مردم فعالیت روزانه داشته باشند، باعث ایجاد حس رخوت، سستی، ناتوانی و ناامیدی در افراد شد؛ در حال حاضر دنیا به سمت خلق شهرهای شاد می‌رود؛ باید روحیه مردم ارتقاء یابد. باید با طراحی خوب شهری، اصلاح مدل‌ها و الگوهای کاربری اراضی به دنبال افزایش شادمانی مردم شهر بود چراکه هر چقدر روحیه مردم ارتقا یابد، کاربری اقتصادی افزایش می‌یابد و با شکوفا شدن اقتصاد، افزایش آمار ازدواج را خواهیم داشت و در نتیجه میزان جرم و جنایت کاهش خواهد یافت زیرا مجموعه این موارد در یک چرخه به هم متصل و مرتبط هستند. نگارنده به همان اندازه که با بلندمرتبه‌سازی در اطراف حرم امام رضا(ع) مخالف و معتقد است باید دید و منظر بارگاه مطهر رضوی حفظ شود و ارزش‌های گردشگری آن منطقه کاهش نیابد، به همان اندازه هم با ایجاد آرامستان در اطراف حرم به شدت مخالف است.

*استاد دانشگاه تهران، نایب رئیس انجمن برنامه‌ریزی شهری ایران و دبیر اتحادیه انجمن‌های جغرافیایی ایران

خبر مرتبط

مخالفت فرمانداری با فروش قبر در رهباغ‌های اطراف حرم

دنیای اقتصاد- به فاصله کمتر از یک هفته از مصوبه بحث‌برانگیز شورای شهر برای توسعه فضاهای فرهنگی در اطراف حرم که یکی از روش‌های تأمین مالی آن، فروش قبر به شهروندان است، کمیته انطباق مصوبات شورای شهر که در فرمانداری مشهد مستقر است، با این مصوبه به‌دلیل برخی مغایرت‌های قانونی مخالفت کرد.

فرماندار مشهد در گفت‌وگو با «روزنامه خراسان» اظهار کرد: این مصوبه در کمیته انطباق مورد بررسی قرار گرفت و با عنایت به اینکه طرح پیرامونی حرم مطهر رضوی در حال بازنگری در شورای عالی معماری و شهرسازی کشور است، تا این بازنگری به تأیید نهایی نرسد، هرگونه تغییر جدیدی خلاف قانون است. رضا منصوری بیان کرد: پس از بررسی دقیق کارشناسی در این خصوص، طی نامه شماره ۵۵۳۷۵ مخالفت فرمانداری با این مصوبه را اعلام کردیم. وی با بیان اینکه اگر این مصوبه بدون درنظرگرفتن طرح مصوب شورای عالی معماری و شهرسازی اجرایی شود، تراز زیرسطحی مناطق اطراف حرم را دچار اشکال خواهد کرد، گفت: این امر باعث تأثیرات منفی در توسعه عمرانی، زیرساخت‌ها و توسعه اقتصادی منطقه خواهد شد.

مدیرعامل مهندسان مشاور طاش:

نیازی نیست از طریق آرامستان درآمدزایی شود

دنیای اقتصاد- مدیرعامل مهندسان مشاور طاش که طرح تفصیلی اولیه را برای منطقه ثامن تهیه کرده است، در خصوص تغییر کاربری طبقات زیرین رهباغ‌ها به «دنیای اقتصاد» می‌گوید: از حدود ۲۲ سال پیش درگیر پروژه طرح تفصیلی منطقه ثامن هستیم و طرح تفصیلی که اکنون در منطقه ثامن ملاک عمل است، توسط مشاور ما(طاش) تهیه شده است.

لطیفه هیأت با بیان اینکه ظاهرا طرح ایجاد رهباغ‌ها توسط مشاور دیگری مورد بازنگری قرار گرفته است، خاطرنشان می‌کند: در جریان تغییر کاربری تراز زیرین رهباغ‌ها نیستیم و در این زمینه از ما هیچ نظری خواسته نشده است؛ فکر می‌کنم زمانی که قرار بود این لایحه به شورای شهر برود بهتر بود از مشاورانی که دست‌اندرکار تهیه طرح اولیه بودند، نظرخواهی می‌شد.

مدیرعامل مهندسان مشاور طاش ادامه می‌دهد: رهباغ‌هایی که در طرح اولیه ما پیش‌بینی شده بود، یک تراز شهر دارد که به فضای سبز و پیاده‌رو اختصاص می‌یابد تا زائران بتوانند حرکت امن پیاده‌ای برای دسترسی به حرم داشته باشند؛ با توجه به اینکه قرار بود در محدوده حرم، صحن‌هایی در طبقات منفی آن ایجاد شود، برای تراز زیرین در طرح ما یک محور پیاده پیش‌بینی شد و قرار بود دسترسی پیاده از طبقات زیرین رهباغ‌ها به این صحن‌ها فراهم شود و در کنار آن کاربری‌های خدماتی و فرهنگی پیش‌بینی شده بود.

هیأت با اشاره به اینکه در طرح ما طبقه منفی دو رهباغ‌ها نیز به کاربری پارکینگ اختصاص می‌یافت، تصریح می‌کند: حدود پنج یا شش سال پیش مشاور دیگری برای برخی رهباغ‌ها، بین سه تا چهار طبقه زیرین پیش‌بینی کرد که این طرح هنوز توسط مراجع قانونی از جمله کمیسیون ماده پنج تصویب نشده است.

مدیرعامل مهندسان مشاور طاش با بیان اینکه کاربری‌های فرهنگی و خدماتی مشکلی ندارد و مغایر طرح هم نیست، تأکید می‌کند: اما استفاده از طبقات زیرین رهباغ‌ها به عنوان آرامستان به صلاح شهر نیست زیرا آرامستان هم تبعات زیست محیطی دارد و هم به لحاظ روانی برای افرادی که قرار است از فضاهای پیرامون آن منطقه استفاده کنند، مشکلاتی را ایجاد خواهد کرد.

وی اضافه می‌کند: ایجاد فضاهای فرهنگی بدون آرامستان هم در آن فضا امکانپذیر است و اگر مسأله درآمدزایی مدنظر است باید گفت این طرح قابلیت درآمدزایی را دارد بنابراین به نظر من نیازی نیست از طریق ایجاد آرامستان درآمدزایی صورت گیرد؛ آن منطقه پتانسیل کافی برای درآمدزایی در حد ضوابط مجاز دارد.

بهداشت و سلامتی

همه چیز درباره کهیر

جاوید نجفی*

کهیر تورم قرمزرنگ پوست است که توأم با خارش است. هر ضایعه کهیر بعد از چند دقیقه تا چند ساعت بدون باقی گذاشتن اثر از بین می‌رود و سپس ضایعات جدیدی در محل‌های قبلی یا محل‌های جدید به‌وجود می‌آید. اندازه ضایعات کهیر از کوچکی یک عدس تا بزرگی یک بشقاب متغیر است. ممکن است ضایعات به هم پیوسته باشد و نواحی وسیعی از پوست را بپوشاند. معمولاً خارش شدید وجود دارد، ولی ممکن است سوزش یا به ندرت درد نیز وجود داشته باشد.

کهیر به دو نوع مزمن و حاد تقسیم بندی می‌شود که مبتنی بر مدت وجود آن است.

کهیر حاد یک الگوی واکنشی با خارش متغیر مشخص و متمایز است.

کهیر حاد طبق تعریف کمتر از ۶ هفته طول می‌کشد ولی کهیر مزمن بیش از شش هفته ادامه پیدا می‌کند.

■ **شرح حال:**

کهیر حاد ممکن است در هر سنی رخ دهد.

این بیماری در افراد آتوپیک شایع‌تر است. (اگزمای آتوپیک یک التهاب خشک و خارش‌دار پوست است.)

سبب‌شناسی آن در بعضی موارد معلوم نشده است .

ضایعات کهیری شدیدا خارش‌دار هستند.

در شکل‌های عمق‌تر کهیر یعنی آنژیو ادم خارش خفیف‌تر است.

■ **یافته‌های پوستی:**

پلاک‌ها به‌صورت صورتی تا گوشتی‌رنگ غیرگوده گذار و ادم‌دار هستند. ضایعات ممکن است به صورت یکدست قرمز صورتی یا به رنگ گوشت باشند و یا یک هاله سفید یا قرمز آن‌ها را احاطه کرده باشد. این بیماری روند پویایی دارد و با برطرف شدن ضایعات قدیمی ضایعات جدید شکل می‌گیرند. به‌ندرت ضایعات تاولی یا پورپورایی ظاهر می‌شوند که با تورم شدید همراه هستند .

توزیع ضایعات معمولا فراگیر، بی‌نظم و تصادفی است.

■ **درمان:**

مصرف تمام عوامل برانگیزنده مشکوک را باید قطع کرد. آنتی‌هیستامین‌ها نوعا در ابتدا تجویز می‌شوند. از جمله آنتاگونیست‌های گیرنده هیستامینی نوع یک مثل هیدروکسیزین. داروهای لوراتادین و فکسوفنادین برای مصرف در طول روز مناسب‌اند. پردنیزون را می‌توان به صورت دوره‌ای تجویز کرد و ممکن است برای افرادی که بیماری آن‌ها با آنتی‌هیستامین به سختی کنترل می‌شود، مناسب باشد. اپی نفرین برای موارد گسترده و شدید تجویز می‌شود. به‌طورکلی آرام کردن بیمار از لحاظ جسمی و هیجانی نیز توصیه می‌شود. حمام سرد و آرامش بخش را نیز می‌توان توصیه کرد. از دوش آب گرم باید اجتناب کرد چون فقط باعث تشدید خارش بعد از آن می‌شود. استروئیدهای موضعی عموما موثر نیستند.

■ **رژیم غذایی و کهیر**

زمانی که پوست بدن به ورود یک ماده جدید واکنش نشان می‌دهد و سیستم ایمنی بدن تحریک می‌شود، سلول‌ها مقادیر زیادی هیستامین آزاد می‌کنند که پاسخ التهابی شدیدی را به همراه خواهد داشت. در مورد کهیر علائم معمولاً برجستگی صورتی و یا قرمز رنگ و برآمده هستند. علاوه بر داروها، عوامل تغذیه‌ای نقش مهمی در جلوگیری از کهیرهای حساسیتی دارند. این اختلال می‌تواند در هر جایی از پوست رخ دهد؛ از جمله پوست سر، لب‌ها و کف دست و پا و ...

■ **کاهش امگا۶ و افزایش امگا۳**

امگا۶، اسیدهای چربی هستند که مقادیر معینی از آن‌ها برای حفظ عملکرد مناسب بدن کافی است و مقدار بیش از حد آن برای افراد مبتلا به کهیر مضر است. مصرف بیش از حد امگا۶ می‌تواند موجب التهاب شود و تولید پروستاگلاندین التهابی را افزایش دهد. از سوی دیگر اسیدهای چرب امگا۳ خاصیت ضد التهابی دارند. بسیاری از کارشناسان بر این باورند که اجداد ما این دو نوع چربی را به مقدار مساوی مصرف می‌کردند؛ حتی مدرن‌ترین رژیم‌های غذایی در کشورهای غربی نیز حاوی مقادیر زیادی اسیدهای چرب امگا۶ و مقداری امگا۳ هستند. با کمی تغییر در رژیم غذایی می‌توان مقدار دریافتی این دو نوع اسید چرب را به تعادل رساند. به سادگی با مصرف کمتر روغن‌های گیاهی همچون ذرت و دانه آفتابگردان (که مملو از امگا۶ هستند)، این کار را انجام دهید. اسیدهای چرب امگا۳ را نیز می‌توان با افزایش تخم کتان، گردو، سویا و ماهی‌های آب سرد مانند ماهی آزاد، به حد تعادل رساند.

■ **ویتامین C**

اگرچه پژوهش‌ها نشان می‌دهند که توانایی ویتامین C برای کاهش علائم کهیر محدود است، ولی در تئوری‌ها آمده که مقادیر بالای ویتامین C به کاهش آزاد شدن هیستامین در بدن کمک می‌کند و موجب شکسته شدن سریع هیستامین‌ها می‌شود. اثرات مثبت ویتامین C ممکن است به همراه مصرف ویتامین E افزایش یابد؛ زیرا این دو ویتامین تأثیر یکدیگر را تقویت می‌کنند.

■ **غذاهای غنی از کوئرستین**

مصرف غذاهای غنی از کوئرستین، مانند پیاز قرمز به کاهش علائم کهیر کمک می‌کند. کوئرستین بیوفلاونوئیدی است که حاوی آنتی‌اکسیدان بوده و خواص ضدالتهابی و ضدهیستامینی دارد. شواهد حاکی از آن است که می‌تواند در افراد مستعد، کهیر را کنترل کند. برخی از بهترین منابع غذایی کوئرستین عبارتند از: سیب، پیاز قرمز، کلم بروکلی، انگور قرمز، گیلاس، چای، تمشک، توت‌ها و زغال اخته.

■ **غذاهای ایجادکننده کهیر**

اگرچه ممکن است فردی با خوردن نوعی غذای خاص، واکنش حساسیتی نشان دهد و فرد دیگری با خوردن همان غذای خاص، هیچ حساسیتی نداشته باشد، ولی به‌طورکلی می‌توان گفت برخی از غذاها عامل ایجاد کهیر هستند. تخم‌مرغ، محصولات لبنی، گوشت، شکلات، گندم و آجیل از جمله این مواد غذایی می‌باشند.

برخی از مواد افزودنی و مواد نگه‌دارنده همچون بنزوآت، تارتازین و سولفیت‌ها، مواد نگه‌دارنده ضدباکتری و میکروبی هستند که در تهیه محصولات مختلف مثل نوشابه‌ها مورداستفاده قرار می‌گیرند. این مواد می‌توانند حساسیت‌زا باشند. تارتازین از جمله مواد رنگی است که معمولاً در آب نبات، شیرینی‌ها، نوشابه، چیپس، کنسرو، غلات فرآوری شده، سس و سوپ‌های فوری یافت می‌شود. سولفیت‌ها برای تهیه غذاهای بسته‌بندی و ... استفاده می‌شوند. بهترین راه پیشگیری، دوری از این مواد مصنوعی است.

*کارشناس تغذیه

رژیم سلامت هفته

این ۴ مغز خوشمزه چه فوایدی برای ما دارند؟

مغز برای قلبتان می‌تپد

مصرف روزانه ۴۲/۵ گرم از انواع آجیل مانند بادام، فندق، بادام‌زمینی، گردو و پسته می‌تواند خطر ابتلا به بیماری‌های قلبی را کاهش دهد

دنیای اقتصاد، عارف مومنی- همه ما ایرانی‌ها علاقه بسیار زیادی به مصرف انواع آجیل‌ها و خشکبار داریم و از زمان‌های قدیم مصرف آن‌ها درکشور ما پرطرفدار بوده است، با نزدیک شدن به ایام نوروز و مصرف بیشتر این خوراکی‌ها، به آشنایی بیشتر با خواص چهار مغز معروف که گل سرسبد آجیل ما ایرانی‌هاست، می‌پردازیم. با توجه به اینکه امروزه بیماری‌های قلبی سهم بزرگی از بیماری‌ها و نهایتا مرگ‌ومیر در جهان را به خود اختصاص داده‌اند، اهمیت شناخت رژیم غذایی بر پایه استفاده از مواد خوراکی که درحفظ سلامتی به خصوص سلامت قلبی-عروقی نقش دارند ضرورت یافته است، طبق نتایج ارائه شده توسط موسسه غذا و دارو (FDA)، مصرف روزانه ۴۲/۵ گرم از انواع آجیل مانند بادام، فندق، بادام‌زمینی، گردو و پسته می‌تواند خطر ابتلا به بیماری‌های قلبی را کاهش دهد. در این مطلب قصد داریم ابعاد موثر در سلامت بر پایه این چهار مغز را بررسی کنیم. با ما همراه باشید.

■ **گردو**

گردو را به نام «غذای مغز» نیز می‌شناسند و این فقط به خاطر شباهت آن به مغز نیست، بلکه به خاطر وجود امگا ۳ فراوان آن است. برای درست عمل کردن مغز، به امگا ۳ نیاز داریم. مصرف چهار عدد مغز گردو در روز موجب افزایش اسیدچرب ضروری امگا۳ می‌شود. یک‌چهارم فنجان مغز گردو، در حدود ۹۰/۸ درصد نیاز روزانه بدن به این چربی ضروری را تامین می‌کند.

■ **ویتامین‌ها و عناصر معدنی موجود در گردو:**

- گردو بهترین منبع منگنز و مس است.
- در گردو، منیزیم و فسفر نیز وجود دارد. مقداری روی، آهن، کلسیم و سلنیوم نیز پیدا شده است.
- گردو مقدار کمی سدیم یا نمک دارد.
- گردو حاوی بیشترین مقدار ویتامین‌های B۶، B۱ و B۵ (پانتوتنیک اسید) است.
- در گردو ویتامین‌هایی نظیر B۳، E و B۲ نیز وجود دارد.

بادام منبع غنی از ویتامین D، منیزیم و پتاسیم است و می‌تواند در محافظت از بدن در مقابل ابتلا به دیابت موثر باشد. یکی‌دیگر از ویژگی‌های بادام این است که نه تنها به کاهش وزن کمک می‌کند، بلکه از بازگشت مجدد اضافه وزن جلوگیری می‌نماید

■ **فواید گردو:**

موسسه غذا و دارو پیشنهاد کرده است که برای سلامت قلب روزانه ۳۰ گرم گردو بخورید.

گرچه فواید زیادی در آجیل پنهان است، بعضی‌ها به گمان اینکه آجیل موجب افزایش وزن می‌شود، از خوردن گردو و دیگر آجیل‌ها امتناع می‌کنند اما ثابت شده است، افرادی که حداقل دوبار در هفته آجیل مصرف می‌کنند، احتمال افزایش وزن در آن‌ها به مراتب کمتر از آن‌هایی است که اصلا آجیل مصرف نمی‌کنند. پس به گمان این که اگر گردو یا آجیل بخورید چاق می‌شوید، این غذای بسیار خوشمزه و مفید را از خود دور نکنید. از جمله خواص گردو می‌توان به افزایش قابلیت ارتجاعی رگ‌های بدن، محافظت در برابر بیماری‌های قلبی، افزایش قدرت ذهن و هوش، مفید برای تنگی نفس و جلوگیری از ورم مفاصل اشاره کرد.

■ **پسته**

پسته در مقایسه با دیگر آجیل‌ها، مقدار کمی کالری دارد. بدون کلسترول و دارای مقدار کمی چربی اشباع است. چربی یک منبع انرژی می‌باشد و به جذب ویتامین‌های مختلف کمک می‌کند. پس پسته از آن‌جایی‌که دارای چربی است، این امر مهم را نیز انجام می‌دهد.

پسته یکی از بهترین منابع پروتئین گیاهی است و از آنجایی‌که دارای مقدار زیادی چربی غیراشباع و پروتئین است، نباید بیشتر از ۱۸ گرم در هفته مصرف شود. پسته دارای مقدار زیادی فیبر است. فیبر به هضم مواد غذایی کمک می‌کند و کلسترول و قندخون را تنظیم می‌کند.

در بین گروه آجیل‌ها، یکی از بهترین منابع پتاسیم پسته می‌باشد. پتاسیم یک عدد پسته برابر پتاسیم یک عدد پرتقال است. مقدار پتاسیم در دو عدد پسته بیشتر از یک عدد موز است. پتاسیم موجود در پسته، به تعادل مایعات بدن کمک می‌کند، ضربان قلب را تنظیم می‌کند و برای کاهش فشار خون نیز بسیار مفید است.

پسته همچنین دارای فسفر است و در ساخت استخوان‌ها و دندان‌ها شرکت می‌کند، جلوی خستگی و ضعف را می‌گیرد و برای تقویت عضلات بدن مفید است.

پسته، مقداری منیزیم نیز دارد که منیزیم یکی از مهم‌ترین عناصر معدنی برای تبدیل غذا به انرژی است، ضربان قلب را تنظیم می‌کند و از گرفتگی عضلات جلوگیری می‌کند.

آهن موجود در پسته، برای سرگیجه، خستگی، رنگ‌پریدگی و کم‌خونی مفید است.

پسته دارای ویتامین‌های B۶، B۱ و E می باشد. ویتامین B۶ به سوخت‌وساز پروتئین کمک می‌کند و در جذب مواد غذایی نیز نقش دارد. ویتامین B۱ باعث افزایش انرژی، تقویت سلول‌های عصبی و متعادل کردن اشتها می‌شود.

در بین آجیل‌ها، پسته دارای بیشترین آنتی‌اکسیدان است. همان‌طورکه می‌دانید ویتامین E جزو گروه آنتی‌اکسیدان‌هاست و وظیفه تقویت سیستم ایمنی بدن، سلامت چشم، جلوگیری از خستگی و استرس و نیز جلوگیری از تخریب سلول‌ها را برعهده دارد.

پسته نیز مانند دیگر دانه‌ها، از بیماری‌های قلبی جلوگیری می‌کند و به خاطر وجود چربی‌های غیراشباع، می‌تواند مقدار کلسترول خون را پایین بیاورد.

■ **بادام**

دارای مقدار زیادی چربی است، اما از نوع غیراشباع! این چربی خطر بیماری‌های قلبی را کم می‌کند. تحقیقات نشان داده است که تمامی مغزهای خوراکی، بیماری‌های قلبی و کلسترول بد را دور می‌کنند.

در پوست بادام مقداری ویتامین E وجود دارد. این ویتامین، یکی از انواع آنتی‌اکسیدان‌هاست. فواید آنتی‌اکسیدان‌ها در بدن بسیار زیاد است. آنتی‌اکسیدان‌ها جلوی برخی از امراض از جمله سرطان، بیماری قلبی، فراموشی، آلزایمر، خوب عمل نکردن سیستم ایمنی، آب مروارید چشم (کاتاراکت)، ضعیف شدن ماهیچه‌ها و تخریب سلول‌ها و DNA را می‌گیرند.

بادام منبع غنی از ویتامین D، منیزیم و پتاسیم است و می‌تواند در محافظت از بدن در مقابل ابتلا به دیابت موثر باشد. یکی‌دیگر از ویژگی‌های بادام این است که نه تنها به کاهش وزن کمک می‌کند، بلکه از بازگشت مجدد اضافه وزن جلوگیری می‌نماید.

هنگامی که به مقدار کافی منیزیم در بدن وجود داشته باشد، در خون جریان می‌یابد، اکسیژن و مواد مغذی را سریع‌تر حمل می‌کند و جلوی افزایش ضربان قلب را می‌گیرد.

چغاله‌بادام هم لثه و ریشه دندان را تقویت می‌کند و برای رفع خشکی دهان مفید است. از سوی دیگر، دم‌کرده پوست قهوه‌ای‌رنگ مغز بادام، بهترین دارو برای تسکین درد و التهاب مجاری تنفسی است. روغن بادام هم خواب‌آور بوده و برای درمان بی‌خوابی موثر است.

■ **فندق**

فندق با داشتن روغنی خاص (اسیداولئیک)، پروتئین، کربوهیدرات، بتاسیتوسترول، ویتامین‌ها و املاح ضروری، جایگاه مخصوصی را در بین دیگر مغزها باز کرده است. بتاسیتوسترول که به مقدار زیادی در فندق یافت می‌شود، اثر فوق‌العاده‌ای در کاهش کلسترول و پیشگیری از سرطان مخصوصا سرطان سینه و پروستات دارد، بنابراین مصرف ۲۵ تا ۳۰ گرم فندق در روز، بدن را هم در برابر بیماری‌های قلبی و هم در برابر سرطان محفوظ می‌دارد.

ثابت شده است که مصرف ۲۵ تا ۳۰ گرم فندق در روز، تمامی ویتامین E مورد نیاز در روز را تامین می‌کند و برای پیشگیری از بیماری‌های عروق سیاه‌رگ قلبی و سرطان کافی است. روغن فندق بهترین منبع شناخته‌شده ویتامین E است که برای سلامت ماهیچه‌های قلب و دیگر ماهیچه‌های بدن ضروری است. فندق به‌دلیل اینکه دارای مقدار کمی مواد نشاسته‌ای است و نیز دارای مواد معدنی زیادی مانند کلسیم، پتاسیم، فسفر، منیزیم، سدیم و آهن است، غذای بسیار خوبی برای مبتلایان به دیابت محسوب می‌شود. فندق غذای مناسبی برای تقویت بدن و مخصوصا دوره نقاهت است. فندق مقوی روده‌ها و معده است و سموم را از بدن خارج می‌سازد.

■ **چهارمغز غذای مغز و درمان بی‌خوابی است**

چهارمغز نه‌تنها خوشمزه است بلکه برای سلامت قلب و پوست بسیار مفید است. چهارمغز یکی از منابع مهم پروتئین گیاهی و منبع سرشار از چربی‌های امگا۳ و اسید آلفالینولئیک است که تاثیر مفید هر دو در عملکرد مناسب عروق شناخته‌شده است. چهارمغز هم چنین حاوی خواص آنتی‌اکسیدانی قوی برای پیشگیری از سرطان است. چربی‌های اشباع‌نشده تک‌زنجیره‌ای موجود در گردو برای مقابله با کلسترول بد خون و کاهش آن در بدن و نیز برای کاهش لیپوپروتئین که عامل تصلب شرایین است، بسیار سودمند است.

چهارمغز در عین حال حاوی نوعی اسیدآمینه به نام ال-آرمبینین است که به جریان بهتر خون در عروق کمک می‌کند.

کارشناسان می‌گویند چهارمغز غذای مغز است و نقش مهمی در بهبود عملکرد سلول‌های مغزی ایفا می‌کند تا جایی‌که حتی شما را به مرور زمان و با مصرف روزانه باهوش‌تر می‌کند. ملاتونین یکی دیگر از مواد مفید موجود در چهارمغز است که به بهبود خواب کمک می‌کند و بنابراین در کاهش بی‌خوابی و رفع سایر اختلالات خواب موثر است.

■ **چهارمغز برای سلامتی قلب**

پژوهشگران اسپانیایی می‌گویند چهارمغز ممکن است برای شریان‌های قلب از روغن زیتون هم بهتر باشد. این پژوهشگران به گروهی از افراد مورد آزمایش، شام چربی شامل ساندویچ سالامی و پنیر با نان سفید به علاوه ماست پرچرب دادند. سپس به نیمی از افراد پنج قاشق چای‌خوری روغن زیتون و به نیمی دیگر ۴۰ گرم چهارمغز (معادل ۸ چهارمغز پوست شده) به عنوان دسر داده شد.

بررسی‌ها نشان داد که شریان‌های افرادی که پس از مصرف غذای چرب چهارمغز خورده بودند، نسبت به آن‌هایی که روغن زیتون خورده بودند، انعطاف‌پذیرتر و ارتجاعی‌تر باقی مانده‌اند. امیلیو، رئیس کلینیک چربی در بیمارستان کلینیکو در بارسلونا در این‌باره گفت: «این تحقیق نشان‌دهنده مکانیسمی برای اثرات مفید چهارمغز است. هم روغن زیتون و هم چهارمغز آغاز التهاب و اکسیداسیون را در شریان‌ها پس از غذای چرب کاهش می‌دهند.» اما به گفته راس چهارمغز انعطاف‌پذیری عروق خونی را حفظ می‌کند، درحالی‌که در مورد روغن زیتون اینگونه نیست.

او بیشتر این اثرات مفید را به اسیدلینولئیکی مربوط دانست که در چهارمغز پیدا می‌شود. این ماده مغذی مشابه اسیدهای چرب اومگا۳ یافت‌شده در ماهی‌هاست.

چهارمغز یکی از منابع مهم پروتئین گیاهی و منبع سرشار از چربی‌های امگا۳ و اسید آلفالینولئیک است که تاثیر مفید هر دو در عملکرد مناسب عروق شناخته‌شده است. چهارمغز هم چنین حاوی خواص آنتی‌اکسیدانی قوی برای پیشگیری از سرطان است. چربی‌های اشباع‌نشده تک‌زنجیره‌ای موجود در گردو برای مقابله با کلسترول بد خون و نیز برای کاهش آن در بدن و نیز برای کاهش لیپوپروتئین که عامل تصلب شرایین است، بسیار سودمند است

راس اشاره می‌کند که مراجعی مانند انجمن قلب آمریکا به افراد توصیه می‌کنند افراد دست‌کم دو وعده در هفته ماهی بخورند و بهتر است ماهی چرب بخورند که غنی از اسیدهای چرب امگا۳ هستند. اسیدهای چرب امگا۳ میزان کلسترول HDL (نوع خوب کلسترول که شریان‌ها را پاک نگه می‌دارد) را افزایش می‌دهند. اما او می‌گوید تنها مشکل این است که خریدن و مصرف کردن ماهی به اندازه چهارمغز آسان نیست. او یادآور شد که اسید آلفالینولئیک دارای همان ساختار شیمیایی اسیدهای چرب امگا۳ است. اسیدلینولنیک در غذاهای گیاهی درحالی‌که منابع ماهی‌ها در حال پایان یافتن است، منبعی تمام‌نشدنی را فراهم می‌آورد.

پیام تندرستی

زنگ خطر

تازه‌ها

دست‌های پرنمک، برکت ندارد! مواظب طعم زندگیتان باشید

الهه میرزاده

همه ما کم و بیش از مضرات مصرف نمک شنیده‌ایم، چاشنی خوراکی محبوبی که با وجود تمام تبلیغات منفی، در اکثر وعده‌های غذایی نقش اصلی را برای طعم‌دهندگی برعهده دارد، آنچه مسلم است نمک یکی از عناصر ضروری برای بدن و یکی از مواد مورد نیاز برای متابولیسم در بدن، انتقال پیام‌های عصبی و کارکرد صحیح عضلات است **اما حضور فعال نمکدان در سفره خانوار ایرانی به‌طوری‌که مصرف آن را در ایران سه برابر میانگین جهانی برآورد می‌کنند، زنگ خطر بلندی است که ضرورت پرداختن به این بحث را بیش از پیش حیاتی ساخته است.** طبق توصیه سازمان بهداشت جهانی، حداکثر مقدار مصرف روزانه نمک حدود پنج گرم است، این میزان اثرات مفیدی در عملکرد بدن دارد که در ادامه به آن خواهیم پرداخت، اما مصرف زیاد نمک می‌تواند خطرات بی‌شماری را برای بدن داشته باشد. این ماده موجب افزایش فشارخون و بیماری‌های قلبی و عروقی به ویژه در افرادی که دارای سابقه این قبیل بیماری‌ها هستند، می‌شود.

■ **اثرات مفید نمک برای بدن:**

ثابت کردن ضربان غیرعادی قلب و تنظیم فشار خون- خارج کردن اسیدیته زیادی که در بدن به‌وجود آمده است.- حفظ تعادل مقدار قندخون- فراهم ساختن انرژی لازم برای بدن- کمک به عملکرد صحیح سلول‌های عصبی- جذب مواد مغذی- صاف و نرم کردن حنجره و جلوگیری از چسبناک شدن مخاط که معمولا در تنگی نفس دیده می‌شود.- برای بیماری زکام و سینوزیت بسیار مفید است.- جلوگیری از کرامپ یا گرفتگی عضلانی- جلوگیری از ریزش بزاق در حین خوابیدن- برای ساخت استخوان مهم است. یکی از مهم‌ترین دلایل پوکی استخوان، کمبود نمک و آب می‌باشد. - برای تنظیم خواب مهم است و به عنوان یک هیپنوتیسم طبیعی عمل می‌کند.- نمک قسمتی از درمان بیماران دیابتی می‌باشد.- استفاده از نمک بر روی زبان، موجب توقف سرفه‌های خشک می‌شود.

■ **با این همه خواص مفید، چرا نمک زیاد، برای بدن مضر است؟**

نمک از املاح سدیم و کلر تشکیل شده است. در بزرگسالان، هنگامی که مقدار سدیم دریافتی زیاد باشد، بدن آب زیادی را نگه می‌دارد و مقدار مایعات جمع شده در بدن بسیار زیاد می‌شود.

بسیاری از دانشمندان بر این باورند که همین عامل باعث پرفشاری خون می‌شود و این خود عاملی است برای بیماری قلبی و سکته، زیرا این مقدار زیاد مایعات در حین عبور از قلب به اعضای بدن می‌روند و باعث خستگی و درد در اندام‌ها می‌شوند و این خود عاملی است برای ظاهر شدن بیماری کرونری (انسداد رگ‌های قلب).

در بدن بزرگسالان، مقداری از نمک دریافتی از طریق کلیه‌ها و به‌وسیله ادرار کردن از بدن خارج می‌شود. اما در بدن نوزادان، کلیه‌ها هنوز توانایی کافی برای خارج کردن نمک از بدن را ندارند.

اگر شما فشار خون ۱۲ بر روی ۸ یا بالاتر دارید، احتمالا پزشک‌تان رژیم کم سدیم را به شما توصیه کرده است.

■ **ارتباط مصرف زیاد نمک و پوکی استخوان:**

نمک زیاد، کلسیم را از استخوان‌ها جدا می‌کند و باعث دفع آن می‌شود، در نتیجه با افزایش سن، استخوان‌ها به راحتی می‌شکنند. برای کاهش خطر پوکی استخوان، مصرف نمک باید کاهش یابد.

■ **نمک و سرطان معده**

کاهش مصرف نمک، خطر شیوع سرطان معده را کاهش می‌دهد. در مطالعه کشورهای مختلف در جهان، ارتباط نزدیکی بین مقدار مصرف نمک و تعداد افراد مبتلا به سرطان معده آشکار شده است. در مناطقی که مردم نمک کم مصرف می‌کنند، شیوع سرطان معده کمتر است.

■ **مصرف زیاد نمک و آسم**

مصرف نمک زیاد، شرایط آسم را تشدید می‌کند، یعنی اگر مستعد ابتلا به آسم هستید، به طور غیرمستقیم، بیماری شما را وخیم‌تر می‌کند. مطالعات متعدد نشان داده‌اند که کاهش مصرف نمک، همراه با سایر عوامل درمانی آسم، در بهبود این بیماری موثر و مفید است.

■ **نگهداری مایعات بدن**

مصرف نمک زیاد، باعث افزایش احتباس مایعات در بدن می‌شود. کاهش مصرف نمک در این شرایط، حدود ۲ لیتر از مایعات بدن (۲کیلوگرم از وزن بدن) را کاهش می‌دهد. در بسیاری از زنان که دچار ورم قوزک پا و تنگ شدن انگشتر در دست‌شان هستند، با کاهش مصرف نمک در غذای خود، ورم بسیار کاهش می‌یابد.

■ **نمک و چاقی**

فقط غذاهای قنددار و چربی‌دار نیستند که قطر دور شکمتان را اضافه می‌کنند، مولکول‌های سدیم موجب می‌شوند که آب، دور سلول‌های چربی ذخیره در بدن را احاطه کرده و از این طریق آن‌ها را مستحکم‌تر و البته متورم‌تر کند. این انباشتگی آب حالت بادکردگی به بدن داده و به سایز کلی بدن اضافه می‌کند.

امروزه خطرات استفاده از رژیم غذایی پر نمک به اثبات رسیده است، از این رو لازم است:

۱. استفاده از نمکدان را در سفره‌های غذایی محدود کنید.

۲. به هنگام خرید، برچسب‌های مواد غذایی را حتما بخوانید تا از میزان نمک موجود در آن‌ها مطلع شوید.

۳. مقدار زیادی سبزیجات و میوه‌جات تازه مصرف کنید. غیر از اثرات مفید مصرف میوه‌ها و سبزیجات، پتاسیم موجود در آن‌ها باعث تعادل نمک می‌شود.

۴. بهتر است نمک را کم مصرف کنید، اما اگر می‌خواهید آن را در غذا بریزید، نمک را در آخرین مرحله پخت، به مقدار خیلی کم اضافه کنید.

۵. ورزش کنید.

هرچند که به اصطلاح غذای بی‌نمک مزه ندارد اما با استفاده نادرست به دست خودمان، مزه سلامتی را زهر نکنیم.

سن	مقدار نمک توصیه‌شده
بزرگسالان	شش گرم در روز
۱۱ تا ۱۴ سال	شش گرم در روز
۷ تا ۱۰ سال	پنج گرم در روز
۴ تا ۶ سال	سه گرم در روز
۱ تا ۳ سال	دو گرم در روز
نوزادان ۷ تا ۱۲ ماه	یک گرم در روز
نوزادان تا شش ماه	کمتر از یک گرم در روز

یادداشت

قدم‌های نخست قایقرانی

آبان معلی

قایقرانی نوعی ورزش و سرگرمی است که با انواع متفاوتی از قایق در رشته‌های قایق‌رانی آب‌های آرام، کانوپولو، راندن قایق اژدها، راندن قایق بادبانی، قایقرانی اسلالوم در آب‌های خروشان و روئینگ انجام می‌شود. مسابقات قایقرانی، ورزشی تکنیکی است که شامل حرکات موزون متقارن (کایاک) یا نامتقارن (کانو) است.

خانواده ورزش قایقرانی از ورزش‌های مهم المپیک به حساب می‌آید؛ آب‌های آرام به دو رشته کانو کانادایی و کایاک تقسیم می‌شود که این دو از نظر قوانین در مسابقات مشترک هستند.

■ آب‌های آرام

مسابقات آب‌های آرام، در برنامه المپیک سال ۱۹۳۶ معرفی شدند و تاکنون نیز ادامه داشته‌اند. آب‌های آرام خود شامل ۱۲ مسابقه در المپیک است که به ترتیب عبارت‌اند از: کایاک یک نفره، کایاک دونفره، کایاک چهار نفره، کانوی یک‌نفره و کانوی دونفره هزار متر و پانصد متر مردان و کایاک یک‌نفره، کایاک دونفره و کایاک چهار نفره پانصد متر زنان.

گذشته از المپیک، مسابقات قهرمانی جهان فدراسیون جهانی بین‌المللی هر ساله در رده بزرگسالان و هر دوسال یک‌بار در رده نوجوانان برای مردان و زنان انجام می‌گیرد.

قایق کانوکانادایی، قایق بسیار باریک و بدون سکانی است که ورزشکار در آن زانو زده و تنها به یک سمت پارو می‌زند. پاروی این رشته یک کفه داشته و در سمت دیگر آن دسته تی شکل دارد که قایقران آن را به‌دست می‌گیرد.

کایاک نیز قایقی باریک است که هدایت آن به وسیله سکان انجام می‌گیرد و قایقران در آن نشسته و با حرکات دست و کمر پارو می‌زند.پاروی کایاک از هر دو طرف کفه دارد.

در مسابقات آب‌های آرام، قایقران در مسیری مشخص و با علائم ویژه در مسافت‌های مختلف ۱۰۰۰، ۵۰۰ و ۲۰۰ متری مسابقه می‌دهند.

در این رشته، مسابقاتی با مسافت‌های بیشتر از ۱۰۰۰ متر با دو نقطه برگشت و دومسیر مستقیم نیز برگزار می‌شود. در واقع، هدف از این ورزش پارو زدن در مسافت‌های تعیین‌شده با بالاترین سرعت ممکن است.

■ اسلالوم

اسلالوم نیز دیگر رشته قایقرانی المپیکی است.

در اسلالوم مهارت و قدرت ورزشکاران در آب‌های خروشان از عوامل تعیین‌کننده در مسابقات است. در این مسابقه، ورزشکار باید سرعت خود را متناسب با دروازه‌هایی که در مسیر مشخص شده‌اند، تنظیم کند. از این رو برخورد یا از دست دادن یک یا چند دروازه برای ورزشکار جرایمی را دربردارد، به صورتی‌که امتیاز منفی این گونه جرایم به زمان ورزشکاران اضافه می‌شود.

ورزشکار باید مسافت تعیین شده‌ای را در فاصله زمانی مشخص با کمترین زمان ممکن و بدون خطا به پایان برسانند. چنانچه ورزشکاران به یک یا هر دو میله دروازه برخورد کنند، دو ثانیه و اگر از دروازه‌ای عبور نکنند ۵۰ ثانیه به زمان آن‌ها افزوده خواهد شد.

مسیر مسابقات اسلالوم در رودخانه‌های طبیعی یا مصنوعی و در مسافت‌های ۲۵۰ و ۶۰۰ متر طراحی می‌شود که قایقران‌ها باید به هنگام عبور از دروازه‌ها بر خلاف عقربه‌های ساعت حرکت کنند. این مسابقات در کایاک یک‌نفره، کانوی یک‌نفره و کانوی دونفره برای مردان و کایاک یک‌نفره برای زنان برگزار می‌شود.

نخستین بار اسلالوم در المپیک ۱۹۷۲ مونیخ انجام شد و پس از آن با تأخیری ۲۰ ساله بار دیگر در المپیک جای گرفت و در بارسلونا، آتلانتا، سیدنی، آتن و پکن برگزار شد؛ امید می‌رود در المپیک‌های آتی هم تداوم یابد.

■ آب‌های خروشان

شیب رودخانه‌های طبیعی همچنان روشی برای لذت بردن از ارتفاعات تماشایی قایقرانی قلمداد می‌شود. مسیر این رشته ورزشی متفاوت بوده و مجموعه‌ای از موانع طبیعی را دربرمی‌گیرد.

در حقیقت مسابقات این رشته، مهارت‌های فردی ورزشکار را آزمایش می‌کند. در این مسابقات، رشته کایاک یک‌نفره برای بانوان و آقایان و رشته‌های کانوی یک‌نفره و دونفره فقط برای آقایان برگزار می‌شود. برای این مسابقات، رشته کلاسیک و رشته سرعت وجود دارد که رشته سرعت در دو مسافت ۴۰۰ و ۸۰۰ متر انجام می‌شود و همچنین ورزشکار در رشته کلاسیک باید حداکثر مسافت را در زمان کمتر از ۳۰ دقیقه بپیماید. شروع مسابقه آب‌های خروشان همانند اسلالوم به صورت انفرادی است.

■ کانوپلو

رشته کانوپلو همانند فوتبال مهیج و تماشایی است که در آن دو تیم تلاش می‌کنند تا در میدانی آبی که شباهتی به میدان واترپولو دارد، توپ را وارد دروازه یکدیگر کنند.

پیدایش این رشته به دهه ۳۰ برمی‌گردد که قایقرانان اروپایی این ورزش را با نشستن در قایق و پرتاب توپ برای یکدیگر به بازی توپی و جذابی تبدیل کردند.

قایق‌های کانو پولو دارای ۳ متر طول است که از جلو و عقب با موادی محافظ (ضربه‌گیر) پوشیده شده است. هر تیم کانوپلو، پنج بازیکن دارد که یکی از آن‌ها دروازبان است.

ابعاد میدان این رشته، ۳۵ متر طول و ۲۳ متر عرض دارد؛ همچنین دروازه‌ها نیز ۱×۱/۵ متر می‌باشد که لبه پایینی دروازه‌ها دو متر از سطح آب فاصله دارد.

■ فواید قایقرانی

برای از دست دادن چربی، شما به انجام نوعی از ورزش‌های هوازی نیاز دارید و قایقرانی نشان‌دهنده یک انتخاب بزرگ است. با توجه به تحقیقات دانشکده پزشکی هاروارد، پارو زدن در یک سرعت متوسط می‌تواند بین ۴۰۰ تا ۶۰۰ کالری در یک ساعت بسوزاند.

اما گذشته از مباحث فیزیک بدن، شناور بودن بر روی آب، ارتباط با طبیعت و گاهی مسابقه با آن در جهت پیروزی بر نیروی آب، نشاط متفاوتی با خود به همراه دارد. ورزشی که از یک نفره آن تا «دراگون بوت» که همزمان ۲۲ نفر در جهت یک هدف پارو می‌زنند؛ همواره هیجان و لطافت را توأمان با یکدیگر به ورزشکار خود هدیه می‌دهد.

هیأت قایقرانی، پارو زدن در آب‌های ریاستِ نو

قایق‌ها دوباره جان می‌گیرند؟

دنیای اقتصاد، زیتون سیدزاده- خراسان رضوی مدت‌هاست بر سدها و آب‌های خود شور و نشاط پاروزنانش را نمی‌بیند. پاروزنانی که در روزهای ضعف و حیرانی هیأت قایقرانی استان، رفته رفته تلاشی از سوی مسئولان برای کمک به وضعیت خود نمی‌دیدند و کارشان به جایی رسید که پس از سال‌ها حضور بر قایق‌های خود در لیگ کشور، امسال تنها جای خالی خود را در لیگ باقی گذاشته‌اند. مدیریت‌هایی با رنگ و بوی بی‌مسئولیتی که ضربه خود را بر پیکر این ورزش جذاب زده است روزبه‌روز بیشتر بین قایقرانان استان و آب‌های این خطّه فاصله انداخت و استانی که قدرت اول کانوپولوی بانوان محسوب می‌شود رفته رفته ورزشکاران این رشته‌اش پس از یک دهه فعالیت یا خانه‌نشین شدند و یا مأیوس از یاری هیأت استان، ندای گلایه‌های خود را به گوش رسانه‌ها رساندند.

تغییر ریاست سابق هیأت با انتخاب سرپرست چندان نتوانست به حال و روز بیمار قایقرانی خراسان کمک کند

■ قایق‌های خاکی، ورزشکاران مأیوس

قایقرانان استان معتقدند ماجرای نزول و افت این رشته در استان به تغییرات پیاپی مدیریتی و سپس ریاست سابق هیأت قایقرانی خراسان رضوی برمی‌گردد. کسی که با آمدنش نتوانست از پس مشکلات مالی که بیشتر هیأت‌های ورزشی با آن روبه‌رو هستند بربیاید و با تغییرات برنامه‌های ورزشکاران آرام و بی‌صدا وضعیت این ورزش بدتر و بدتر شد. در سد طُرق، ۱۵ قایق کایاک در حال خاک خوردن در کانکسی در این مجموعه هستند؛ قایق‌هایی که از فدراسیون به طُرق انتقال داده شده‌اند اما استفاده‌ای از آنان نمی‌شود. ورزشکارانی که پیش از آن با هواپیما به مسابقات اعزام می‌شدند مینی‌بوس را وسیله جابه‌جایی خود می‌دیدند و تمامی امکانات پیش رویشان تحلیل رفت و تمرینات روز درمیان یا متوقف شد و یا به پایین‌ترین سطح کیفی خود رسید. مطالبات ورزشکاران، بخش دیگر مشکلاتشان با هیأت قایقرانی استان بود؛ تاجایی‌که امروز بسیاری از پاروزنان مطرح استان نزدیک به سه سال است که حق و حقوق خود را دریافت نکرده‌اند. برخی حرف و حدیث‌ها با خود خبر از پرداخت مطالبات ورزشکاران از سوی «دهباشی»، رئیس خوشنام گذشته به رئیس پس از خود را حکایت می‌کند؛ پولی که البته هیچ‌گاه به‌طور کامل به دست قایقرانان استان نرسیده است و شاید در کوران بی‌پولی هیأت قایقرانی با تصمیمات اشتباه و ناکارآمدی، صرف مخارج دیگری شده است.

■ هیأت در انتظار رئیسی قدرتمند

تغییر ریاست سابق هیأت نیز با انتخاب سرپرست چندان نتوانست به حال و روز بیمار قایقرانی خراسان کمک کند، سرپرست هیأت سعی داشت با حضورش یک منبع درآمد برای هیأت قایقرانی ایجاد کند که متاسفانه همکاری مناسبی صورت نگرفت. او حتی توانست مکانی را برای تمرین فراهم کند اما زمان آن که شش صبح درنظر گرفته شده بود، برای قایقرانان مناسب نبود و در وضعیتی کلی هرچند کمی در ابتدا وضعیت ورزشکاران بهتر به‌نظر می‌رسید، اما در واقع روزهای خوب قایقرانی استان در گرو تصمیم قاطع اداره کل تربیت‌بدنی برای بازسازی قرص و محکم هیأت قایقرانی استان بود؛ امری که حالا پس از احیای چندین هیأت ورزشی استان، نوبت خود را به قایقرانی داده است تا با هم‌اندیشی بیشتر و تدبیر مدیران دوباره سرپا بایستد، هرچند کمی دیر؛ درست زمانی‌که هیأت در مدت سرپرستی و عدم‌حضور در لیگ کشور، افزایش فعالیت، رسیدگی به امور اداری، استعدادیابی، قهرمان‌پروری، جذب اسپانسر و شرکت در مسابقات لیگ کشوری را از برنامه‌های آینده خود دانست و در تشریح برنامه‌های خود ایجاد تعامل با آموزش و پرورش و سایر دستگاه‌ها، فعال‌سازی شهرستان‌ها و توجه به امکانات موردنیاز قهرمانان و ورزشکاران را از اهداف هیأت در دوره چهارساله خود عنوان و ابراز امیدواری کرد که با حمایت اداره کل ورزش و جوانان بتوان دوباره شاهد حضور خوبی در مسابقات کشوری و بین‌المللی بود.

قایقرانان استان معتقدند ماجرای نزول و افت این رشته در استان به تغییرات پیاپی مدیریتی و سپس ریاست سابق هیأت قایقرانی خراسان رضوی برمی‌گردد. کسی که با آمدنش نتوانست از پس مشکلات مالی که بیشتر هیأت‌های ورزشی با آن روبه‌رو هستند بربیاید

■ وعده شیرین اداره کل ورزش و جوانان

مدیرکل ورزش و جوانان خراسان رضوی در این مجمع عنوان کرد: دوره سرپرستی این هیأت مقداری طولانی شد و باعث به‌وجود آمدن حواشی شد. مدیریت در زمان سرپرستی کار بسیار دشواری دارد و نمی‌توان توقع زیادی از سرپرست داشته باشیم تا در مدت کوتاهی کاری انجام دهد و برنامه خاصی داشته باشد و به همین دلیل بلاتکلیف است، البته نمی‌توان در این مدت کسی را مقصر دانست، اداره کل این قول را می‌دهد که از این رشته در استان با توجه به ظرفیت‌ها حمایت مناسب داشته باشد. در همین خصوص حتما استخری به این رشته اختصاص می‌دهیم. همچنین با توجه به دستور استاندار سد چالیدره برای تمرین ورزشکاران اختصاص خواهد یافت تا از دیگر ظرفیت‌های استان در این جهت استفاده کنیم.

نمایندگان خراسان در مقدماتی المپیک ریو؛

از مشهد تا دوحه

دنیای اقتصاد، علیرضا هاشمی- این روزها رقابت‌های مقدماتی المپیک ریو ۲۰۱۶ در آسیا، داغ است، مسابقاتی که در دوحه قطر در حال برگزاری است و از استان خراسان نیز چهار نماینده در این بین حضور داشت، دو بازیکن و دو داور.

■ یکی از پدیده و دیگری از سیاه‌جامگان

تیم ملی امید کشورمان نیز در این مسابقات حضور داشت، امیدهای ایران که البته در مرحله یک‌چهارم نهایی مغلوب ژاپنی‌ها شدند تا چهار سال دیگر از حضور در المپیک بازمانند دو بازیکن در بین خود داشتند که از دو باشگاه مشهدی لیگ برتر در این مسابقات حضور یافته بودند. علی‌رضا نقی‌زاده از بین یاران فرهاد کاظمی و از تیم سیاه‌جامگان در این تیم حضور داشت و محمدحسین مرادمند با لباس پدیده توانسته بود نام خود را در بین یاران نهایی خاکپور وارد کند.

البته وضعیت این دو بازیکن در این بازی‌ها کاملاً متفاوت بود، محمدحسین مرادمند در هیچ‌کدام از بازی‌های امیدها به میدان فراخوانده نشد، تیمی که تنها چهار نفر از ۲۳ بازیکن در آن، در بازی‌ها به میدان نرفته بودند و یک از آن‌ها مرادمند بود، محمد خاکپور، سرمربی این تیم در بیشتر بازی‌ها ترجیح داد از زوج محمد دانشگر و روزبه چشمی (که در تیم باشگاهی خود در پست هافبک دفاعی توپ می‌زند) استفاده کند.

اتفاقاً در سوی دیگر علی‌رضا نقی‌زاده یکی از بازیکنان موردنظر این مربی بود، این بازیکن ترک‌زبان که از ابتدای لیگ پانزده در معیت تیم سیاه‌جامگان به میدان می‌رود در سه بازی از چهار دیدار امیدهای ایران به میدان رفت و یکی از بازیکنانی بود که با ۳۰۰ دقیقه حضور در میدان (از جمله بازی ۱۲۰ دقیقه‌ای برابر ژاپن)، بیشترین حضور را در ترکیب اصلی داشته باشد؛ حضوری که مانند حضور دیگر بازیکنان این تیم کارگر نیفتاد و امیدهای ایران با شکست در برابر ژاپنی‌ها شانس حضور در المپیک را از دست دادند.

■ یکی از کاشمر و دیگری از مشهد

علاوه بر بازیکنان حاضر در تیم ملی امید ایران، دو نماینده دیگر با نام جمهوری اسلامی ایران در این بازی‌ها حضور داشتند و البته هنوز هم حضور دارند، داور و کمک‌داوری که این سال‌ها افتخارات زیادی برای جامعه داوری ایران به‌وجود آوردند، علیرضا فغانی و رضا سخندان به‌عنوان نماینده داوری ایران، برای قضاوت در بازی‌های مقدماتی المپیک در دوحه قطر حاضر شدند.

این دو در این رقابت‌ها، تاکنون در سه بازی حضور داشته‌اند، بازی اولی که این دو پا به میدان گذاشتند دیدار تیم‌های ژاپن و کره شمالی بود، دیداری که از گروه دوم این رقابت‌ها برگزار شد و درنهایت به برتری یک بر صفر ژاپنی‌ها انجامید، علیرضا فغانی که اخیراً فینال جام باشگاه‌های جهان را سوت زده است، داور وسط این بازی بود و رضا سخندان نیز به‌عنوان کمک اول این داور، در این بازی پرچم زد.

بازی دوم بین تیم‌های تایلند و ژاپن برگزار شد و در آن دیدار نیز که به برتری ژاپنی‌ها انجامید، علیرضا فغانی داور چهارم و رضا سخندان، کمک‌داور دوم محسوب می‌شد.

اما سومین بازی در مرحله یک‌چهارم نهایی بین تیم‌های کره جنوبی و اردن انجام شد و بازهم علیرضا فغانی به عنوان داور اول حضور داشت و رضا سخندان نیز بازهم به عنوان کمک اول وی، او را در امر قضاوت این بازی یاری داد.

لازم به ذکر است علیرضا فغانی ۳۷ ساله و متولد کاشمر بوده و رضا سخندان نیز ۴۲ ساله و متولد مشهد مقدس است.

در مراسمی به میزبانی موسسه خیریه دارالاکرام اتفاق افتاد؛

از دنیا به آخرت، عوائد مهربانی برای کاپیتان فقید

دنیای اقتصاد، گروه ورزش- موسسه خیریه دارالاکرام خراسان از رویدادی میزبانی کرد که می‌توانست اتفاق جالب و جدیدی در این عرصه و البته در استان خراسان باشد. رویدادی که در آن، پیراهن کاپیتان فقید پرسپولیس به حراج گذاشته می‌شد و عواید فروش آن به این موسسه می‌رسید تا کمک‌حال افراد تحت‌مسئولیت‌شان شود.

این اتفاق در حالی شروع شد که اولین تشویق‌ها با رسیدن خانواده نوروزی روی صحنه، به گوش رسید، تشویق‌هایی که شامل حال مجید خدایی نیز شد، کشتی‌گیر سابق و ملی‌پوشی که اولین ورزشکار حضوریافته در این مراسم بود. اولین هنرمندان حاضر در این جشن نیز با تشویق حضار روبه‌رو شدند، داریوش ارجمند، مرجانه گلچین و مجید مظفری اولین هنرمندانی بودند که وارد سالن شدند. علی مسعودی، طنزپرداز مشهدی هم به جمع حاضران اضافه شد.

پس از این‌ها بود که ورود مجتبی محرمی، سهراب بختیاری‌زاده، بهنام ابوالقاسم‌پور، بهروز رهبری‌فرد، نیما نکیسا، ادموند بزیک و مهرداد میناوند، سالن را تا مرز انفجار پیش برد.

پس از حضور مهمانان، سینمایی‌ها اولین افرادی بودند که با سخنرانی خود به گرم کردن مراسم پرداختند. داریوش ارجمند درباره این اتفاق گفت: خوشحالم باز هم در شهری هستم که دوستش دارم. خوشحالم افرادی هستند که چنین برنامه‌ای را برای فرزندان این سرزمین تدارک می‌بینند. بدون حضور خیّران، این موسسات نمی‌توانند به کار خود ادامه دهند و من به تمام مجامعی که خیّران ایران در آن حضور دارند رفته‌ام و کوشیده‌ام تا سهمی در این فعالیت‌ها داشته باشم.

پس از او مرجان گلچین، درباره این اتفاق خیر در مشهد مقدس، گفت: خوشحالم که در شهر مقدس مشهد و در محفل عاشقان هستم. دست مریزاد که در روزهایی که درگیر روزمرگی شدیم، به انسانیت و مهربانی فکر می‌کنند. باعث افتخار من است که اینجا هستیم. ما ایرانیان همیشه ثابت کردیم مهربان هستیم و باید از این استعدادها و این نوجوانان برای ساختن فردای مملکت استفاده کنیم.

در پایان نیز بازیکنان سابق تیم ملی کشورمان توپی را امضا کردند تا در بخش آخر مراسم به مزایده گذاشته‌شود. همچنین آن‌ها هفت لباس تیم‌ملی را به همراه داشتند که بر تن هفت بازیکن نوجوان موسسه دارالاکرام کردند.

آنتی فوتبال

هفته پیروزی‌های والیبال ثامن

دنیای اقتصاد- ثامن‌الحجج(ع) خراسان در خانه به یک پیروزی ارزشمند دست یافت.

تیم والیبال ثامن‌الحجج خراسان که در دیدار خود برابر گوهرکویر زاهدان با نتیجه سه بر صفر به پیروزی رسیده بود؛ در هفته هفتم دور برگشت لیگ برتر نیز در سالن مهران مشهد میزبان تیم متین صالحین ورامین بود که این دیدار را نیز با نتیجه سه بر یک و برتری خود به پایان رساند.

ثامن‌الحجج(ع) ست‌های اول، دوم و چهارم را با نتیجه ۲۵-۲۳، ۲۵-۱۷ و ۲۵-۲۰ با پیروزی پشت سر گذاشت.

جبار قوچان‌نژاد پس از پیروزی تیمش برابر متین صالحین ورامین در گفت‌وگو با ایسنا عنوان کرد: از اینکه توانستیم در دو بازی رفت و برگشت، متین که یکی از رقبای ماست را شکست دهیم، خوشحالم و این پیروزی را به هواداران خوب‌مان تقدیم می‌کنم. ما روز به روز بهتر می‌شویم و خوشبختانه توانسته‌ایم نتایجی به مراتب بهتر از نیم‌فصل نخست کسب کنیم. در ادامه هم با حفظ اتحاد تیمی و دقت در مسابقات آتی، نتایج خوبی می‌گیریم، امیدوارم همچون امروز از حضور هواداران خوب خود بهره بگیریم زیرا هواداران یار قدرتمند ما هستند.

شیب نزولی برای بسکتبال ثامن

دنیای اقتصاد- در هفته بیست‌ویکم لیگ برتر بسکتبال، تیم ثامن مشهد در خانه، میزبان شهرداری تبریز قعرنشین لیگ بود و در شرایطی که بازی را ساده انگاشته بود، بازی را به رقیب واگذار کرد.

ثامن مشهد که در وقت قانونی به تساوی ۸۰ با مهمان خود رسیده بود؛ در وقت اضافه با نتیجه ۹۸ بر ۹۰ تن به شکست داد تا تیم تبریزی برای حضور در پلی‌آف امیدوار شود.

همچنین از حواشی این دیدار، برخورد بازیکن شماره چهار تیم شهرداری تبریز، وحید حاجیان بود که پس از درگیری با یکی از بازیکنان تیم ثامن در پایان بازی، در حالی که تصویربردار صداوسیما خراسان رضوی در حال فیلم‌برداری بود با مشت خود به صورت تصویربردار ضربه زد که این موضوع باعث شد نیروی انتظامی در محل حاضر شود. تیم بسکتبال ثامن مشهد در حال حاضر با ۲۴ امتیاز در رده هفتم لیگ برتر بسکتبال قرار دارد.

رویارویی ۲۴۰ کاراته‌کار در مشهد

دنیای اقتصاد- مسابقات سبک‌های آزاد کاراته انتخابی خراسان رضوی هفته گذشته در سالن ورزشی «شهدای اتوبوسرانی» مشهد با رویارویی ۲۴۰ کاراته‌کار برگزار شد. منتخبان این رقابت‌ها به مسابقات انتخابی تیم ملی اعزام می‌شوند.

به گزارش پایگاه خبری اداره کل ورزش و جوانان خراسان رضوی، مسئول برگزاری مسابقات، درباره برگزاری مسابقات کاراته سبک آزاد گفت: مسابقات در بخش آقایان در رده‌های سنی نوجوانان، جوانان، امید و بزرگسالان برگزار شد. محبعلی شادمهر افزود: برای حضور در این دوره از مسابقات ۲۴۰ ورزشکار ثبت‌نام کرده بودند که در رده‌های مختلف روی تاتامی رفتند و مبارزات دیدنی را به نمایش گذاشتند. وی ادامه داد: در مسابقات رده بزرگسالان، نفرات برتر به مسابقات انتخابی تیم ملی که در تنکابن برگزار خواهد شد، اعزام می‌شوند. شادمهر درباره نحوه تأمین هزینه‌های برگزاری مسابقات گفت: از هر ورزشکار مبلغ ۳۰ هزار تومان دریافت شده بود که صرف اقامت و ناهار ورزشکار و اجاره سالن شد؛ متاسفانه چون در این مسابقات هیچ حامی مالی خاصی وجود ندارد، مجبور شدیم با این تدابیر مسابقات را برگزار کنیم. بدون تردید اگر صنایع و شرکت‌های تجاری از این رشته ورزشی زیبا حمایت کنند، در آینده ورزشکاران خوبی را در تیم‌های استان و کشور و حتی تیم ملی خواهیم داشت. وی خاطرنشان کرد: در این مسابقات کاراته‌کارانی از تربت‌جام، تربت‌حیدریه، فریمان، نیشابور و سرخس نیز حضور داشتند که به مصاف هم رفتند. در پایان این مسابقات، نفرات برتر در این سبک‌ها (در رده بزرگسالان) برای انتخابی تیم ملی به مسابقات کشوری که در تنکابن برگزار می‌شود، اعزام می‌شوند.

همچنین در رده‌های نوجوانان، امید و جوانان از نفرات برتر با ارائه حکم و مدال تقدیر شد.

تماشاچی

برنامه بازی‌های آتی باشگاهی خراسان رضوی

لیگ برتر والیبال مردان

آلومینیوم المهدی_ثامن الحجج خراسان	بندرعباس
چهارشنبه ۹۴/۱۱/۰۷	۱۷:۰۰

لیگ‌برتر بسکتبال مردان

شهرداری اراک_ثامن مشهد	اراک
پنجشنبه ۹۴/۱۱/۰۸	۱۶:۰۰

لیگ برتر (خلیج فارس) فوتبال

نفت تهران – سیاه جامگان	تهران
پنجشنبه ۹۴/۱۱/۰۸	۱۵:۰۰
پدیده - سایپا	مشهد
پنجشنبه ۹۴/۱۱/۰۸	۱۶:۰۰

لیگ دسته دوم فوتبال (گروه چهار)

خلخال دشت خلخال – پیام وحدت	تختی خلخال
دوشنبه ۹۴/۱۱/۰۵	۱۴:۰۰

یادداشت

آثار اقتصادی و سیاسی قطع روابط دیپلماتیک

محمدجواد رنجکش*

تاثیر قطع روابط با کشورهای مختلف یکسان نیست زیرا وزن هر کشور در منطقه و در روابط بین‌الملل متفاوت است؛ مهمترین کشوری که پس از اعدام شیخ نمر و اتفاقات سفارت و کنسول‌گری عربستان در تهران و مشهد با ایران قطع رابطه کرد، عربستان است و به تبع آن، کشورهایی که به نوعی بیشترین کمک‌های مالی را از عربستان دریافت کرده و عمدتا کشورهایی فقیر هستند و برخی از آنها مانند جیبوتی و کومور از طریق کمک‌های بلاعوض و یک‌جانبه عربستان حیات سیاسی و اقتصادی دارند، روابط خود را با ایران قطع کردند، در واقع این کشورها به دلیل مشکلات و فقر شدید اقتصادی و مالی خود و کمک‌هایی که از دولت عربستان دریافت می‌کنند، در این مساله پیرو عربستان هستند.

در خصوص کشوری مانند بحرین هم باید گفت که بحرین و عربستان به لحاظ جغرافیایی بایکدیگر پیوستاری در شبه‌جزیره عربستان دارند و خاندان‌های بحرین کسانی هستند که از عربستان مهاجرت کرده و حتی ارتباطات خویشاوندی هم بین آنها برقرار است بنابراین باید بین کشورهایی که با ما قطع رابطه کردند تفاوت و تمایزی قائل باشیم. مهمترین کشور در این میان عربستان است که در سه حوزه جغرافیایی و اندیشه‌ای جهان اسلام، جهان عرب و منطقه خاورمیانه وزنه‌ای قابل تامل است و به غیر از وجود مکه که موضوع مرکزیت جهان اسلام را برای عربستان در پی دارد، به عنوان کشور مهمی در بحث پالایش و استخراج نفت و تعیین‌کننده قیمت نفت بازارهای جهانی، تاثیرات قابل ملاحظه‌ای دارد.

آثار قطع رابطه عربستان با ایران در بحث‌های زیارتی و گردشگری برای ما و آن کشور قابل تامل است؛ بسیاری از موسسات ایرانی با فعالیت در زمینه حج منتفع می‌شدند و ممکن است این قطع رابطه آثار زیان‌باری برای آنها داشته باشد. در بحث قیمت نفت هم این روابط از آنجا که منجر به خصومت‌های بیشتری خواهد شد و راه‌های دیپلماتیک و گفتگو را میان دو کشور می‌بندد، قاعدتا راه تعامل برای افزایش قیمت نفت را کاهش می‌دهد و عربستان بیش از گذشته می‌تواند به کاهش قیمت نفت ادامه دهد، بنابراین ایران به عنوان کشوری که بیشترین بودجه خود را از طریق نفت تامین می‌کند، دچار ضربه خواهد شد.

موضوع دیگر در این میان، نفوذ عربستان در سازمان‌های منطقه‌ای، حتی سازمان ملل متحد و به خصوص در سازمان‌های اقتصادی است؛ عربستان ششمین کشور تامین‌کننده منابع مالی صندوق بین‌المللی پول است و کشوری که چنین نفوذی در سازمان ملل و ارگان‌های وابسته و سازمان‌های منطقه‌ای چون اتحادیه عرب، شورای همکاری خلیج‌فارس و یا سازمان همکاری‌های اسلامی دارد، می‌تواند راه را برای ایران و تعامل و نقش کشورمان کاهش دهد.

اما در مورد دیگر کشورها باید تحلیل را در سطح دیگری قرار دهیم؛ قطع یا کاهش روابط با کشورهایی نظیر بحرین، جیبوتی، کومور و یا امارات، بیشتر به لحاظ پرستیژ و اعتباری که در روابط بین‌الملل به همراه دارد تاحدودی آثاری ناخوشایند به دنبال خواهد داشت؛ اینکه جوامع دیگر متوجه می‌شوند مجموعه‌ای از کشورها کشوری را بایکوت کرده و در حال قطع رابطه با آن هستند، این سوال به وجود می‌آید که چه اتفاقی در ایران رخ داده و وقتی به این نتیجه می‌رسند که این اقدام در پاسخ به ناامنی اماکن دیپلماتیک در ایران بوده، اثرگذار می‌شود.

شش کنوانسیون درباره حقوق دیپلماتیک و مصونیت اماکن دیپلماتیک وجود دارد و این قاعده‌ای پذیرفته شده در روابط بین‌الملل است و کشور میزبان باید تمام تلاش خود را برای حفظ و امنیت اماکن دیپلماتیک به انجام رساند. بنابراین هیچ توجیهی مبنی بر اینکه یک عالم شیعه در عربستان اعدام شده و این‌گونه در ایران واکنش نشان داده‌ایم، برای مجامع و محاکم بین‌المللی قابل قبول نیست و این می‌تواند بر کاهش اعتبار یک کشور اثرگذار باشد.

از طرفی پس از قطع ارتباط جیبوتی با ایران، بسیاری این موضوع را به سخره گرفتند در حالی‌که امروز دیگر این بحث نیست که جیبوتی چه میزان قدرت دارد، بلکه جیبوتی در حال حاضر یک کشور است و همین کشور می‌تواند در سازمان ملل، مجمع عمومی و دیگر سازمان‌هایی که عضو است، به قطعنامه‌های ضد ایرانی رای مثبت دهد و کار ما را سخت کند و این موضوع در مورد کومور، سودان و کویت هم صدق می‌کند؛ این کشورها می‌توانند از طریق فشار در سازمان‌های بین‌المللی باعث تصویب قطعنامه‌های ضد ایرانی شوند و باز مشکلات زیادی را برای کشورمان ایجاد کنند.

از طرف دیگر، اقتصاد عربستان اقتصادی کاملا رانتی است و شرایط آن با ایران بسیار متفاوت است؛ عربستان کشوری کم‌جمعیت نسبت به ایران است و منابع بیشتری برای استخراج نفت دارد. بنابراین اگر سفر حجاج ایرانی برای دو سال به این کشور قطع شود، نمود چندانی در اقتصاد آن نخواهد داشت. اما اگر کاهش قیمت نفت در عملی جنون‌آمیز توسط عرب‌ها برای به زانو درآوردن ایران پیگیری شود با توجه به اینکه اتکای ایران و جمعیت و ساختار اقتصادی کشورمان به نفت است، در کشور ما نمود بیشتری خواهد داشت. ما امروز در وضعیتی قرار داریم که یک تلنگر در بحث کاهش قیمت نفت، هزاران مصیبت را در دیگر بخش‌ها به دنبال خواهد آورد اما عرب‌ها بسیاری از این مشکلات را ندارند. ما در سال‌های اخیر با تحریم‌ها، بایکوت‌ها و کاهش روابط مواجه بودیم و به همین دلیل عرب‌ها کمتر از قطع روابط ضربه می‌بینند اما در مجموع شرکت‌های عربی در بحث گردشگری، بخش خصوصی هتل‌داری و ترانسفر هوایی تاثیری جزیی و نه به اندازه ایران خواهند دید.

در پایان امیدوارم عقلانیت سیاسی در کشور ما افزایش یابد و متوجه این کاهش روابط و ضرباتی که برخی اقدامات هیجانی در جامعه در سطح کلان سیاسی و اقتصادی به دنبال دارد، باشیم تا در شرایط سختی که ایران در حال طی‌کردن دوران پساتحریم است، این اقدامات به مشکلات گذشته کشور اضافه نکند و زمینه برای توسعه و رشد بیشتر فراهم شود.

*عضو هیات علمی دانشگاه فردوسی مشهد

«دنیای اقتصاد» از آثار احتمالی قطع روابط دیپلماتیک برخی کشورهای عربی با ایران، بر حوزه گردشگری گزارش می‌دهد؛

کاهش درآمد گردشگری مشهد؟

دنیای اقتصاد، زهرا صفدری- مشهد از مهمترین شهرهای مذهبی جهان اسلام به‌شمار می‌رود که سالانه گردشگران زیادی از سراسر دنیا و به‌ویژه کشورهای مسلمان‌نشین به این شهر سفر می‌کنند، با اتفاقات ماه گذشته و قطع روابط دیپلماتیک برخی کشورهای عربی با ایران، تاثیراتی را در اقتصاد گردشگری مشهد در آینده‌ای نزدیک مشاهده خواهیم کرد اما اینکه میزان این تاثیرات چه مقدار خواهد بود، نیازمند بررسی است.

مشهد از شهرهای مهم مقصد گردشگران عرب است و سالانه بخش قابل‌توجهی از درآمد ناشی از گردشگری این شهر توسط مسافران کشورهای عرب‌زبان تأمین می‌شود، مهمترین هدف گردشگران کشورهای عراق، کویت، بحرین، امارات، لبنان، عربستان سعودی، قطر، سوریه و... از سفر به ایران حضور در مشهد و زیارت امام رضا(ع) است.

با قطع روابط دیپلماتیک برخی کشورهای حاشیه خلیج‌فارس که عربستان مهمترین آن‌هاست و نیز کاهش روابط برخی دیگر از این کشورها، شائبه کاهش درآمد ناشی از حضور گردشگران عرب در مشهد به‌وجود می‌آید، اما بسیاری از کارشناسان معتقدند کشورهایی که با ایران قطع رابطه کرده‌اند، نسبت به دیگر کشورهای عرب‌زبان، تأثیر چندانی بر درآمد و اقتصاد گردشگری مشهد ندارند.

عکس: آرمین صمیمی

مهمترین هدف گردشگران کشورهای عراق، کویت، بحرین، امارات، لبنان، عربستان سعودی، قطر، سوریه و... از سفر به ایران حضور در مشهد و زیارت امام رضا(ع) است

■ گردشگران عراق و کویت در صدر مسافران خارجی مشهد

رئیس اتحادیه هتل‌داران خراسان رضوی می‌گوید: روابط سیاسی کشور ما با عربستان و بحرین به دلیل سیاست‌های غلط آن‌ها، حمایت‌هایی که استکبار از آنها می‌کرده و تهدیداتی که برای اتباع مذهب شیعه داشتند، مدت‌ها دچار تنش بوده و شیعیان این کشورها قبل از اینکه ارتباط ما با کشورشان جدی‌تر باشد، به طور غیررسمی از طریق کشورهای دیگری وارد ایران می‌شدند به‌طور مثال اتباع عربستان از سوی کشور کویت و اتباع بحرین از سوی امارات وارد ایران می‌شدند.

محمد قانعی می‌افزاید: این بدان معناست که آنها به‌دلیل وابستگی عمیق معنوی به امام رضا به ایران و مشهد می‌آمدند، در این مدت تعداد اتباع شیعه کشورهای عربستان و بحرین نسبت به دیگر کشورهای حوزه خلیج‌فارس که به مشهد آمدند، قابل‌توجه بوده و تنها دلیل آن‌ها از حضور در ایران زیارت امام رضا و مشهد بوده است.

قانعی: با به سرانجام رسیدن برجام و با توجه به اینکه ایران در سال‌های اخیر جزو کشورهای مقصد گردشگری و پرطرفدار دنیا شناخته شده، می‌توان به حضور گردشگران کشورهای اروپایی، چین، ژاپن، کره و حتی امریکایی امیدوار بود

قانعی اظهار می‌کند: طبیعتا با ایجاد این تنش‌ها و زیاده‌خواهی کشور عربستان، کمبود حضور گردشگران حوزه خلیج‌فارس به‌طور مشخص احساس می‌شود اما به‌نظر می‌رسد آنها راه‌هایی برای ورود به ایران و مشهد پیدا می‌کنند و این شاید کمی زمان ببرد. با این وجود در حال حاضر اتباع عربستان سعودی و بحرین در مشهد حداقل هستند مگر اینکه از کشور دیگری وارد ایران شده باشند و با اتفاقات به‌وجود آمده تعداد آنها کاهش جدی پیدا کرده است اما کشور کویت هم‌اکنون دارای ارتباط بوده و اتباع آن در مشهد حضور دارند.

رئیس اتحادیه هتل‌داران خراسان رضوی ادامه می‌دهد: هم‌اکنون اتباع کشورهای عراق، عمان، قطر، امارات، لبنان و حتی آذربایجان و روسیه وارد مشهد می‌شوند و مشکلی در این زمینه نداریم به‌ویژه گردشگران عراق و کویت که حضور جدی‌تری دارند و بیشترین میزان گردشگران عرب را تشکیل می‌دهند، کشور کویت با ایران قطع رابطه نکرده و گردشگران آن بدون هیچ محدودیتی به ایران می‌آیند.

قانعی با بیان اینکه حدود هفت تا ۱۰ درصد گردشگرانی که در هتل‌های مشهد حضور دارند اتباع کشورهای حوزه خلیج‌فارس و عربی هستند، می‌گوید: این مقدار در حال حاضر محدودتر شده و شاید به کمتر از پنج درصد رسیده باشد که البته نباید فراموش کرد در فصل سفر کشورهای عربی قرار نداریم و بیشترین حضور آنها در تابستان و مربوط به خرداد تا مهرماه است.

■ لزوم جذب گردشگران کشورهای غیر عرب

رئیس اتحادیه هتل‌داران خراسان رضوی خاطرنشان می‌کند: به‌طورقطع با توجه به کاهش ارزش پول ملی ما در سال‌هایی که دچار تحریم بودیم و پایین‌بودن هزینه‌ها در ایران، گردشگران عرب به راحتی در ایران هزینه می‌کنند و در خرید سوغاتی، اقامت و حمل‌ونقل به خوبی پول پرداخت می‌کنند و شاید دو برابر میهمانان داخلی هزینه کنند به همین دلیل نقش مهمی در اقتصاد گردشگری ما دارند.

قانعی با اشاره به قطع روابط با برخی کشورهای عربی و احتمال کاهش حضور گردشگران آن کشورها تصریح می‌کند: به‌طور قطع صنعت گردشگری و توریسم همیشه با این چالش‌ها مواجه بوده و هست؛ به‌طور مثال برای کشور ترکیه هم چنین موضوعی پیش آمده و تنش‌های سیاسی و مسائل دیپلماسی در آن بی‌تأثیر نیست.

رئیس اتحادیه هتل‌داران خراسان رضوی تاکید می‌کند: با این‌حال امیدواریم راه‌های جدید به روی صنعت گردشگری ایران باز شود، ما می‌توانیم مسلمانان کشورهای وابسته به شوروری سابق و گردشگرانی که به‌دلیل مسائل سیاسی و تنش‌های به‌وجود آمده به ترکیه و مصر سفر نمی‌کنند را جذب کنیم که در این راستا سیاست‌هایی مانند عدم‌نیاز به ویزا و روادید برای کشور می‌تواند اثرگذار باشد و باید از این موضوع به خوبی استفاده کنیم و توانمندی‌های گردشگری خود را به خوبی معرفی کنیم.

قانعی می‌گوید: امروز در برخی از شهرهای کشور دچار مشکل کمبود زیرساخت گردشگری مثل حمل‌ونقل و اقامتگاه هستیم اما در مشهد به لحاظ اقامتی و استانداردسازی در موقعیت خوبی هستیم و ۵۰ درصد اقامتگاه‌های گردشگری کشور در مشهد قرار دارد. در این شرایط اگر بتوانیم از فرصتی که ترکیه فراهم کرده و خودمان هم آمادگی آن را داشته‌ایم برای جبران نیامدن گردشگران برخی کشورهای عرب استفاده کنیم، وضعیت مطلوبی خواهیم داشت. افزون بر این، با به سرانجام رسیدن برجام و با توجه به اینکه ایران در سال‌های اخیر جزو کشورهای مقصد گردشگری و پرطرفدار دنیا شناخته شده، می‌توان به حضور گردشگران کشورهای اروپایی، چین، ژاپن، کره و حتی امریکایی امیدوار بود که با تغییر شرایط گردشگر به شکل خوبی در ایران حضور پیدا کنند.

■ سهم ۹۰ درصدی کشورهای عرب در گردشگری خارجی مشهد

عضو هیات علمی پژوهشکده گردشگری جهاد دانشگاهی مشهد به «دنیای اقتصاد» می‌گوید: در بیشتر موارد، مقصد اصلی گردشگران عربی که به ایران سفر می‌کنند، شهر مشهد است به‌گونه‌ای که طبق آمارها ۹۰ درصد گردشگران خارجی و عرب کشورمان به مشهد سفر می‌کنند. براساس گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، حدود ۴۰ تا ۴۳ درصد از گردشگران خارجی ایران از منطقه خاورمیانه و عمدتا عرب هستند و بخشی هم مربوط به آفریقای شمالی مثل کشورهای الجزایر و مراکش هستند اما سهم آنها در میان سایر گردشگران بسیار کم است.

حامد بخشی می‌افزاید: در سال ۲۰۱۳ حدود دو میلیون نفر گردشگر عرب برون‌مرزی به ایران آمدند و با توجه به اهمیت گردشگری مذهبی برای آنها، همین تعداد به مشهد سفر کردند، بیشتر این مسافران از کشورهای عراق، بحرین، اردن، کویت، امارات، عربستان سعودی، لبنان، سوریه و... بوده‌اند و با توجه به اینکه مهمترین دلیل حضور آنها در ایران، زیارت است؛ سهم مشهد در حوزه گردشگری برون‌مرزی قابل توجه و مشخص بوده و بیشترین سهم این شهر مربوط به گردشگران عرب است.

این کارشناس حوزه گردشگری ادامه می‌دهد: بخش قابل توجه دیگری هم از مسافران خارجی وجود دارد که مربوط به گردشگران اروپای شرقی و یا کشورهای تازه استقلال یافته مثل آذربایجان هستند که حدود ۲۲ درصد گردشگران برون‌مرزی ما را تشکیل می‌دهند و سهم قابل توجهی از آنها نیز به مشهد سفر می‌کنند.

بخشی درباره تاثیر حضور گردشگران خارجی بر اقتصاد مشهد، اظهار می‌کند: با توجه به اینکه معمولا گردشگران خارجی به طور خاص از تسهیلات رسمی گردشگری استفاده می‌کنند، تاثیر قابل توجهی بر حوزه اشتغال، کارآفرینی و کارهایی که ایجاد می‌شود و نیز درآمدی که در شهر حاصل می‌شود، دارند و ارز قابل توجهی را وارد می‌کنند به همین دلیل می‌توانند تاثیر زیادی بر حوزه اقتصادی شهر مشهد داشته باشند.

عضو هیات علمی پژوهشکده گردشگری جهاد دانشگاهی مشهد در پاسخ به این سوال که اثر قطع روابط دیپلماتیک با برخی کشورهای عربی برای کشورمان تا چه میزان است؟ تصریح می‌کند: اگر گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی را مدنظر قرار دهیم کشورهای عربستان، بحرین، سومالی، کویت و امارات که برخی از آنها با ایران قطع رابطه کرده و برخی سطح روابط خود را کاهش داده‌اند، کمتر از پنج درصد گردشگران خارجی ما را شامل می‌شوند و عربستان که در بین این کشورها بالاترین سهم را دارد، در سال ۲۰۱۳ میلادی ۳,۲۵ درصد از کل گردشگران یا بازار گردشگری برون‌مرزی ایران را به خود اختصاص داده است.

■ قطع ارتباط با عربستان و بحرین تاثیر چندانی بر اقتصاد گردشگری مشهد ندارد

بخشی خاطرنشان می‌کند: کشور بحرین نیز حدود ۱,۵ درصد از سهم بازار گردشگری ما را به خود اختصاص داده و به همین دلیل حذف این کشورها از بازار گردشگری ایران و مشهد تاثیر چندانی بر اقتصاد گردشگری ندارد، ضمن اینکه گردشگرانی که از عربستان سعودی به ایران و مشهد سفر می‌کردند، عمدتا دارای درآمد پایینی بوده‌اند.

این کارشناس حوزه گردشگری درباره اثر قطع روابط با برخی کشورهای عربی بر صنعت هتل‌داری مشهد نیز اظهار می‌کند: به طور میانگین سالانه حدود ۴۵ درصد و نزدیک به دو میلیون نفر گردشگر عرب برون‌مرزی به ایران سفر می‌کنند که در سال ۲۰۱۳ دست‌کم یک میلیون و ۵۰۰ هزار نفر گردشگر عرب برون‌مرزی وارد کشورمان شدند و از این تعداد ۱۵۰ هزار نفر معادل ۱۰ درصد کل مسافران عرب از کشور عربستان بودند و ۹۰ درصد از دیگر کشورها و به طور خاص از عراق به ایران سفر کرده‌اند به‌طوری‌که حدود ۷۰ درصد گردشگران عرب را عراقی‌ها تشکیل می‌دهند. اما در مورد اینکه نوع استفاده هر کدام از این گردشگران از هتل‌ها چگونه است آماری در اختیار نیست و باید بررسی کنیم که به طور معمول عمده هتل‌های پنج ستاره مشهد در اختیار کدام ملیت‌ها قرار دارد و با توجه به اینکه به نظر می‌رسد گردشگران عربستانی در سطح بالایی به لحاظ درآمدی نبوده‌اند، نمی‌توان گفت حضور آنها تاثیر چندانی بر صنعت هتل‌داری مشهد می‌گذارد.

بخشی یادآور می‌شود: براساس گزارش سایت سفر و توریست که به بررسی موضوع گردشگری، سفر و درآمدزایی آن بر اقتصاد کشورهای مختلف پرداخته، سهم مستقیم گردشگری در اقتصاد و تولید ناخالص ملی کشورهای ایران و عربستان حدود ۲,۵ درصد است بدین معنا که گردشگری ۲,۵ درصد تولید ناخالص ملی ایران و ۲,۳ درصد از تولید ناخالص ملی عربستان را در سال‌های ۲۰۱۴ و ۲۰۱۵ به خود اختصاص داده است.

عضو هیات علمی پژوهشکده گردشگری جهاد دانشگاهی مشهد می‌افزاید: از این ۲,۳ درصد سهم گردشگری در تولید ناخالص داخلی عربستان، بخش اندکی مربوط به حضور و تردد ایرانی‌ها در قالب حج عمره و تمتع به این کشور است. بنابراین به نظر می‌رسد موضوع گردشگری تاثیر چندانی بر اقتصاد این دو کشور نمی‌گذارد و نمی‌توان گفت قطع روابط، اقتصاد این کشورها را به زانو درمی‌آورد. در مجموع گردشگری به طور مستقیم، غیرمستقیم و القایی حدود هشت درصد در تولید ناخالص ملی عربستان سهم دارد و به همین دلیل بر اقتصاد این کشور که بر پایه نفت قرار دارد، تاثیر چندانی ندارد.

■ اثرگذاری کوتاه‌مدت

دیگر عضو هیات علمی پژوهشکده گردشگری جهاد دانشگاهی مشهد می‌گوید: مهمترین وجهی که می‌توان به حضور اعراب در مشهد به آن پرداخت، وجه اقتصادی است که هم برای کارگزاران گردشگری مثل آژانس‌های مسافرتی و برنامه‌ریزان مختلف دارای اهمیت بوده و هم بر اقتصاد بازار مشهد اثرگذار است که این اقتصاد بازار حوزه سلامت و پزشکی و نیز حوزه زیارت و مسائل تفریحی را شامل می‌شود. مژگان ثابت‌تیموری می‌افزاید: گردشگران عرب بیشترین حجم ورودی به ایران را به شهرهای مشهد و قم دارند که دلیل این امر ویژگی زیارتی‌بودن این شهرها برای شیعیان است. در مقایسه‌ای که از سال گذشته انجام شده تعداد قابل توجهی زائر عراقی به مشهد سفر کرده‌اند و درصد بیشتری را در میان دیگر کشورهای عرب به خود اختصاص داده‌اند که بیشترین ورودی آنها با قطار به صورت پکیج داخلی از تهران به مشهد و یا از قم به مشهد بوده است اما بیشترین ورودی گردشگران کشور بحرین از طریق پرواز بوده و به طور قطع هر دو گروه در گردش مالی بازار خصوصا سوغات مذهبی بسیار تاثیرگذار بوده و اگر این سفرها تداوم داشته باشد، تاثیر بیشتری به دنبال خواهد داشت.

ثابت‌تیموری در پاسخ به این سوال که قطع روابط با برخی کشورهای عربی، چه آثاری بر صنعت گردشگری خواهد داشت، اظهار می‌کند: این موضوع در کوتاه‌مدت ممکن است تاثیر زیادی روی ورود زائران ما به عربستان داشته باشد اما روی خروجی‌های این کشور به ایران محدودیت زیادی اعمال نشده است.

این کارشناس گردشگری ادامه می‌دهد: با این‌حال در کوتاه‌مدت ممکن است قطع روابط تاثیر منفی بر حضور گردشگران و روابط گردشگری بین دو کشور و نیز فعالیت و درآمد کارگزاران داشته باشد اما به نظر نمی‌رسد در بلندمدت چندان اثری داشته باشد.

■ ۲۰ درصد گردشگرانی که از هتل‌های پنج‌ستاره مشهد استفاده می‌کنند، از عربستان هستند

ثابت‌تیموری خاطرنشان می‌کند: به طور قطع گردشگران عربستان بر صنعت هتل‌داری ما تاثیراتی دارند اما نه به اندازه تاثیری که زائران ایرانی بر اقتصاد گردشگری آن کشور داشته‌اند و تاثیر ایران در حوزه گردشگری خارجی بر آنها بسیار بیشتر از تاثیری است که ما از آن‌ها پذیرفته‌ایم زیرا ما بخش زیادی از ورودی گردشگران خارجی را از کشورهای عراق، سوریه، پاکستان و لبنان داشته‌ایم که با آنها قطع رابطه نیستیم و روابط فقط با کشورهای حاشیه خلیج‌فارس قطع شده که به کشور ما ورودی زیادی نداشته‌اند و دلیل آن هم شاید کمتربودن جمعیت شیعیان آن کشورها نسبت به کشورهایی است که با آنها رابطه بیشتری داریم.

بخشی: با توجه به اینکه به نظر می‌رسد گردشگران عربستانی در سطح بالایی به لحاظ درآمدی نبوده‌اند، نمی‌توان گفت حضور آنها تاثیر چندانی بر صنعت هتل‌داری مشهد می‌گذارد

در مجموع به دلیل ورودی بسیار زیادی که از گردشگران کشورهای عراق و پاکستان داشته‌ایم، گردشگران کشورهای حاشیه خلیج‌فارس نمود زیادی ندارند. عضو هیات علمی پژوهشکده گردشگری جهاد دانشگاهی مشهد در پاسخ به این سوال که اثر قطع روابط با کشورهایی مانند عربستان بر درآمد هتل‌های پنج‌ستاره مشهد چگونه خواهد بود، تصریح می‌کند: این موضوع ظرف دو تا سه ماه بر پکیج‌هایی که به صورت واگذاری طولانی‌مدت برای عرب‌هایی که از کشورهای حاشیه خلیج می‌آمدند، آماده می‌شد تاثیر منفی خواهد گذاشت اما چون ایران ورودی گردشگران آنها به کشور را محدود نکرده، روی بار اقتصادی هتل‌ها چندان تاثیری ندارد.

ثابت‌تیموری: به طور قطع گردشگران عربستان در صنعت هتل‌داری ما تاثیراتی دارند اما نه به اندازه تاثیری که زائران ایرانی بر اقتصاد گردشگری آن کشور داشته‌اند و تاثیر ایران در حوزه گردشگری خارجی بر آنها بسیار بیشتر از تاثیری است که ما از آن‌ها پذیرفته‌ایم

ثابت‌تیموری اضافه می‌کند: بخش زیادی از جمعیتی که وارد هتل‌های پنج‌ستاره مشهد می‌شوند از کویت و بخشی از عربستان سعودی هستند، در واقع می‌توان گفت حدود ۲۰ درصد از جمعیتی که به هتل‌های پنج‌ستاره و تاپ مشهد وارد می‌شوند از عربستان و مابقی از کویت هستند که هنوز ورودی گردشگران از کویت را داریم ضمن اینکه محدودیت‌های ورود را برای اعراب لحاظ نکردیم و آنها با دریافت ویزای فرودگاهی و زیارتی نیازی به حضور در سفارت‌خانه‌ها ندارند و بلیت‌ها را از قبل رزرو می‌کنند در نتیجه اثر منفی چندانی بر هتل‌ها نخواهیم دید. چه بسا امروز همچنان جمعیت اعراب در این هتل‌ها اقامت دارند زیرا معمولا از قبل هتل را رزرو و با کارگزاران هماهنگ می‌کنند و در صورت قصد سفر فوری برای زیارت و کار تجاری، محدودیت چندانی نخواهند داشت.

یادداشت

تأثیر قطع روابط ایران با کشورهای عربی بر صنعت گردشگری

فاطمه رحمانی*

صنعت گردشگری به‌عنوان متنوع‌ترین و بزرگترین صنایع درجهان، مهمترین منبع درآمد و ایجاد فرصت‌های شغلی برای بسیاری از کشورهای دنیاست.

این صنعت که به‌عنوان موتور توسعه از آن نام برده می‌شود، به علت اهمیتی که از نظر اقتصادی، اجتماعی دارد روزبه‌روز بیشتر مورد توجه قرار گرفته و دولت‌ها به آن اهمیت می‌دهند و امروزه یکی از پایه‌های اصلی و استوار اقتصاد جهان و از جمله صنایع مهم با رشد سریع در توسعه اقتصادی جهان است که با ایجاد بالاترین میزان ارزش افزوده به صورت مستقیم و غیرمستقیم می‌تواند سایر فعالیت‌های اقتصادی و فرهنگی را تحت‌تاثیر قرار دهد. در تقسیم‌بندی جهانی پس از نفت و خودروسازی، صنعت گردشگری در رده سوم قرار می‌گیرد.

امروزه جذب گردشگران خارجی به رقابتی فزاینده در بین نهادهای درگیر در صنعت گردشگری تبدیل شده است. زیرا این صنعت نه تنها در پیشبرد اقتصاد ملی و درآمدهای ارزی نقش دارد بلکه صنعتی است پاکیزه و عاری از آلودگی و در عین حال ایجادکننده مشاغل جدید.

در ایران نیز توجه به گردشگری خارجی می‌تواند درآمد زیادی را برای کشور ایجاد کند. این درحالی است که نزدیک به نیمی از گردشگران خارجی ورودی به ایران در سال‌های گذشته عرب بوده‌اند.

پس از تحولاتی که روابط سیاسی ایران و عربستان را تیره‌تر از گذشته کرد، کشور عربستان علاوه بر قطع روابط دیپلماتیک و اقتصادی خود با ایران در تلاش است که سایر کشورهای عربی منطقه را به قطع روابط با ایران ترغیب کند.

در راستای اقدامات این کشور، بحرین، سودان و جیبوتی نیز روابط دیپلماتیک خود را با ایران قطع کردند.

در سال‌های گذشته بیشتر گردشگران عرب ایران از کشورهای بحرین، کویت، امارات و عربستان بوده و گردشگران این کشورها هسته مرکزی صنعت گردشگری ایران را تشکیل می‌دهند.

پس از آن‌که دولت عربستان، پروازهای محدود خود بین شهرهای دمام به تهران و مشهد را لغو کرد، بحرین نیز وارد عمل شد و تمام پروازهای مشترک با ایران را متوقف کرد. با آن‌که روابط دیپلماتیک ایران با کشورهایی چون امارات و عراق هنوز قطع نشده، اما برخی کارشناسان و فعالان گردشگری با نادیده‌گرفتن جمعیت میلیونی که هر سال از این کشورها به مشهد سفر می‌کند، بر این باورند که اصلی‌ترین قطب گردشگری زیارتی ایران با سیر نزولی همراه خواهد بود که با توجه به شمار بالای گردشگران امارات و عراق به نظر می‌رسد، این‌گونه نخواهد بود.

علاوه بر این با برداشته‌شدن تحریم‌ها سهم گردشگران کشورهای اروپایی نیز تا حد زیادی افزایش خواهد یافت،

با توجه به این تحلیل‌ها می‌توان نتیجه گرفت که این قطع روابط تاثیر زیادی بر درآمد گردشگری ایران و شهر مشهد، نخواهد داشت و حتی می‌توان گفت با لغو تحریم‌ها رونق این بخش از صنعت را نیز شاهد خواهیم بود.

در رابطه با عربستان نیز می‌توان گفت که درآمد عربستان از حج تمتع و عمره حدود ۳۰ میلیارد دلار تخمین زده می‌شود. اما کسانی که در برخی شبکه‌های اجتماعی، درآمدهای عربستان از حج عمره و حج تمتع به‌ویژه درآمد این کشور از محل سفر حجاج ایرانی را با درآمدهای نفتی این کشور مقایسه می‌کنند، شاید اطلاع دقیقی از درآمد نفتی عربستان نداشته باشند. سفر حجاج کشورهای مختلف جهان به عربستان، هرچند درآمد کلانی عاید این کشور می‌کند اما تنها ۳ درصد از تولید ناخالص داخلی این کشور را تشکیل می‌دهد که در این میان با اینکه تعداد زائران ایرانی نسبت به زائران سایر کشورها بالا می‌باشد به نظر می‌رسد که سهم درآمد حاصل از سفر زائران ایرانی به این کشور تنها بخش ناچیزی از تولید ناخالص داخلی این کشور را تشکیل می‌دهد.

*عضو هیأت علمی گروه اقتصاد گردشگری جهاددانشگاهی مشهد

نجات ۲۱۷۶ حادثه دیده توسط امدادگران هلال احمر خراسان رضوی

ایرنا- مدیرعامل جمعیت هلال احمر خراسان رضوی از نجات ۲,۱۷۶ حادثه دیده توسط امدادگران و نجاتگران هلال احمر این استان از ابتدای سال جاری تا پایان دی ماه خبر داد.

سید مجتبی احمدی با بیان اینکه از این تعداد ۴۹۶ نفر به صورت سرپایی درمان شدند و یک هزار و ۶۸۰ نفر به مراکز درمانی انتقال یافتند، اظهار کرد: نجات‌یافتگان حوادث جاده‌ای یک هزارو ۶۸۷ نفر، خدمات حضوری ۱۹۸ نفر، شهری ۱۴۴ نفر و نجات یافتگان خدمات مناسبتی ۱۱۶ نفر و حوادث کوهستان ۱۵ نفر بوده‌اند که به مراکز درمانی منتقل یا برخی به صورت سرپایی مداوا شده‌اند.

مدیرعامل جمعیت هلال احمر خراسان رضوی اظهار کرد: در این عملیات‌ها هشت هزار و ۴۲۰ نیروی عملیاتی هلال احمر خراسان رضوی حضور داشته‌اند. احمدی تصریح کرد: از ابتدای سال جاری تا پایان دی ماه یک هزار و ۵۹۱ حادثه روی داده که هزار و ۷۳ مورد آن جاده‌ای، ۳۸ مورد آن کوهستانی، یک مورد آتش‌سوزی، ۶۵ مورد خدمات مناسبتی، یک مورد زلزله، سه مورد برف و کولاک، هفت مورد ساحلی، ۲۲ مورد سیل و آبگرفتگی، یک مورد هوایی، یک مورد رعد و برق، ۱۴۳ مورد شهری، ۲۲۱ مورد خدمات حضوری، هفت مورد ریزش آوار و هشت مورد نیز صنعتی و کارگاهی مورد بوده است. وی با اشاره به اینکه ۱۳۵ هزار و ۱۸۸ نفر در این حوادث دچار سانحه شده‌اند، گفت: در این رابطه مجموع آسیب‌دیدگان ۱۳۵ هزار و ۳۶ نفر بودند که بیشترین حوادث در حوزه خدمات مناسبتی(۱۲۹ هزار و ۵۲۸ نفر) و سپس حوادث جاده‌ای(سه هزار و ۷۸۹ نفر) و سیل و آبگرفتگی (۱۰۸۹ نفر) است.

شاخص های عمده نیروی کار در تابستان ۹۴

در تابستان ۱۳۹۴، استان خراسان رضوی با نرخ بیکاری ۱۴.۲ درصد، سومین استانی بوده که بیشترین میزان بیکاران را داشته است. میزان نرخ بیکاری استان خراسان رضوی نسبت به بهار ۰.۴ درصد بهتر شده، اما رتبه این استان نسبت به فصل قبل با یک پله نزول بدتر شده است. نرخ بیکاری استان خراسان شمالی در تابستان ۹۴ با ۱.۶ درصد افزایش نسبت به بهار ۹۴ به ۱۱.۱ درصد رسیده است. خراسان جنوبی هم با ۷.۲ درصد نرخ بیکاری بعد از استان های کرمان و آذربایجان شرقی به ترتیب با ۶.۵ و ۶.۶ درصد نرخ بیکاری، به عنوان سومین استانی است که دارای کمترین نرخ بیکاری می باشد.

نرخ بیکاری

- نشان می دهد چند درصد از جمعیت فعال، بیکار هستند.
- جمعیت فعال: تمام افراد ۱۰ ساله و بیشتر (حداقل سن تعیین شده) که بیکار یا شاغل هستند.

نرخ بیکاری در استان خراسان رضوی
۱۴.۲ درصد

خراسان شمالی
۱۱.۱ درصد

خراسان جنوبی
۷.۲ درصد

- تغییرات نرخ بیکاری نسبت به بهار ۹۴:

خراسان رضوی: ۰.۴ درصد کاهش

خراسان شمالی: ۱.۶ درصد افزایش

خراسان جنوبی: ۱.۹ درصد کاهش

- شرایط استان های خراسان رضوی و جنوبی به لحاظ نرخ بیکاری نسبت به فصل بهار بهتر و استان خراسان شمالی بدتر شده است.

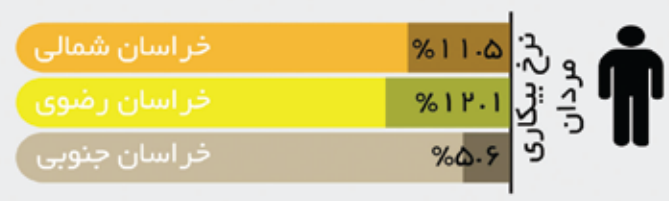

- تغییرات نرخ بیکاری مردان نسبت به بهار ۹۴:

خراسان رضوی: ۰.۱ درصد افزایش

خراسان شمالی: ۱.۳ درصد افزایش

خراسان جنوبی: ۱.۴ درصد کاهش

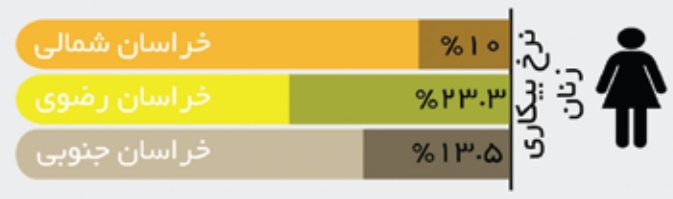

- تغییرات نرخ بیکاری زنان نسبت به بهار ۹۴:

خراسان رضوی: ۱.۷ درصد کاهش

خراسان شمالی: ۲.۳ درصد افزایش

خراسان جنوبی: ۳ درصد کاهش

- نرخ بیکاری مردان و زنان در استان خراسان رضوی نسبت به دو استان دیگر بیشتر است.
- نکته حائز اهمیت این است که در استان خراسان شمالی نرخ بیکاری مردان بیش از زنان است حال آن که در دو استان دیگر این وضعیت به طرز معناداری کاملاً برعکس می باشد.
- در تابستان ۹۴ نرخ بیکاری در کل کشور، ۱۰.۹ درصد بوده است.

نرخ بیکاری در استان ها

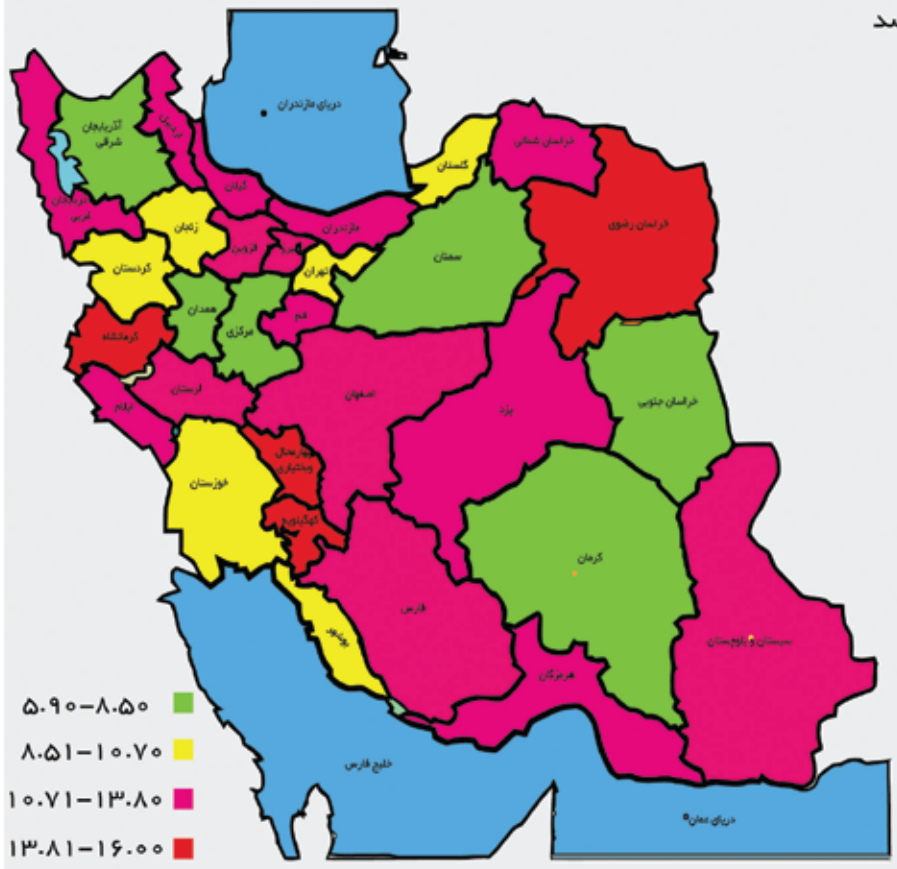

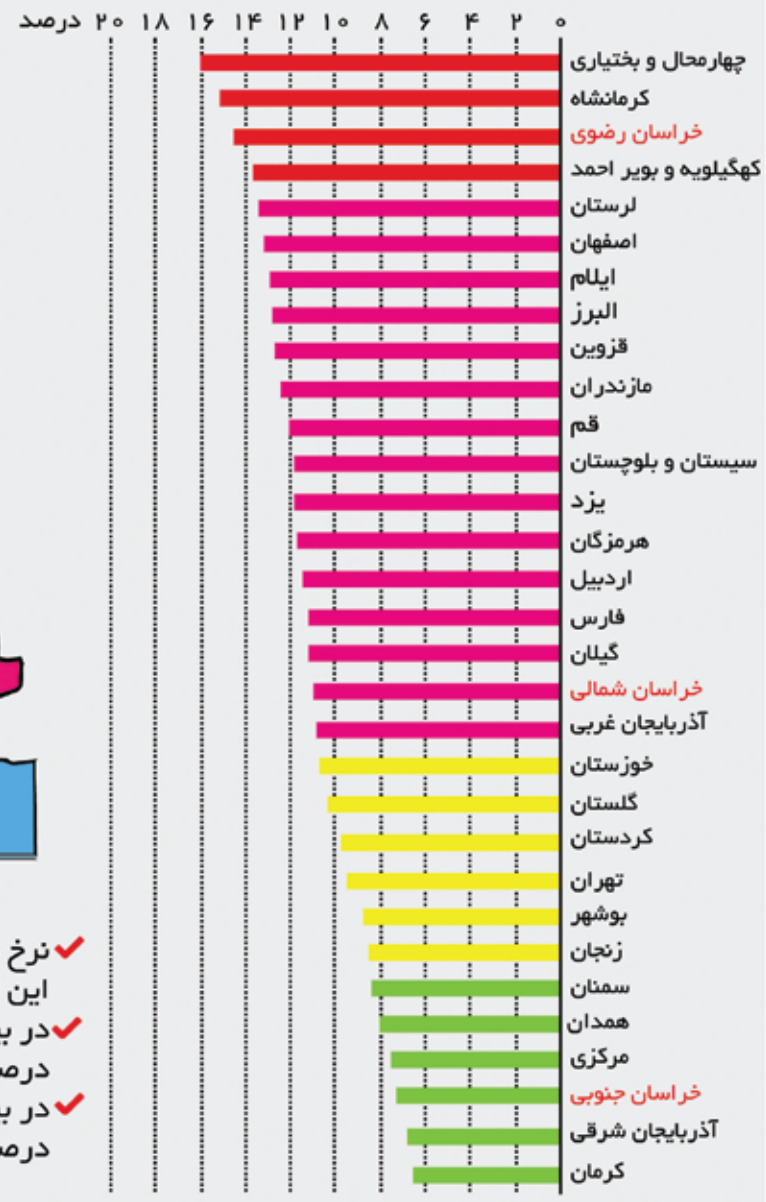

- نرخ بیکاری استان خراسان رضوی نسبت به بهار ۹۴ کاهش یافته است اما این استان همچنان در بین استان های دارای بیشترین نرخ بیکاری قرار دارد.
- در بین استان ها، نرخ بیکاری استان البرز نسبت به بهار ۹۴، با کاهشی ۳.۳ درصدی دارای بیشترین کاهش بوده است.
- در بین استان ها، نرخ بیکاری استان یزد نسبت به بهار ۹۴ با افزایشی ۳.۹ درصدی دارای بیشترین افزایش بوده است.

نرخ مشارکت اقتصادی

- نشان می دهد چند درصد از جمعیت در سن کار، فعال (شاغل یا بیکار) هستند.
- تغییرات نرخ بیکاری مردان نسبت به بهار ۹۴:

خراسان رضوی: ۰.۵ درصد افزایش

خراسان شمالی: ۱.۷ درصد افزایش

خراسان جنوبی: ۲.۳ درصد افزایش

سهم اشتغال در بخش

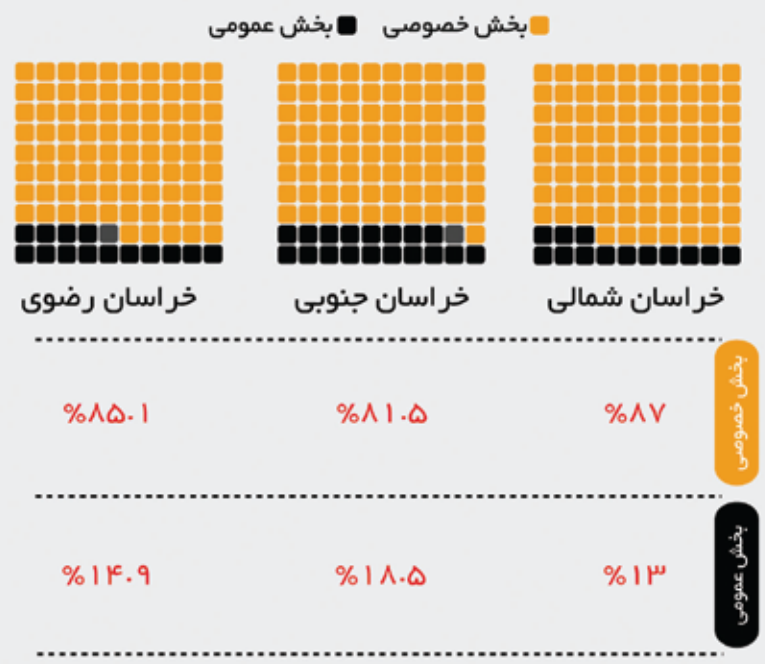

- در هر سه استان اکثر شاغلین در بخش خصوصی مشغول فعالیت می باشند.
- در استان خراسان شمالی نسبت به دو استان دیگر، نیروی کار بیشتری در بخش خصوصی مشغول به فعالیت می باشد.

سهم اشتغال در بخش

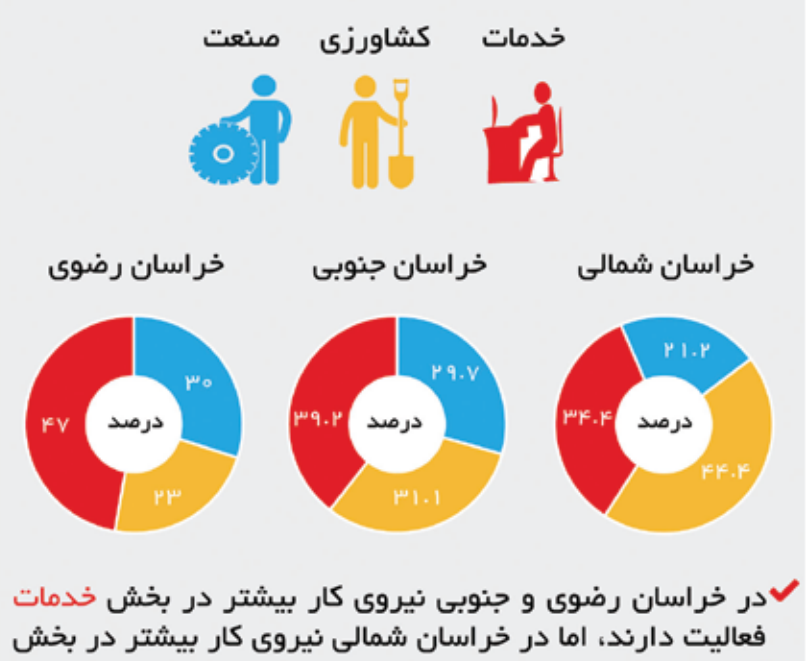

- در خراسان رضوی و جنوبی نیروی کار بیشتر در بخش خدمات فعالیت دارند، اما در خراسان شمالی نیروی کار بیشتر در بخش کشاورزی مشغول به فعالیت می باشند.
- نیروی کار شاغل در بخش صنعت در دو استان خراسان رضوی و جنوبی تقریباً با یکدیگر برابر است.
- نیروی کار کمتری در بخش کشاورزی استان خراسان رضوی نسبت به دو استان دیگر مشغول فعالیت می باشند.

ویدا نگاری از مسعود زارع

www.DONYA-E-EQTESAD.com ● Mashhad@ donya-e-eqtesad.com

روزنامه اقتصادی صبح ایران
صاحب امتیاز : دنیای اقتصاد تابان
مدیر مسئول: علیرضا بختیاری
مدیر هنری: محمد عسگری
پذیرش و هماهنگی: مینا صمدی
دفتر مرکزی ویژه نامه های استانی:۴۲۷۱۰۴۵۴-۰۲۱
نشانی:خیابان قائم مقام فراهانی، ضلع شمال غربی میدان شعاع، پلاک۱۰۸

دنیای اقتصاد
روزنامه صبح ایران
ضمیمه هفتگی استان های خراسان
دوشنبه ۵ بهمن ماه ۱۳۹۴/ ۱۴ ربیع الثانی ۱۴۳۷/ ۲۵ ژانویه ۲۰۱۶/ شماره ۳۶۸۶

سرپرست خراسان رضوی: شهناز رمارم
دبیر ضمیمه خراسان: احسان میرزاده
نشانی: مشهد،بلوار شهید صادقی،خیابان آپادانا،شماره ۱۳
تلفن:۳۷۶۲۴۲۷۶، ۳۶ ۶۱ ۳۷۶۸ -۰۵۱۳ نمابر:۸۹۷۸۰۲۱۷-۰۲۱
آگهی ها: ۰۹۱۲ ۴۱۹ ۸۶ ۳۵
پست الکترونیک: mashhad@den.ir
نسخه الکترونیک: www.EastEconomy.ir
سامانه ارتباطی:۳۰۰۰۲۲۴۸۰۰

خراسان ما

نماد مبارزه با انحراف

رضا سلیمان نوری*

ورود متفقین به ایران و سقوط رضاخان از اریکه سلطنت شرایطی را در کشور ایجاد کرد که در هرگوشه آن افرادی خود فروخته با حمایت بیگانگان تلاش برای نابودی ایران زمین را آغاز کردند. خراسان بزرگ و در راس همه شهرهای آن مشهد،یکی از اهداف اصلی در این جنگ غیر رسمی بود.در این شهر علاوه بر نیروهای نظامی بلشویک، برخی روشنفکران خودباخته نیز در قالب حزب توده برای زدودن دین از فرهنگ جامعه تلاش می کردند و در مقابل گروه‌ها و افرادی نیز مقابله با این انحرافات را در دستور کار خود قرار داده بودند. یکی از معروفترین این گروه ها، مجموعه‌ای دینی با نام کانون نشر حقایق اسلامی بود که توسط مرحوم استاد محمد تقی شریعتی پایه‌گذاری شد.

این کانون از همان ابتدای تاسیس تا آخرین روزهای فعالیت، دو بازوی مهم دیگر داشت که هرچند خود اندیشه ورز بودند اما اولی یعنی طاهر احمدزاده به عنوان چهره سیاسی و دومی یعنی علی امیرپور به عنوان چهره اقتصادی این مجموعه شناخته می شوند.در این بین امیرپور خصوصیتی ویژه یعنی ضربه خوردن از اندیشه‌های انحرافی را نیز داشت.خانواده او که پیش از انقلاب بلشویکی در عشق‌آباد زندگی می کردند پس از حاکمیت شوروی مجبور به ترک این شهر بدون برداشتن اندک سرمایه‌ای شده و با سختی فراوان به کشور بازگشته بودند.خاطره این سختی ها همیشه در ذهن امیرپور زنده بود و به همین دلیل او پس از تحصیلات ابتدایی و همزمان با آموختن فنون مختلف در دبیرستان صنعت، تحصیلات حوزوی را نزد بزرگانی چون حاج شیخ محمود کلباسی،حاج شیخ عبدالنبی کجوری و آیت‌الله میرزا جواد آقا تهرانی آموخت.

او همچنین شاگرد کلاس اخلاق آیت الله میرزا مهدی اصفهانی بود.امیرپور در سال‌های پس از شهریور ۲۰ ،ابتدا در موسسه تبلیغات دینی دکتر عطاالله شهاب پور که دارای شعبی در سراسر کشوربود و با سیاست‌های شوروی مبارزه می کرد، عضو شد اما این امر او را آرام نکرد و به همین دلیل به فراخوان استاد محمد تقی شریعتی خطاب به مذهبیون روشنفکر مشهد برای تشکیل کانون نشر حقایق اسلامی لبیک گفت تا بدین گونه به مبارزه با مخالفان اسلام مترقی بپردازد.

این کانون در سایه فعالیت های استاد شریعتی، امیرپور و تنی چند در دوران فعالیت خود توانست، فضای اندیشیدن صحیح اسلامی را به خصوص در طبقه تحصیل کرده شهر به وجود آورد و همزمان نه تنها مانع از نفوذ حزب توده در سطح جامعه شود بلکه بسیاری از تلاش‌های گروه های وابسته به غرب را نیز خنثی کند. همین امر هم سرانجام عاملی شد تا رژیم وجود این مجموعه مبارز را تحمل نکرده و ساواک مشهد آن را تعطیل کند.بعد از تعطیل‌شدن کانون، امیرپور هم چون اغلب بزرگان این مجموعه راهی تهران شد تا دوران جدیدی از مبارزات خود علیه انحراف را آغاز کند.او در این دوران علاوه بر حضور در حسینیه ارشاد و در برخی موارد سخنرانی، یکی از بازوهای اجرایی این موسسه نیز شد. این روند تا بسته‌شدن حسینیه ارشاد ادامه داشت و پس از آن او به مشهد بازگشت و تا پیروزی انقلاب به ظاهر از سیاست کناره‌گیری کرده و به کار آزاد پرداخت اما همگان می‌دانستند که این امر پوششی بیش نیست و او در حال ایجاد شرایط مالی لازم برای مبارزان است. برهمین اساس نیز ساواک چندباری او را احضار کرده و مورد بازجویی قرارداد.

البته کانون نشر حقایق تنها مجموعه‌ای نبود که امیرپور با فعالیت در آن به مبارزه با رژیم می‌پرداخت. او منشی جمعیت موتلفه اسلامی، تشکل بزرگ مشهدی ها،برای حمایت از دولت ملی مصدق نیز بود.همچنین قبل از سفر به تهران مدتی به مبارزه با بهائیت پرداخت که مناظره های انجام شده بین او و سران بهائیت مشهد خاصه جلسه‌های او با سید عباس علوی، مبلغ مشهور وقت آن گروه بسیار معروف است. مناظره‌هایی که او به عنوان نماد مبارزه با هرگونه انحراف در جامعه روشنفکر مذهبی مشهد مبدل کرد. او براساس مباحث مطرح شده در این مناظره‌ها کتاب "خاتمیت ساخته های بهائیت"را نیز نوشت که از منابع اصلی رد این فرقه محسوب می شود.

امیرپور پس از پیروزی انقلاب نیز بیکار ننشست و ابتدا به مدت یک سال مسئول اتاق بازرگانی و صنایع و معادن مشهد شد و سپس به دعوت آیت الله واعظ طبسی عضویت در هیات امنا آستان قدس را پذیرفت.

امیرپور پس از آن مدتی قائم‌مقام و آنگاه معاون اداری این مجموعه شد و از سال ۶۳ نیز به مدت ۲۰سال به عنوان رییس اتاق بازرگانی وصنایع و معادن خراسان خدمت کرد. این مبارز بزرگ سرانجام ۱۵آذر ۱۳۸۳درگذشت و فردای آن روز در دارالعباده حرم مطهر مدفون شد تا مزد تلاش‌های خستگی‌ناپذیرش برای حفاظت از تشییع علوی در برابر تهاجمات گوناگون را دریافت کند.

*کارشناس ارشد ایرانشناسی و خراسان پژوه

«دنیای اقتصاد» از آخرین وضعیت واگذاری امور موسسه ثامن‌الحجج به یک بانک خصوصی گزارش می‌دهد؛

سپرده‌گذاران در انتظار خبرهای خوش

به موسسه ثامن‌الحجج مجوز ندادند و چون این موسسه غیرمجاز و غیرقانونی است، برای واگذاری امور آن به بانک خصوصی اقدام می‌شود

دنیای اقتصاد، زهرا صفدری-پس از رفع مشکلات سپرده‌گذاران میزان با واگذاری امور این موسسه به بانک صادرات توسط بانک مرکزی، حال نوبت تعیین تکلیف سپرده‌گذاران یکی دیگر از موسسات مالی و اعتباری مهم در خراسان رضوی است؛ موسسه ثامن‌الحجج که چندی است خبرهایی مبنی بر واگذاری امور آن به بانک پارسیان به گوش می‌رسد.

سال ۹۴ را شاید بتوان یکی از بدترین سال‌های اقتصادی برای مردم مشهد و خراسان رضوی در زمینه سپرده‌گذاری در برخی موسسات مالی و اعتباری و یا خرید و فروش سهام شرکت‌های سرمایه‌گذاری خواند، از اواخر سال ۹۳ موضوع غیرمجاز بودن خرید و فروش سهام شرکت‌های پدیده و تبرک به گوش می‌رسید و پلمب دفاتر سهام این شرکت‌ها در سالجاری، سهام‌داران را بسیار نگران و مضطرب کرد به‌طوری‌که هر روز خبرهایی مبنی بر تجمع سهام‌داران مقابل استانداری، دفاتر اصلی شرکت‌ها و یا دادگستری به گوش می‌رسید.

از طرفی موسسه مالی و اعتباری آرمان هم دچار مشکلاتی شده و خبرهایی مبنی بر غیرمجاز بودن این موسسه عنوان می‌شد و مردم نمی‌توانستند سپرده‌های خود را دریافت کنند. موضوع پدیده، تبرک و آرمان هنوز حل نشده بود که از گوشه و کنار خبرهایی درباره غیرمجاز بودن فعالیت موسسه مالی و اعتباری میزان به عنوان یکی از بزرگترین موسسات مالی خراسان رضوی به گوش رسید، سپرده‌گذاران این موسسه که وضعیت سهام‌داران پدیده و تبرک و سپرده‌گذاران آرمان را دیده بودند برای گرفتن پول‌های خود به موسسه مراجعه می‌کردند و دست خالی برمی‌گشتند زیرا میزان به یک‌باره توان پرداخت همه سپرده‌های مردم را نداشت و مردم نگران از دست دادن سرمایه خود شده و باز هم شاهد تجمع بسیاری از سپرده‌گذاران این موسسه در نقاط مختلف شهر مشهد به ویژه محل استانداری و شعب بزرگ موسسه بودند.

در اواخر مردادماه امسال و در روزهایی که اقتصاد مشهد و خراسان رضوی به دلیل اتفاقات پیش آمده برای شرکت‌های سرمایه‌گذاری و موسسات مالی و اعتباری‌اش دستخوش نوساناتی شده بود، خبر غیرمجاز بودن فعالیت‌های موسسه ثامن‌الحجج به عنوان یکی دیگر از موسسات مالی و اعتباری مهم این استان، باز هم بر شدت نگرانی‌ها افزود.

با توجه به تعداد بسیار زیاد سپرده‌گذاران موسسه میزان، بانک مرکزی که پیش از آن فعالیت‌های این موسسه را غیرمجاز و انحلال آن را اعلام کرده بود، برای رفع مشکل مردم وارد عمل شد و پس از بررسی‌های فراوان، سرانجام امور این موسسه به بانک صادرات واگذار شد. این خبر شاید آبی بود بر آتش نگرانی‌های بسیاری از مردم هر چند آنها نتوانستند سود سپرده‌های خود را از بانک صادرات دریافت کنند اما همین که به اصل سرمایه‌شان رسیدند، باز هم برای آنها جای امیدواری داشت.

در آخرین روزهای دی‌ماه امسال بود که خبرهایی مبنی بر واگذاری امور موسسه ثامن‌الحجج به بانک پارسیان روی خروجی خبرگزاری‌ها قرار گرفت و ایسنا هم در یکی از خبرهایش درباره پرداخت طلب‌های سپرده‌گذاران ثامن‌الحجج از دهه فجر امسال توسط بانک پارسیان خبر داد. برای اطلاع از چند و چون ماجرا با مدیریت بانک پارسیان در تهران تماس گرفتیم اما تنها پاسخی کوتاه از روابط عمومی دریافت کردیم، روابط عمومی بانک پارسیان اعلام کرد: درباره واگذاری امور موسسه ثامن‌الحجج به این بانک هنوز چیزی به طور قطعی اعلام نشده و باید منتظر اعلام رسمی بانک مرکزی و بانک پارسیان باشیم.

■ واگذاری موسسه ثامن‌الحجج هنوز به قطعیت نرسیده

دبیر شورای هماهنگی بانک‌های خراسان رضوی درباره آخرین اتفاقات پیرامون موسسه ثامن‌الحجج به «دنیای اقتصاد» می‌گوید: موضوع محول‌شدن امور موسسه ثامن‌الحجج به یک بانک خصوصی چند روزی است که از طریق رسانه‌ها اعلام شده اما این امر قطعیت پیدا نکرده بدین‌معنا که هنوز به امضای تفاهم‌نامه نرسیده و ما هم در حد مطالب اعلام شده در سایت‌ها موضوع را شنیده و واقعیت را نمی‌دانیم زیرا ابتدا باید تفاهم‌نامه‌ای که بانک خصوصی آن را پذیرفته اعلام و رسانه‌ای شود. فعلا موضوع بین بانک مرکزی و بانک خصوصی مطرح شده و در دست بررسی است.

علی صادقی با بیان اینکه امکان واگذاری امور موسسه ثامن‌الحجج به بانک خصوصی وجود دارد، می‌افزاید: این موسسه خصوصی به صورت غیرمجاز فعالیت می‌کرد اما بانکی که مجاز است، با کمک بانک مرکزی می‌تواند وارد عمل شود و منابع، مصارف و دارایی‌های موسسه ثامن‌الحجج و سود و زیان و همه امور مربوط به آن را پذیرفته و تقبل کند همان‌طور که امور موسسه مالی و اعتباری میزان به بانک صادرات که بانکی خصوصی است محول شد.

صادقی تصریح می‌کند: در واقع امور این گونه موسسات مالی و اعتباری را نمی‌توانند به بانک دولتی واگذار کنند زیرا وقتی یک موسسه مالی خصوصی اشتباهی مرتکب می‌شود قرار نیست بانک دولتی جبران مافات کند اما در مورد موضوع موسسه ثامن‌الحجج به دلیل اینکه استان خراسان رضوی مشکلات خاص خود را دارد، به طور قطع به زودی تعیین تکلیف می‌شود.

دبیر شورای هماهنگی بانک‌های خراسان رضوی در پاسخ به این سوال که بانک خصوصی از چه منابعی طلب سپرده‌گذاران موسسه ثامن‌الحجج را خواهد پرداخت، می‌گوید: این موسسه منابع و طلب‌هایی از مردم دارد و براساس وصولی‌هایی که انجام می‌شود، طلب سپرده‌گذاران را پرداخت می‌کنند و ممکن است در این راستا روی اموال موسسه هم قیمت‌گذاری شود و به فروش برود و یا بانک آنها را در اختیار بگیرد و براساس اولویت‌بندی طلب مردم پرداخت شود و مانند اتفاقاتی که برای موسسه میزان و بانک صادرات افتاد، عمل می‌شود.

■ موسسه آرمان غیرمجاز نیست

صادقی درباره آخرین وضعیت موسسه مالی و اعتباری آرمان و تفاوت آن با موسسه ثامن‌الحجج نیز اظهار می‌کند: موضوع موسسه آرمان تقریبا متفاوت از وضعیت موسسه ثامن‌الحجج است زیرا آرمان در مواردی زودتر اقدام کرده و مجوز لازم و مهلت قانونی را از بانک مرکزی گرفت اما به موسسه ثامن‌الحجج مجوز ندادند و چون این موسسه غیرمجاز و غیرقانونی است، برای واگذاری امور آن به بانک خصوصی اقدام می‌شود تا برای سپرده‌گذاران آن مشکلی به وجود نیاید.

دبیر شورای هماهنگی بانکهای خراسان رضوی تاکید می‌کند: موسسه آرمان در حال حاضر مشکلی ندارد زیرا سرمایه‌های آن در حال ارائه به بانک مرکزی است تا مهلت شش ماهه‌ای که بانک مرکزی به آنها داده، تمدید و دائمی شود. در واقع موسسات مالی و اعتباری باید منابعی به طور مثال ۴۰۰ میلیارد تومانی نزد بانک مرکزی داشته باشند که موسسه آرمان بخشی از این منابع را داشته و مهلت گرفته تا مابقی آن را تامین کند و با ارائه اموالش، خواسته بانک مرکزی اجابت شود. مدیران آرمان برای تحقق این موضوع در حال تلاش هستند و در مجموع این موسسه مجاز است زیرا تحت نظر بانک مرکزی در حال اصلاح امور است.

صادقی: این موسسه خصوصی به صورت غیرمجاز فعالیت می‌کرد اما بانکی که مجاز است، با کمک بانک مرکزی می‌تواند وارد عمل شود و منابع، مصارف و دارایی‌های موسسه ثامن‌الحجج و سود و زیان و همه امور مربوط به آن را پذیرفته و تقبل کند

صادقی یادآور می‌شود: در حال حاضر غیر از ثامن‌الحجج موسسه غیرمجاز دیگری در خراسان رضوی وجود ندارد و در مجموع آنچه بسیار گسترده بود و باید فکری به حالش می‌شد، موسسه ثامن‌الحجج بود که تابع هیچ‌گونه مقرراتی نبود و باید زودتر برای آن تعیین تکلیف می‌شد.

■ افزایش ۱۳ درصدی مصرف گاز درخراسان رضوی

روزنامه جمهوری اسلامی در خبری به نقل از مدیرعامل شرکت گاز خراسان رضوی، نوشت: به‌دلیل برودت هوا و کاهش محسوس دما طی روزهای اخیر باید کلیه مشترکان صرفه‌جویی در مصرف گاز را به‌طور جدی پیگیری کنند. صادقی از مصرف ۴۳ میلیون مترمکعب گاز طبیعی، طی ۲۴ ساعت گذشته خبر داد. وی با اشاره به افزایش ۱۳ درصدی مصرف گاز طی شبانه‌روز گذشته در مقایسه با روزهای ابتدایی دی‌ماه، تصریح کرد: شرکت گاز استان خراسان رضوی با بهره‌گیری از زیرساخت‌های مناسب و کارشناسان فنی، آماده خدمت‌رسانی به مردم در راستای پایداری گاز در زمستان سال ۹۴ است. صادقی بر لزوم توجه دستگاه‌های دولتی به دمای استاندارد (۱۸ تا ۲۱ درجه سانتیگراد) تاکید کرد و گفت: از کلیه مدیران و رؤسای دستگاه‌های اجرایی درخواست می‌کنیم تا برابر الگوی تعیین‌شده و مقررات مصرف بهینه انرژی، دمای استاندارد ادارات خود را به نحو مطلوبی مدیریت کنند.

■ خودکشی اجتماعی شده است

روزنامه آرمان در گفت‌وگویی با مصطفی درایتی، کارشناس مذهبی و فعال اصلاح طلب خراسانی پیرامون معضل خودکشی در جامعه، نوشت: فقه تحت هیچ شرایطی مجوز چنین کاری را به فرد نمی‌دهد حتی در شرایط حادی که مردن به نفع فرد و ادامه زندگی غیرممکن شود. در نگرش الهی، از آنجا که خداوند خالق انسان است و تمام هستی او از خداست، هیچ کسی نه حق کشتن دیگری را دارد و نه حق کشتن خود را. این بدان جهت است که از دیدگاه اسلام و همه مکاتب الهی، حیات موهبتی الهی و حقی خدادادی است. با وجود این، عللی که باعث می‌شود افراد دست به این کار بزنند از نظر اجتماعی جنبه‌های گوناگونی داشته و واکاوی آن ضروری است. توجه به این پدیده به‌ویژه در جامعه ما که در آن هر روز مسأله آسیب‌های اجتماعی رو به تزاید است اهمیتی وصف‌ناپذیر دارد. تا ۱۰ سال پیش پدیده خودکشی در کشورمان بیشتر به دلایل فردی رخ می‌داد و مشکلات شخصی در محیط‌های خاص باعث می‌شد افراد به این کار دست بزنند، درحالی‌که در سال‌های اخیر و به‌ویژه در ۱۰-۱۲ سال اخیر شاهد رواج خودکشی‌هایی هستیم که به علل اجتماعی نظیر فقر و اعتیاد رخ می‌دهند و از این نظر باید گفت شرایط اجتماعی باعث شیوع خودکشی شده است. گرچه دست زدن به خودکشی در مجموع خطاست اما شرایط حاد اجتماعی باعث می‌شود افراد تصور کنند پایان دادن به زندگی برایشان از ادامه آن مطلوب‌تر است. نکته مهم این است که افرادی که در ایران مدیریت مسائل اجتماعی را در دست دارند باید برای واکاوی علل این رفتار اجتماعی تلاش کنند تا آرامش نسبی بر جامعه حاکم شود. اعتیاد، فقر، انواع گرفتاری‌های روحی و روانی و مشکلاتی که گریبانگیر خانواده‌ها شده مانند طلاق و اختلافات خانوادگی زمینه‌ای را ایجاد کرده که برخی افراد ادامه این وضعیت برایشان ناممکن شده و دست به خودکشی بزنند. من تصور می‌کنم ما باید امروز نگاه جدی‌تری به پدیده اجتماعی خودکشی داشته باشیم قبل از اینکه این مساله به یک آسیب حاد اجتماعی و خطر جدی تبدیل شود. اگر کماکان سهل‌انگارانه از کنار این مسأله اجتماعی رد شویم باید شاهد شیوع آن در آینده نزدیک باشیم. در مراکز تصمیم‌گیری ما کمتر به امور اجتماعی پرداخته شده و کمتر دیده شده که در باب مشکلات و مسائل اجتماعی تصمیمات مهم گرفته شود. درحالی‌که جامعه ما در حال حاضر بیش از هر زمان دیگری نیازمند واکاوی در امور اجتماعی است. آسیب‌های اجتماعی در ۱۰ سال اخیر به شکل نگران‌کننده‌ای رشد داشته و یکی از عوارض افزایش این آسیب‌ها افزایش تعداد خودکشی‌هاست؛ مسأله‌ای که به هیچ عنوان زیبنده جامعه ما نیست. برخی مسئولان متاسفانه ترجیح می‌دهند این حساسیت‌ها در جامعه ایجاد نشود تا بتوانند از زیر بار مسئولیت خودشان شانه خالی کنند. من شخصا نگاهی که برخی مسئولان در باب آسیب‌های اجتماعی و مخفی نگاه داشتن آن را دارند، نمی‌پسندم. من اعتقاد دارم اگر این معضلات توسط رسانه‌ها مطرح نشود هیچ صاحب‌نظری نمی‌تواند روی آن بحث کرده و آن معضل را واکاوی کند و در خفا این آسیب‌ها فرصت بیشتر برای رشد و گسترش دارند. مسئولان باید پاسخگوی آسیب‌های اجتماعی باشند، زیرا آن‌ها مدیریت جامعه را به سمتی برده‌اند که این مشکلات در آن رشد و نمو پیدا کرده است.

اخبار کوتاه

استاندار مطرح کرد:

رقابت ۲۵ نفر در خراسان رضوی برای هر کرسی انتخابات مجلس

ایسنا- استاندار خراسان رضوی گفت: در حال حاضر در خراسان رضوی برای هر کرسی در مجلس شورای اسلامی ۲۵ نفر به رقابت خواهند پرداخت که در صورت تایید صلاحیت ردصلاحیت‌شدگان این تعداد افزایش می‌یابد.

علیرضا رشیدیان در شورای اداری استان افزود: در تمامی مراحل انتخابات یعنی از زمان آغاز ثبت‌نام‌ها تا بررسی صلاحیت‌ها توسط هیات‌های اجرایی و هیات‌های نظارتی و بررسی شکایات و رسیدگی به اعتراضات باید قوانین مراعات شوند و همه مسائل به دور از سلایق بررسی شوند. رشیدیان ادامه داد: در مساله تبلیغات نیز رعایت اخلاق و معرفی توانمندی‌ها و ظرفیت‌های کاندیداها مورد تاکید قرار دارد. یکی از شاخص‌های انتخاب توسط مردم رعایت این موارد است. دستگاه‌های دولتی و عمومی که به نوعی از بودجه دولتی استفاده می‌کنند باید قانون را رعایت کرده و منابع دولتی را به نفع یا علیه یک کاندیدا مورد استفاده قرار ندهند. استاندار خراسان رضوی با اشاره به اینکه عدم احراز صلاحیت افراد به منزله خاتمه فعالیت آن‌ها در عرصه اجتماعی نیست، خاطرنشان کرد: ممکن است برخی از افراد شاخص‌های لازم را برای احراز صلاحیت نداشته باشند.

اجرای ۳۰ پروژه عمرانی در منطقه ثامن مشهد

ایرنا- شهردار مشهد گفت: ۳۰ پروژه عمرانی و تعداد قابل توجهی پروژه اقتصادی در منطقه ثامن مشهد قابل اجراست.

سید صولت مرتضوی در حاشیه بازدید از پروژه‌های مختلف بافت پیرامونی حرم مطهر رضوی افزود: پروژه‌های اجرایی این منطقه با اعتبار ۷۰۰ میلیارد ریال در حال اجراست. وی از بهره‌برداری مرحله اول پروژه بلوار شهید شوشتری تا پایان سال‌جاری خبر داد و اظهار کرد: پروژه بلوار شهید شوشتری نمادی از معماری اسلامی و مدیریت جهادی است که در شهر مشهد به بهره‌برداری می‌رسد.

مرتضوی گفت: چند پروژه از پروژه‌های طرح مسکن ثامن نیز با ۵۱۰ واحد مسکونی همزمان با دهه مبارک فجر افتتاح خواهد شد.

امدادگران هلال‌احمر خراسان رضوی به ۲۱۷۶ نفر امدادرسانی کردند

مهر- در ۱۰ ماهه نخست سال جاری دو هزار و ۱۷۶ نفر توسط امدادگران هلال احمر خراسان رضوی در حوادث مختلف نجات یافتند.

مدیر عامل جمعیت هلال احمر خراسان رضوی گفت: در ده ماهه امسال یک هزار و ۵۹۱ حادثه رخ داده است که یک هزار و ۷۳ مورد آن حوادث جاده‌ای، ۳۸ مورد کوهستان، یک مورد آتش‌سوزی، ۶۵ مورد خدمات مناسبتی، یک مورد زلزله، سه مورد برف و کولاک،۷ مورد ساحلی،۲۲ مورد سیل و آبگرفتگی، یک مورد هوایی، یک مورد رعد و برق،۱۴۳ مورد شهری،۲۲۱ مورد خدمات حضوری، ۷ مورد ریزش آوار و ۸ مورد صنعتی و کارگاهی بوده است.

سید مجتبی احمدی افزود: در این حوادث در مجموع آسیب‌دیدگان ۱۳۵ هزار و ۳۶ نفر بودند که بیشترین حوادث در حوزه خدمات مناسبتی بود که در این خصوص ۱۲۹ هزار و ۵۲۸ نفر دچار حادثه شدند. وی ادامه داد: همچنین سه هزار و ۷۸۹ نفر دچار حوادث جاده‌ای و هزار و ۸۹ نفر نیز دچار سیل و آبگرفتگی شدند.

پنج هزار هکتار افزایش سطح زیر کشت زعفران در خراسان رضوی

ایرنا- مدیر باغبانی سازمان جهاد کشاورزی خراسان رضوی گفت: سطح زیر کشت محصول زعفران در این استان پنج هزار هکتار افزایش دارد.

هاشم نقیبی اظهار کرد: سطح زیر کشت زعفران از ۶۹ هزار به ۷۴ هزار هکتار رسیده است که افزایش نسبتا خوبی محسوب می‌شود. وی افزود: با افزایش ۱۵درصدی تولید زعفران در خراسان رضوی، تولید این محصول نیز از ۲۱۸ تن به حدود ۲۵۰ تن رسیده است.

کشت زعفران در ۲۹ شهرستان خراسان رضوی انجام می‌شود که شهرستان زاوه با ۱۱ هزار هکتار سطح زیر کشت و تولید بیش از ۳۸ تن زعفران خشک در سال بیشترین میزان تولید این محصول استراتژیک در استان را دارد.

تولید سالانه زعفران در جهان ۳۳۰ تن است که ۳۱۰ تن معادل ۹۴ درصد آن در ایران است و بیش از ۸۰ درصد سطح زیر کشت و تولید زعفران ایران متعلق به استان خراسان رضوی است.

کنجاله از مهمترین کالاهای وارداتی خراسان رضوی است

تسنیم- جانشین ناظر گمرکات خراسان رضوی گفت: انواع کنجاله از مهمترین کالاهای وارداتی خراسان رضوی است.

علی اشرفی اظهار کرد: علاوه بر کنجاله فرآورده‌های اولیه دامی، گندم و ماشین آلات صنعتی از دیگر کالاهای وارداتی مهم در خراسان رضوی هستند. وی با بیان اینکه گمرک برای بهبود وضعیت تولید اقداماتی را در یک بسته حمایتی در نظر گرفته است، خاطرنشان کرد: یکی از مفاد این بسته ترخیص مواد اولیه تولید از گمرک بدون پرداخت وجوه قانونی و به وسیله ضمانتنامه است.

جانشین ناظر گمرکات خراسان رضوی افزود: ساز و کار این موضوع به این‌گونه است که فرد تولیدکننده بدون پرداخت حقوق گمرکی کالای خود را از گمرک ترخیص کرده و مبلغ حقوق را پس از تولید کالای خود و فروش آن پرداخت می‌کند.

دنیای اقتصاد
روزنامه صبح ایران
به شما قدرت پیش بینی می دهد
چاپ همزمان با تهران در مشهد و اصفهان از مهرماه ۱۳۹۴
اشتراک طلایی در مشهد، بجنورد، بیرجند و زاهدان(برای مدت محدود)
با ارسال عدد ۲۴ به ۳۰۰۰ ۲۲ ۴۸ ۰۰